

1224

**"RIENNÄ JOUKKOON VOIMISTELIJAIN" -
HyVoLi:n 70-VUOTISTAIVAL**

Sari Kerttula

Mari Silvennoinen

Liikuntapedagogiikan pro gradu –tutkielma

Syksy 1998

Jyväskylän Yliopisto

Sari Kerttula ja Mari Silvennoinen
Jyväskylän yliopisto, Liikuntapedagogiikan pro gradu -tutkielma 1998
”Riennä joukkoon voimistelijain” –HyVoLi:n 70-vuotis taival, s. 81

TIIVISTELMÄ

Tämä työ on liikuntahistoriallinen tutkimus, jonka tarkoituksena on kertoa hyvinkääläisen naisvoimisteluseuran, Hyvinkään Voimistelu ja Liikunta ry:n (HyVoLi ry.), toiminnasta vuosina 1927, ja 1964-1997. Tavoitteena on luoda kuva suomalaisesta naisesta liikuntakulttuurissa sekä kertoa yksittäisen seuran toiminnasta valtakunnallisessa organisaatiossa. Valtakunnallinen voimistelun kattojärjestö, johon tämä seura kuuluu on Suomen Voimistelu ja Liikuntaseurat ry. (SvoLi ry.)

Tutkimusaineistoon kuuluu koko seuran olemassaolon ajalta säilynyt materiaali, joka sisältää toimintasuunnitelmia ja -kertomuksia, lehtiartikkeleita, pöytäkirjoja sekä leikekirjoja. (liite 1). Varsinaisen seuraa koskevan materiaalin lisäksi tutustuttiin naisen historiaa ja historiantutkimusta koskevaan kirjallisuuteen. Yleensä historiantutkimus, joka käsittelee esimerkiksi järjestöhistoriaa, on nimeltään historiikki. Työssä pyrittiinkin tarkemmin selvittämään myös historiikille tyypillisiä piirteitä. Tiedonhankinnassa käytettiin lisäksi haastattelua ja omaa muistelutyötä. Varsinainen historiikkiosa etenee aihealueittain kronologisessa järjestyksessä.

Vuonna 1927 joukko voimistelusta innostuneita naisia kokoontui yhteen ja perusti naisvoimisteluseuran nimeltä Hyvinkään Naisvoimistelijat. Muutaman vuoden jälkeen toiminta hiipui ja käynnistyi taas uudelleen vuonna 1964. Uuden alun seuralle mahdollisti joukko innokkaita valiovoimistelijoita. Toiminta valiovoimistelun ympärillä onkin ollut seuralle tyypillistä. Vuosien varrella lajivalikoima on kasvanut. Valio- ja tyttöryhmien lisäksi seurassa harrastetaan satuvoimistelua, aerobikiä, vanhempi-lapsi –voimistelua, rytmistä kilpavoimistelua, kiinalaista aamuvoimistelua eli Chi-Kungia, kuntojumppaa sekä toimii aktiivinen kiltaryhmä. Suuren lajitarjonnan on tehnyt mahdolliseksi jatkuva, aktiivinen ohjaajakoulutus. Jäseniksi on liittynyt myös miehiä, joten seura muutti nimensä 1995 paremmin sen toimintaa vastaavaksi Hyvinkään Voimistelu ja Liikunta ry:ksi (HyVoLi ry.).

Seuran toiminta on tullut hyvinkääläisille tutuksi erilaisten esiintymisten ja näytösten muodossa. Myös osallistuminen suurin joukoin valtakunnallisiin tapahtumiin on ollut seurassa tärkeää. Valtakunnallisen tunnettavuuden ja menestyksen myötä on seura päässyt edustamaan Suomea myös ulkomaille. Valmennus- ja kilpailutoiminnassa on vuosia tehty järjestelmällistä ja tavoitteellista työtä, joka on palkittu menestymisenä sekä piiri- että valtakunnallisella tasolla.

Tutkimuksen avainsanat: historiantutkimus, historiikit, naisvoimistelu, liikuntaseura

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	1
2 HISTORIASTA JA HISTORiantutkimuksesta	3
2.1 Historia -käsitteen määrittelyä.....	3
2.2 Historiantutkimuksesta.....	3
2.3 Naishistoriantutkimuksesta.....	5
2.4 Historiikin määrittelyä.....	6
3 HISTORiantutkimusprosessi	8
3.1 Tutkimusprosessin vaiheet	8
3.2 Lähdekritiikki	11
3.3 Analyysi- ja muistiinpanotekniikat.....	13
4 TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA VIITEKEHYS	15
5 NAISVOIMISTELUN MÄÄRITELMÄ JA TAVOITTEET	17
6 NAINEN SUOMALAISESSA LIIKUNTAKULTTUURISSA	20
6.1 Nainen vapautuu liikkumaan.....	20
6.2 Nainen ja liikunnan aate	21
6.3 Naisten ja miesten lajit – onko niitä	23
6.4 Nainen seuratoiminnassa	24
7 SNLL:STÄ SVoLi:IN - SUOMALAISEN NAISVOIMISTELUN HISTORIA TIIVISTETYSTI	27
7.1 Seuratoiminnan alkutaipaleet meillä ja muualla.....	27
7.2 Naiset järjestäytyvät voimistelussa	28
7.3 Valtakunnalliset juhlat ja kurssitoiminnan alku	29

7.4 SNLL saa oman lehden	30
7.5 Naisvoimistelupäivä	31
7.6 Katset Eurooppaan ja maailmalle	32
7.7 SNLL liittyy valtakunnalliseen voimistelu- ja urheiluliittoon	33
7.8 Suomen suurkisat ja kilpailutoiminnan käynnistyminen	34
7.9 Muutoksen tuulet puhaltavat	35
7.10 Tämänpäivän SvoLi.....	37
8 HYVINKÄÄN NAISVOIMISTELIJOIDEN PERUSTAMINEN.....	40
9 SATUVOIMISTELUSTA CHI-KUNGIIN – SEURAN JÄSENMÄÄRÄ JA LAJITARJONTA	42
10 TAPAHTUMAT KOTIMAASSA JA ULKOMAILLA	47
10.1 Keväinen liikuntanäytös ja lastenjuhlat muodostuivat perinteiksi.....	47
10.2 Arvostusta kotimaassa ja haasteita ulkomailla.....	49
10.3 Suosio kotipaikkakunnalla säilyy.....	52
10.4 Juhlahumua	55
11 VALMENNUS- JA KILPAILUTOIMINTA.....	57
11.1 Kilpailutoiminta käynnistyy	57
11.2 Joukkuevoimistelua piiri- ja valtakunnallisella tasolla	58
11.3 Rytmisen kilpavoimistelu saa jalansijaa	59
11.4 HyNv niittää mainetta	63
11.5 Rytmisessä kilpavoimistelussa menestystä, uusi sukupolvi joukkuevoimisteluun.....	66
12 SEURAN VAIKUTTAJANAISISTA.....	69
13 YHTEENVETO SEURAN HISTORIASTA.....	72

14 POHDINTA.....	74
15LOPUKSI	76
LÄHTEET	78
LIITTEET	

1. Johdanto

Kukin nykyhetki etsii menneisyyden
peilistä omaa kuvajaistaan

Y. Blomstedt

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on kertoa Hyvinkään Voimistelu ja Liikuntaseuran historiasta ja peilata sitä suomalaisen naisvoimistelun kehitykseen.

Historialla tarkoitetaan kolmea toisiinsa kytkeytynyttä asiaa: itse menneisyyttä, kertomusta menneisyydestä ja menneisyyden tutkimista eli historiantutkimusta.¹

Järjestöstä tai yhdistyksestä tehty historiantutkimus on historiikki. Ja kuten historiantutkimuksessakin myös pienempimuotoisissa historiikeissa tavoitteena on muodostaa irrallisista tapahtumista laajempia kokonaisuuksia.² Naisvoimisteluseuran historiikki kertoo naisesta seuratoiminnassa, joten työssä paneudutaan tarkemmin myös naisen rooliin liikuntakulttuurissa sekä uranuurtajana valtakunnallisessa liikuntajärjestössä.

Hyvinkäällä naisvoimistelutoiminta sai alkunsa vuonna 1927 perustetussa seurassa, joka vasta myöhemmin vuosien varrella kehittyi suosituksi harrastus- ja kilpailutoimintaan aktiivisesti osallistuvaksi seuraksi. Menestyksen ja arvostuksen myötä seura on tullut tunnetuksi kotipaikkakunnalla ja valtakunnallisella tasolla ja myös kansainvälisillä areenoilla.

Kiinnostus palata historiassa taaksepäin naisvoimistelun alkuvuosiin, seuran tapahtumiin vuosien varrella sekä oma voimisteluharrastus kannustivat kokeilemaan historiikin tekoa itselle läheisestä aiheesta. Kokonaiskuva seuran voitoista ja vaikeuksista on muodostettu seurassa toimineiden aktiivien sekä ulkopuolisten katselijoiden avulla.

¹ Setälä 1988, 139-154

² Tuomisto 1985, 27

Tutkimusaineistona on koko seuran olemassaolon ajalta säilynyt materiaali. Se sisältää toimintakertomuksia ja -suunnitelmia, pöytäkirjoja, leikekirjoja sekä lehtiartikkeleita.(liite 1) Lisäksi haastateltiin seuratoiminnassa pitkään vaikuttanutta henkilöä ja verrattiin tapahtumia omiin voimistelukokemuksiin.

2. Historiasta ja historiantutkimuksesta

2.1 Historia - käsitteen määrittelyä

Historia tavataan määritellä ihmiskunnan muistiksi, sen henkiseksi perinnöksi ja keskusteluksi menneisyyden ja nykyisyyden välillä. Historia antaa ihmiselle ajan ja paikan koordinaatit, sijoittaa hänet omalle paikalleen maailman ja kulttuurien kehitysvirroissa. Historiatieteen vaiheet ovat täynnä esimerkkejä siitä, miten tutkijat ovat olleet mukana luomassa kansallista identiteettiä, jotakin kulttuuri-, ryhmä- ja luokkatietoisuutta. Vaikka tutkija pyrkii selvittämään menneisyyttä, niin hän ei koskaan kykene irtautumaan nykyisyydestä, siitä elävästä elämästä, jossa hän itse toimii ja vaikuttaa.^{1 2}

Historiallinen tieto kaikkina aikoina on suhteellista ja väliaikaista. Historia ei koskaan kuvasta menneisyyttä mekaanisesti kuin peili. Sen tarkastelutapaan kuuluu aina oivallusta, kykyä tuntea menneisyyden olemusta, entisten tapahtumien tulkintaa ja henkisen kokonaisuuden ymmärtämistä. Historia on tiede, joka käsittelee ihmisten kehitystä heidän toiminnoissaan sosiaalisina olentoina. Historia merkitsee rakkautta menneisyyteen, halua nähdä vanhojen asioiden heräävän ympäröivään elämään.³

2.2 Historiantutkimuksesta

Tutkimuksessa tarkastellaan hyvinkääläisen naisvoimisteluseuran historiaa. Yhdistyksestä tai järjestöstä tehty historiikki on historiantutkimusta. Tässä kappaleessa selvitämme tarkemmin käsitettä historiantutkimus, mitä se on ja miten se eroaa muista tutkimuksenaloista.

¹ Heikkinen 1980, 7

² Ahtiainen & Tervonen 1990, 11

³ Huizinga 1967, 38, 59, 80

Historiantutkimus on tiede, jonka kokemuspohjana ovat menneisyyden ihmisen toiminnasta jääneet lähteet. Tutkimuksen kohteena olevasta seurasta ja siinä toimineista ihmisistä on tähän päivään säilyneitä kirjallisia lähteitä, kuten päiväkirjoja, toimintakertomuksia ja painettua materiaalia: lehtiartikkeleita paikallisista sanomalehdistä ja kirjoituksia liiton äänenkannattaja Kisakenttä - lehdestä vuosilta 1927-1998. Historiallisiksi lähteiksi voi nimittää myös kaikkia niitä havaintojemme ulottuvilla olevia esineitä, jotka sisältävät informaatiota ihmisten elämästä. Jos lähteessä ei ole erityistä informaation välittäjää, jonka kanssa tutkija voisi käydä vuoropuhelua, kutsutaan sitä jäänteeksi.¹

Kaikki mitä historiassa tapahtuu tai esiintyy, on aina vain osa suurempaa kokonaisuutta, ja näiden kokonaisuuksien selvittämiseen tähtää koko historian tutkimuksen työ. Tämä näkökanta perustuu aikaperspektiiviin, jonka mukaan ei ole mitään, joka olisi irrallista ja erillistä kaikesta muusta vaan jokainen yksityistapaus on jonkin suuremman kokonaisuuden osa tai viittaa siihen. HyVoLi:n historia on sidoksissa naisvoimistelun kehitykseen Suomessa ja seuratoimintaan vaikuttaa valtakunnallinen kattojärjestö. Yhteiskunnassa ja suomalaisessa liikuntakulttuurissa tapahtuvat muutokset heijastuvat yksittäiseen liikuntaseuraan ja sen toimintaan.

Historiantutkimuksen tehtävänä onkin rakentaa ajatuksissa uudelleen nämä toistensa päälle erilaisina ja erilaajuisina kerroksina porrastuvat ja toisiinsa kietoutuvat kokonaisuudet sekä niiden toisiaan seuraavat kehitysvaiheet. Tällöin viimeisenä tavoitteena on yhtenäinen kaiken käsittävä historiallinen kehityskuva.

Historiantutkimuksen tärkeyttä on ollut tapana korostaa sen tarpeellisuudella, ajatuksella, että historiasta voi oppia.^{2 3 4}

Historiantutkimuksen ongelmanasettelu eroaa muulla tieteenalalla käytetystä hypoteesien asettelusta, jossa pyritään selvittämään, mitä voi tapahtua tai mitä pitäisi

¹ Heikkinen 1996, 69

² Renvall 1983, 16-22

³ Heikkinen 1980, 7

⁴ Haapala 1990, 67

tapahtua. Ilmiöiden historiallisen käsittelyn pääperiaatteena on, että ne asetetaan tiettyyn aikayhteyteensä. Historiantutkimus pohjautuu aina enemmän tai vähemmän tutkijan omaan kokemusmaailmaan. Aika- ja ympäristösidonnaisuus ei kuitenkaan ole historiatieteelle pelkästään vihollinen vaan usein myös liittolainen, jolla on positiivinen vaikutus tutkimukseen.^{1 2}

2.3 Naishistoriantutkimuksesta

Historia on käsitelty enimmäkseen julkista elämää, eikä sitä ole kiinnostanut yksityisyys ja arki. Jokapäiväisen elämän historia ja sosiaalihistoria ovat tuoneet esiin naisen toimintoja, mutta niissä naiset on nähty paljolti joko seremonioiden osana tai pelkkinä tilastolukuina. Naiset ovat olleet kuitenkin osa ihmiskunnan historiaa eikä heidän toimintansa ole ollut merkityksetöntä. Naishistoria voidaan määrittää kohteensa, naisen, mukaan. Tällöin se tähtää uuden subjektin asettamiseen historiaan. Naishistoria antaa naisille paikan menneisyydessä ja antaa kullekin historian ajalle sukupuolidimension. Naisdimensio rikastuttaa menneisyyden ymmärtämistä. Se paljastaa sosiaalisia, aatteellisia ja poliittisia valtarakenteita menneisyydestä. Naishistoria voi olla naisen kirjoittamaa historiaa, historiaa naisista ja historiaa, joka on kirjoitettu feministisestä näkökulmasta.^{3 4} Naisvoimistelun ja naisvoimisteluseuran historia kertoo naisen toiminnasta suomalaisessa liikuntakulttuurissa. Se kertoo myös naisen asemasta yhteiskunnassa sekä valtakunnallisella että paikallisella tasolla.

Naishistoriassa on useita vaiheita. Varhemmin etsittiin menneisyydestä esikuvia, mikä synnytti runsaasti naisten elämäkertoja. Naiset on nähty myös avustajan ja täydentäjän rooleissa. Nykyään kuitenkin voidaan puhua naisten panoksen arvostamisesta. Näin naishistoria on sukupuolikäsitysten, sosiaalisten suhteiden ja myös kokemusten historiaa. Naishistoria haluaa olla kriittistä historiaa paljastamalla ennakkoluuloja, asenteita ja särkemällä myyttejä. Naishistorialla on sanomansa nykyisyydessä naisten

¹ Ahtiainen & Tervonen 1990, 11-13

² Struna 1996, 201

³ Farge 1992, 10-24

⁴ Utrio 1985, 7-8

itseymmärryksen ja identiteetin muovaajana ja vahvistajana. Naishistorian haaste on juuri ihmiskuvan laajentamisessa.¹

Naishistoriantutkimuksessa ei enää ensisijaisesti kerrota poikkeuksellisista naisista, vaikuttajanaisista, uranuurtajanaisista, hallitsijoista, nunnista tai muista kuuluisuuksista. Nykyään pyritään selvittämään naisten tavallista elämää ja vaikutuspiiriä sellaisenaan. Naisten työpanosta pidetään merkittävänä ihmiskunnan historialle.²

Naisvoimisteluseurojen historiikit kertovat naisten toiminnasta historian saatossa. Niissä heijastuu naisten työpanos seuratoiminnassa antautuminen rakastamalleen asialle.

Tutkimassamme naisvoimisteluseurassa havaitsimme selkeästi asialleen omistautuneita ihmisiä, käynnistäjänäisistä taustavaikuttajiin.

2.4 Historiikin määrittelyä

Historiikki on historiallisesti jäsenneilty lyhyt yleiskatsaus jonkin järjestön, laitoksen tai yhdistyksen toiminnasta.³ Historiikin tarkka määrittelemine on vaikeaa. Historiikki voi olla esitystavaltaan, lähteiltään ja ulkoiselta asultaankin monenlainen. Verrattaessa historiikkia esimerkiksi paikallishistorioihin tai historiantutkimuksiin, on se sekä lähteiltään, aiheeltaan että esitystavaltaan suppeampi. Historiikin tavoitteena ei ole tieteellisesti punnittu ja hankittu tieto, vaan historiikin teettäjälle valmistettava luotettava esitys menneisyydestä. Historiikilla ei yleensä ole tutkimuksellisia erityistavoitteita, tosin siinä voidaan tuoda esiin historiantutkimusta täydentäviä uusia näkökulmia asioihin.

Historiikki on suorasanaainen esitys, jossa on käytetty useampaa kuin yhtä lähdettä tietojen hankkimiseen. Historiikin laajuus vaihtelee muutamasta painosivusta aina parisataasivuiseen teokseen. Kuten historiantutkimuksessa, myös pienempimuotoisissa historiikeissa, tavoitteena on muodostaa irrallista tapahtumista laajempia

¹ Setälä 1988, 139-154

² Korppi-Tommola 1985, 9

³ Kodin suuri tietosanakirja 1981, 254

kokonaisuuksia. Tutkittava seura on kyettävä sijoittamaan omaan aikaansa ja paikkaansa, oikeaan suhteeseen muiden vastaavien ilmiöiden kanssa.^{1 2}

Historiikkia kirjoitettaessa päälähteenä käytetään asiakirjalähteitä ja muistitieto on kerronnan ja näkemysten värittämistä varten. Tärkeimmät järjestön historiasta kertovat lähteet ovat pöytäkirjat ja muut yhdistyksen omaan arkistoon kuuluvat asiakirjat. Pelkästään pöytäkirjojen varaan ei historiikkia kannata rakentaa, sillä tällöin on vaarana luettelomaisuus. Kronologisen esitystavan ohella keskitytään erilaisten tapahtumien ja sattumusten kuvaamiseen, yhdistyksen varsinaisen toiminnan ja saavutusten ja vaikutusten kirjaamiseen. Erityisen pitkään seuran luottamustehtävissä vaikuttaneet henkilöt mainitaan tekstin sisällä, mutta puheenjohtajista ja johtokunnan jäsenistä voi liittää historiikin loppuun luettelon joko aika- tai aakkosjärjestyksessä.

Järjestöhistoriikki alkaa lyhyellä selostuksella järjestön toiminta-alueesta ja toiminnan keskeisistä tavoitteista. Yhdistyksen toiminnasta voidaan erottaa varsinaisen toiminnan lisäksi tehtävät. Tehtävät ovat niitä periaatteita ja tarpeita, joita täyttämään yhdistys on perustettu. Toiminnat, eli ne asiat, joita yhdistys tekee, jaetaan päämäärätoimintoihin ja ylläpitotoimintoihin. Päämäärätoimintoja ovat esimerkiksi yhdistyksen järjestämät tilaisuudet, tapahtumat, kilpailut ja leirit. Ylläpitotoimintojen tavoitteena on turvata yhdistyksen toiminnan jatkuvuus tavoilla, joita ovat esimerkiksi varainhankinta, jäsenmaksuista huolehtiminen ja virkistystoiminta. Yhdistyshistoriikin kannalta mielenkiintoisin ja olennaisin osa toiminnasta on juuri se osa päämäärätoiminnoista, joka tähtää yhdistykselle asetettujen tehtävien toteutumiseen.³

¹ Katajala 1990, 18-19

² Tuomisto 1985, 27

³ Katajala 1990, 121-124

3. Historian tutkimusprosessi

Historian tutkimusprosessi on yksi kiinteä kokonaisuus, jossa aineiston kokoaminen, analysointi ja johtopäätösten tekeminen voidaan erottaa toisistaan vain kuvitteellisesti. Tutkimusprosessissa voidaan erottaa kolme eri vaihetta: tutkimustehtävän hahmottaminen, tutkimussuunnitelman laatiminen ja hypoteesien yhdistelmän testaaminen.¹

3.1 Tutkimusprosessin vaiheet

Tieteellinen työ alkaa kysymyksen muotoilusta, niin myös historiantutkimus. Tutkijan ensimmäisenä tehtävänä on aiheen valinta tai sen rajaaminen sekä teeman tai ongelman muotoilu. Tavoitteeksi on kuitenkin asetettava mahdollisimman tarkoin rajattu, täsmällinen ja yksiselitteinen kysymyksen muotoon puettu tutkimustehtävä, sillä mitä täsmällisempi on tehtävänmäärittely, sitä selvärajaisempaa on vastauksien etsiminen.^{2 3}

Aiheen valinnan jälkeen etsitään tutkimuskohteen yhteyksiä suurempaan kokonaisuuteen. HyVoLi:n historiaa tutkittaessa perehdyttiin suomalaisen naisvoimistelun historiaan, naisen aseman kehitykseen suomalaisessa liikuntakulttuurissa sekä valtakunnallisen kattojärjestön SVoLi:n historiaan. Kolmantena vaiheena on kysyttävä, miten näkökulma selittää tai tekee ymmärrettäväksi tutkimuskohteen - kyseessä on ensimmäinen hahmotelma perushypoteesiksi.⁵

Peruskysymysten asettamisen jälkeen on vuorossa tutkimussuunnitelman laatiminen. Tutkimussuunnitelmaa laadittaessa yksi keskeisimmistä tehtävistä on kaiken käytettävissä olevan relevantin, asiaan vaikuttavan toissijaisen tiedon järkevä, monipuolinen ja kriittinen tarkastelu.

¹ Kalela 1976, 51-53

² Dahl 1971, 13

³ Rasila 1977, 12

⁴ Struna 1996, 202-203

⁵ Kalela 1976, 54-56

Tutkimussuunnitelma sisältää kuusi elementtiä. Ensimmäinen on näkökulman ja perushypoteesin esittely ja perustelu, jonka yhteydessä perehdytään aikaisempiin tutkimustuloksiin sekä päätetään, mitkä niistä hyväksytään ja mitkä alistetaan omassa tutkimuksessa tarkistettavaksi. Tutkittavaa seuraa HyVoLi:a lähestytään näkökulmasta, että liikuntaseura on sosiaalinen organisaatio, jonka toimintajärjestelmään on ulkoisella ympäristöllä on merkittävä vaikutus.

Toinen on tutkimustehtävän rajaaminen, eli tehdään perusteltu päätös siitä, mitä tutkitaan, mikä on tutkimuskohde ja sitä selittävä laajempi ilmiö. HyVoLi:n historiassa keskitytään seuran toiminnan tutkimiseen ja verrataan sitä valtakunnallisen kattojärjestön toimintaa ja koko voimistelun satavuotiseen historiaan. Kolmas on kysymyksenasettelu, joka sisältää perushypoteesista johdetut mahdollisimman yksityiskohtaiset kysymykset sekä niihin ehdotetut alustavat vastaukset eli hypoteesit.

Tutkimuksen ongelmat ovat seuraavat:

1. Miten seura perustettiin?
2. Miten Hyvinkään Naisvoimistelijoiden jäsenmäärä on kehittynyt v. 1927-1997 välisenä aikana?
3. Onko seuran lajitarjonta kasvanut sen olemassaolon aikana?
4. Miten seuran toiminta on muuttunut 70:ssä vuodessa?
5. Minkälainen asema seuralla on ollut toimintaympäristössään historiansa aikana?
6. Onko seurassa valtakunnallisesti ansioituneita vaikuttajia?

Neljäs on selvitys lähdeaineistosta, jolloin huomioidaan se, minkälaista aineistoa tarvitaan hypoteesien testaamiseksi, mitä aineistoa on saatavissa ja onko jokin hypoteesien yhdistelmä hylättävä lähdeaineiston puuttumisen tai puutteellisuuden vuoksi. ¹Lähdemateriaalia seuralla oli runsaasti ja sitä oli tarkasti koottu jo varhaisilta vuosilta. Seuran toiminnasta kertova materiaali oli HyVoLi:n varastossa Hyvinkäällä. Sieltä löytyikin aineistoa aina vuodelle 1990 asti ja loput saatiin pienen etsinnän jälkeen seuran nykyiseltä sihteeriltä. Aineisto, joka oli hyvässä kunnossa ja asianmukaisesti jäsennelty sisälsi toimintakertomuksia ja -suunnitelmia vuosilta 1927 ja 1964-1997,

¹ Kalela 1976, 57-160

pöytäkirjat jokaisesta johtokunnan kokouksesta, lehtileikkeitä sekä Hyvinkään Sanomista ja Hyvinkään Uutisista että artikkeleita Kisakentistä seuran olemassaolon ajalta ja valtakunnallisista lehdistä, raportteja kilpailuista, tilastoja seuran hallinnosta ja jäsenistöstä sekä erilaisia tiedotteita (liite 1). Koska HyVoLi:n historiaan on vaikuttanut merkittävästi valtakunnallisen kattojärjestön historia, perehdyimme myös SVoLi:n historiaan: sen alkutaipaleilta tähän päivään.

Viides elementti on selvitys tutkimusmenetelmistä ja analyysitekniikasta, jos hypoteesien testaamisessa käytetään kvantitatiivisia tutkimusmenetelmiä. Kuudes elementti on varsinainen työsuunnitelma, joka on selvitys siitä, missä järjestyksessä tutkimusprosessin jäljellä olevat osavaiheet toteutetaan. Työsuunnitelma HyVoLi:n historiaa tutkittaessa eteni seuraavassa järjestyksessä: syksyn 1997 aikana kartoitimme ja rajasimme aineiston sekä valitsimme tutkimuksen kannalta tärkeät lähteet. Keväällä 1998 aloitimme varsinaisen kirjoitusprosessin, jonka aikana palasimme lähteisiin ja niistä tekemiin muistiinpanoihin tarpeen mukaan. Kesäkuussa 1998 tehtiin Hyvinkäällä Päivi Koskelan haastattelu, joka on seuran pitkäaikainen vaikuttaja. Ennen haastattelua laadittiin haastattelurunko. (liite 2) Nämä tutkimusprosessin eri vaiheet eivät todellisuudessa ole selvästi erotettavissa toisistaan, vaan ne ovat toistensa saumatonta jatkoa.¹

Historiantutkimus eroaa hypoteesien ja tutkimustulosten tilastollisen testauksen osalta muusta tutkimuksesta siinä, että historiantutkimuksessa sille ei anneta erityistä sijaa. Jos historiantutkija ennustaa jotakin, se koskee vain jonkin menneisyyden tapahtuman realiteetteja käsittelevää hypoteesia, jonka todenmukaisuus on tarkistettavissa ainoastaan empiiristen jäänteiden avulla, ei muuten. Tärkeintä onkin se, että tehdäänpä historiaa koskevat tutkimukset ja analyysit mitä menetelmää käyttäen tahansa, johtopäätökset eivät saa olla ristiriidassa yhdenkään empiirisen jäänteen kanssa.²

¹ Kalela 1976, 57-160

² Rasila 1977, 15

3.2 Lähdekritiikki

Lähdekritiikki on yksi historiantutkimuksen tärkeimpiä osa-alueita. Historiantutkijan tärkeimpänä ongelmana on miten löytää tietoa. Juuri tietojen käsittelyn ensimmäinen vaihe on historiantutkimuksen vaativin. Sattumanvaraisuus tietojen saannissa rajoittaa ratkaisevalla tavalla historian tutkijan ongelmanasettelun vapautta. Aina ei ole varmaa, että juuri ”tärkeimmistä” ilmiöistä olisi saatavilla lähteitä.

Ensimmäinen tehtävä lähteiden tutkimisessa on niiden kartoitus ja rajaaminen. Kun lähteitä on paljon tai ne ovat liian laajoja, tuleekin tutkijan osata valita relevantit lähteet. HyVoLi:n kohdalla lähdeaineisto on pieni ja tutkimusongelma on rajattu, joten lähteiden tutkimisessa käytetään lähdekäsittelyn täydellisyyden periaatetta, mikä tarkoittaa, että kaikki käsille saatavat lähteet, tiedot, jotka osaltaan auttavat vastauksen saamisessa, on otettava mukaan tutkimukseen. Historiantutkimuksen lähdekritiikki koskee samalla tavoin niin tilastollisia ja tilastoimiskelpoisia kuin muitakin lähteitä. Sen soveltaminen riippuu ratkaisevasti siitä, onko kyseessä valmiiksi järjestetty tilastotaulukko, valmiiksi kerätty järjestämätön aineisto, tutkijan itsensä suorittama aineiston keruu vaiko tutkijan muilla suorittama keruu.^{1 2 3}

Lähdekritiikin tärkeimpinä vaiheina on pyrkimys muodostaa teorioita lähteen syntyhetken oloista sekä määrittellä lähteen asiasisältö ja käyttöarvo. Yksittäisiä lähteitä tulee verrata muihin, sillä irrallisia lähteitä ei ole tarkoituksenmukaista pitää lähteenä lainkaan. Myöhempää työtä helpottaa, kun lähdeaineiston keruuvaiheessa luokittelee lähteet niiden laadun ja tehtävän mukaan. Lähteiden synnyn määrittelyssä tärkeintä on selvittää, mistä lähteissä ilmenevät tiedot tai käsitykset ovat peräisin. Tarkoituksena on selvittää, missä määrin lähde liittyy suoraan siihen menneen ajan tilanteeseen, jota tutkitaan. Lähteiden syntyhetken olojen määrittäminen oli tutkimuksessamme selkeätä. HyVoLi:n tapahtumat olivat viimeisen 70 vuoden ajalta. Lähteet olivat alkuperäisiä ja läheisessä suhteessa historiallisiin tilanteisiin. Vertasimme seuran toiminnan ajalta

¹ Dahl 1971, 38-40

² Rasila 1977, 16

³ Struna 1996, 209

säilynyttä materiaalia painettuun kirjallisuuteen ja julkaisuihin. Irralliset ja yksittäiset lähteet hylättiin epäluotettavina.

Sanomalehdet ovat tärkeä uudemman ajan historian lähdeyhmä, joita myös tässä tutkimuksessa käytettiin. Lähdeaineiston syntytilanteen tutkiminen on keskeinen tehtävä. Sisällön määrittely eli tulkinta koskee ennen kaikkea lähteitä, jotka ilmoittavat tai tiedottavat jotakin, tällaisia ovat kirjalliset eli kielelliset lähteet. Tutkijan tehtävänä on kuvailla lähteen ajatussisältöä. Mitä lähettäjä on halunnut tiedottaa? Mikä sanoma on todella otettu vastaan? Sisällön tulkinnan tarkoituksena on saada aikaan ajatuskokonaisuuksien kuvaus.

Lähdekritiikin pääasiallinen tehtävä on lähteiden yksiselitteinen suhteuttaminen tutkimuksen kohteena oleviin ongelmiin. Kertomuksen uskottavuutta tutkittaessa tulee kysymykset jakaa seuraavasti: kertomuksen sisäinen yhtenäisyys ja yleisesti todennäköinen paikkansapitävyys, mahdollisuudet tapauksen ymmärtämiseen ja toistamiseen sekä kertojan subjektiiviset edellytykset. Oman voimistelutaustan kokemuksen myötä meillä oli edellytyksiä ymmärtää ja toistaa tapahtumia, mikä lisää kerronnan uskottavuutta.^{1 2}

Lähteiden uskottavuutta tutkittaessa onkin syytä pohtia seuraavanlaisia kysymyksiä: Onko lähde läheisessä vai kaukaisessa suhteessa historialliseen tilanteeseen, josta olemme kiinnostuneita? Onko lähteen synnyttäjällä ollut mahdollisuuksia ja motiiveja antaa totuudellinen kuvaus? Pitävätkö lähteissä olevat tiedot yhtä muiden lähteiden antamien tietojen kanssa? Ensimmäisen kysymyksen osalta voimme muotoilla yleisen säännön: muutoin samanlaiset ehdot täyttävistä lähteistä suositellaan valittavaksi lähin vaihtoehto; ensi käden lähteet ovat suositeltavampia kuin toisen käden lähteet. Jos käytettävissä on toisistaan riippuvia lähteitä, on suositeltavaa käyttää alkuperäisintä versiota. Seuraa koskeva materiaali on läheisessä suhteessa historiallisiin tapahtumiin ja voidaan olettaa, että lähteen kirjoittajalla on ollut mahdollisuus antaa tapahtumista

¹ Dahl 1971, 40-51

² Struna 1996, 210-212

totuudellinen kuvaus, koska esimerkiksi pöytäkirjan kirjoittaja eli seuran sihteeri on läsnä kokouksissa. Verrattaessa seuran aineistoja keskenään voidaan todeta, että lähteiden antamat tiedot ovat yhtäpitäviä. Sama pätee myös verrattaessa seuran materiaalia painettuihin lähteisiin, kuten lehtiartikkeleihin. Tutkimuksessa olevia lähteitä voidaan pitää uskottavina.

Seuraa koskeva materiaali oli yhtenäinen ja toisistaan riippumattomat lähteet, kuten toimintakertomukset ja seurasta kirjoitetut lehtiartikkelit olivat yhtäpitäviä. Lähteiden yhtäpitävyys onkin ratkaiseva seikka historiasta kirjoitettaessa. Yhtäpitävyys on arvokasta vain siinä tapauksessa, että on kyse toisistaan riippumattomista lähteistä. Näin ollen toisistaan riippumattomien lähteiden yhtäpitävyys vahvistaa yksityisten lähteiden uskottavuutta.^{1 2 3}

3.3 Analyysi- ja muistiinpanotekniikat

Aineiston läpikäyminen ja muistiinpanojen tekeminen on historian tutkimuksessa eniten aikaa vievä työvaihe. Jos tutkimustehtävä on rajattu ja kysymystenasettelu on tehty huolellisesti etukäteen, voitetaan aikaa tässä vaiheessa huomattavasti. Seuraa koskevan aineiston läpikäymisen yhteydessä tehdyt muistiinpanot auttoivat muodostamaan kokonaiskuvan aineiston laajuudesta ja sisällöstä. Tämän jälkeen aiheiden jaksottelu ja tiedon jäsentäminen oli helpompaa. Koska tutkimukseen valittiin aihealueittain etenevä esitystapa, käytiin aineisto läpi kollektiivisen lähdekritiikin periaatteen mukaisesti, joka tarkoittaa sitä, että tutkija käy läpi laajempaa lähderyhmää yhtenä kokonaisuutena. Tämäntyyppinen menetelmä edellyttää tarkkoja muistiinpanoja ja täsmällisiä tietoja siitä, mistä muistiinpano on otettu.⁴

Rasila (1977) on erotellut sanallisen sisällön eri analysointimenetelmät viideksi eri tutkimustavaksi sen mukaan, mihin tutkijan päähuomio kohdistuu. Nämä analyysitavat

¹ Dahl 1971, 51-61

² Struna 1996, 210-212

³ Rasilainen 1995, 60-78

⁴ Kalela 1976, 179-183

ovat kiinnostusanalyysi, asenneanalyysi, tavoiteanalyysi, menetelmäanalyysi ja motiivianalyysi. Kiinnostusanalyysi pyrkii selvittämään, mistä asioista ja missä keskinäisissä painosuhteissa tutkija on kiinnostunut. Analyysi perustuu siihen olettamukseen, että kiinnostavimmista aiheista kirjoitetaan eniten. Asenneanalyysi pyrkii selvittämään kirjoittajan asennoitumista eri kohteisiin eri aikoina. Mittaus perustuu ilmiösuhteisiin sanontoihin tai tekstin yleisen sävyn mukaan tehtyihin päätelmiin. Tavoiteanalyysi pyrkii selvittämään, mihin kirjoittaja tai hänen edustamansa yhteisö on pyrkinyt. Tilastollisin menetelmin voidaan kuitenkin ainoastaan eritellä ilmaistuja tavoitteita, mutta ei salattuja tai peitettyjä tavoitteita. Menetelmäanalyysi on tavoiteanalyysin rinnakkaisilmiö ja käytännössä molemmat liittyvät yhteen. Motiivianalyysi, joka on yleisen historiatiedon kannalta merkittävin, pyrkii selvittämään kiinnostusten, asenteiden, tavoitteiden ja menettelytapavalintojen motiiveja.¹

Tutkimuksessamme on elementtejä useammastakin Rasilan mainitsemista analyysimenetelmistä. Tutkimuksessa näkyvät omat kiinnostuksen kohteet seuratyössä. Tutkimusalueiksi valittiin niitä, jotka lähimmin tunnettiin. Tavoiteanalyysiä on käytetty työssämme seurauksien toiminta-ajatuksen ja tavoitteiden käsittelyssä sekä niissä aatteissa, joita sen jäsenet kannattavat. Struna (1996) jakaa historian tutkimuksen deskriptiiviseen ja analyttiseen tapaan. Analyttinen menetelmä kertoo, miten joku tapahtui ja miksi. Se pohtii myös tapahtumien välisiä yhteyksiä ja seurauksia. Käytimme tutkimuksessa kuvailevaa menetelmää, tapaa, jossa käytetään tarkkaa kerrontaa ja vastataan kysymyksiin, mitä, milloin ja kuka.²

¹ Rasila 1977, 114-118

² Struna 1996, 206-207

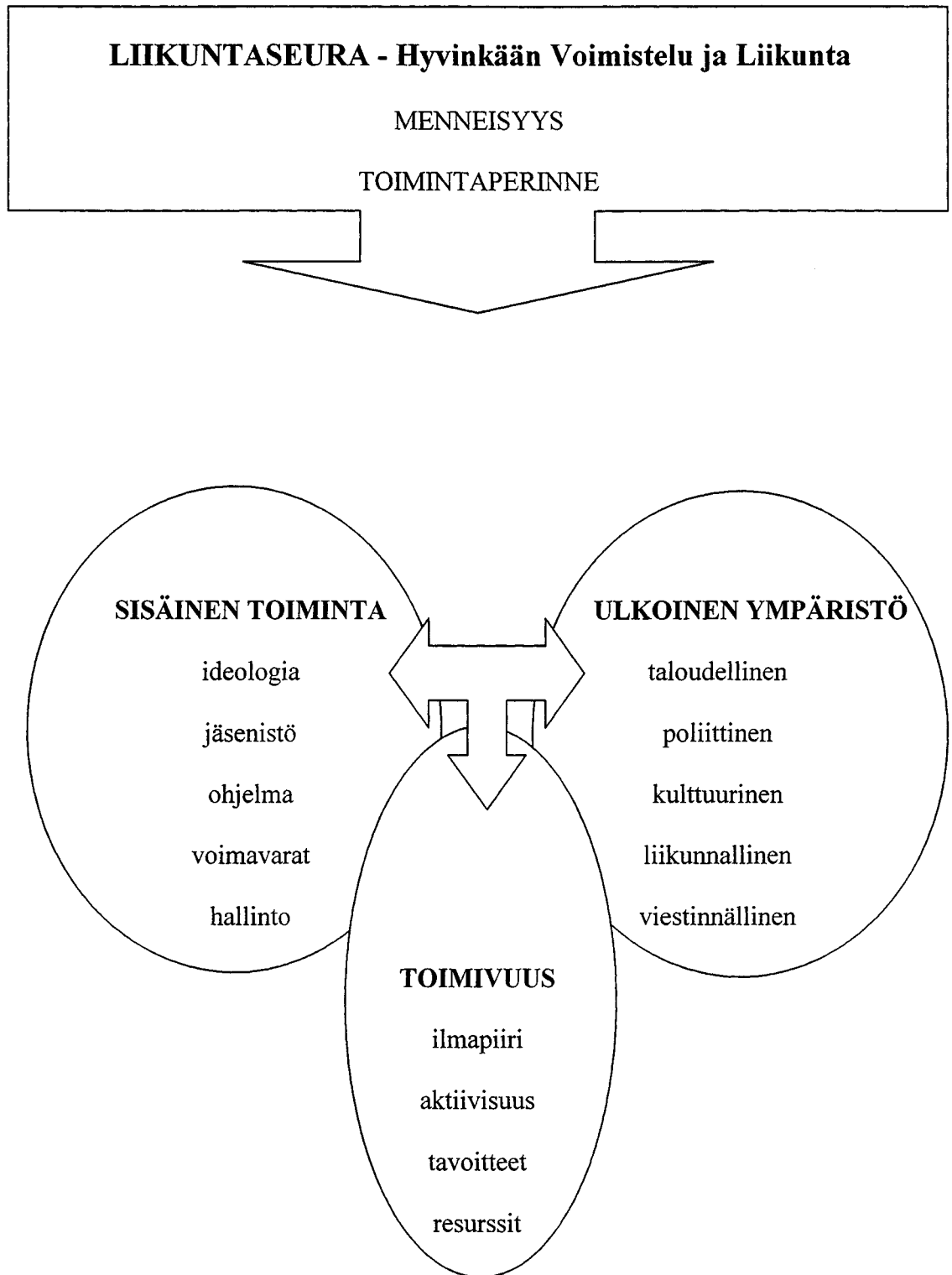
4. Tutkimuksen tarkoitus ja viitekehys

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on selvittää ja kuvailla Hyvinkään Naisvoimistelijoiden, nykyisen Hyvinkään Voimistelu ja Liikunta ry:n, historiaa vuosina 1927-1997. Seuran toimintaa verrataan valtakunnallisen kattojärjestön toimintaan ja koko voimistelun satavuotiseen historiaan. Aiheen valintaan vaikuttivat oma voimistelutausta ja kiinnostus lähestyä lajia historiallisesta näkökulmasta.

Tutkittavaa seuraa tarkastellaan seuraavassa viitekehyksessä: Hyvinkään Voimistelu ja Liikunta on itsenäinen yksikkö, joka toimii suhteessa ulkoiseen ympäristöön ja toimintajärjestelmään. Liikuntaseuraa lähestytään näkökulmasta, että liikuntaseura on sosiaalinen organisaatio, jonka toimintajärjestelmään ulkoisella ympäristöllä on merkittävä vaikutus.¹

Seuran sisäinen toiminta sisältää ideologian eli sen, mitä arvoja seura edustaa, jäsenistön, ohjelman, voimavarat ja hallinnon. Ulkoinen ympäristö puolestaan käsittää taloudellisen aspektin eli, miten ja mistä seura saa käyttövaransa. Ulkoiseen ympäristöön kuuluu myös, miten poliittinen, kulttuurillinen, liikunnallinen ja viestinnällinen ympäristö vaikuttavat seuran olemassaoloon ja toimintaan. Seuran toimivuuteen puolestaan vaikuttavat vallitseva ilmapiiri, ihmisten aktiivisuus, asetetut tavoitteet ja käytettävissä olevat resurssit.

¹ Koski 1994

Kuvio 2. Tutkimuksen viitekehys

5. Naisvoimistelun määritelmä ja tavoitteet

Koska tutkimuksen kohteena oleva seura on alun perin perustettu naisvoimistelun harrastamiseksi, käsitellään tässä kappaleessa tarkemmin käsitettä suomalainen naisvoimistelu ja sen tyypillisimpiä piirteitä.

Naisvoimistelu on tyyliteltyä, luonnollista kokonaisliikuntaa. Voimistelu on ihmisen kehittämä liikuntakasvatusmuoto, jonka tavoitteet ja käytäntö ovat vaihdelleet ajan kuluessa.

Naisten voimisteluharrastus Suomessa alkoi yli sata vuotta sitten. Tähän päivään mennessä naisvoimistelu on kokenut huomattavia tyyli muutoksia. Naisvoimistelun luoja Elin Kallion aikana voimistelu oli kurinalaista, lähes sotilaallista ja jopa ilotonta. Elli Björkstén jatkoi omalta osaltaan naisvoimistelun kehittämistä. Hänen mielestään sielun ja ruumiin sopusointu voitiin kokea vain vapautuneena ja jännittymättömänä. Rytmien merkitystä hän korosti laskusanoilla, laululla ja soitolla. Hilma Jalkanen jatkoi edeltäjiensä työtä ja loi suomalaisen naisvoimistelun. Voimisteluun sisältyivät nyt sellaiset käsitteet kuin rentouttaminen, jännitys-laukeaminen, vauhtiliikkeet, aaltoliikkeet, kaatumisharjoitukset, hyppelyt ja hyppyt sekä veto- ja työntöharjoitukset. Voimistelun liikekeskuksena on lantio; liike etenee joko liikekeskukseen tai siitä pois päin, puhutaan keskustaliikunnasta. Jonkin kehonosan suorittaessa liikettä muu vartalo myötäilee tarkoituksen mukaisesti. Tarkoituksen mukaisuuteen sisältyy painovoiman hyväksikäyttö, dynaaminen rytmisyys, taloudellisuus ja luonnollisuus.

Naisvoimistelu on kokonaisliikuntaa myös siinä mielessä, että siihen osallistutaan sielullis-ruumiillisena kokonaisuutena. Liikesuoritusten ja harjoitusmuotojen valinnassa pyritään harmoniaan. Harmonisuuden tavoitteeseen päästään, kun liikeosat liittyvät toisiinsa sulavasti ja säröttömästi – syntyy virtaava liike.¹

¹ Rasimus 1988, 97-107

Rytmi on voimistelun liikesuorituksessa tärkeä koossapitävä voima. Musikaalisuuden tavoitteessa kyseessä on herkistäminen ja kasvatus liikkeen avulla liikkeeseen ja rytmin avulla rytmiin. Rytmii on kaiken elävän ominaisuus. Liikunnan taloudellisuuteen liittyy dynaaminen liikerytmi. Periaatteiden toteutuessa ei voimistelu jää irralliseksi kokoelmaksi erilaisia rytmejä, kuvioita tai liikemuotoja, vaan kehittyy esteettiseksi liikunnaksi, joka on tunnusomaista suomalaiselle naisvoimistelulle.¹

Arvostetun ja ainutlaatuisen suomalaisen naisvoimistelun pohjana on perusvoimistelu monine liikemuotoineen. Esteettisen kokonaisliikunnan saavuttaminen vaatii pitkän harjoittelun lisäksi liikkeen sisäistämistä ja kypsymistä myös henkisesti. Rytmisyyteen, esteettisyyteen ja ilmaisuun perustuu voimistelun osuus fyysisen lisäksi myös psyykkisen terveyden lujittajana. Kun edetään naisvoimistelun tiedoissa ja taidoissa, muuttuu liikunta ilmaisevaksi. Lopulta syntyy puhdas, esteettinen ja jännityksestä vapaa liikesuoritus, näyttö suomalaisesta naisvoimistelusta.²

Voimistelu korostaa kokonaisliikuntaa kasvatuskeinona ja elämäntapojen synnyttämien rappeutumisilmiöiden ehkäisijänä ja poistajana. Voimistelun tavoitteena on omalla alueellaan pyrkiä kehittämään ihmistä kokonaisuutena. Paitsi terveyden lujittamiseen voimistelu pyrkii vaikuttamaan myös esteettiseen ja sosiaaliseen, luonteen ja hyvien tapojen kasvattamiseen.³

Voimistelun yleistavoitteena on vireä ihminen, joka on vapaa ahdistuksesta, aloitekykyinen ja luova. Ihmisen tulee säilyttää kosketus omaan kehoon sekä orgaanisten, terveellisten liikkeitten ja asentojen taju. Luonnollisuus on liikkeen muodon, mutta myös suoritustavan tarkoituksenmukaisuutta, aitoutta ja yksinkertaisuutta. Voimistelun täyttäessä edellisiä tavoitteita, se on esteettistä ja siten esteettisen kasvatuksen väline. Pyrkimyksenä on luova ilmaisuelämys. Voimistelu lähtee ihmisestä, mutta se on myös ihmistä varten.⁴

¹ Vasunta 1988, 7-13

² Rasimus 1988, 97-107

³ Jalkanen 1967, 7-15

⁴ Vasunta 1988, 7-13

Voimistelullisen liikuntakulttuurin päämääränä on ehdoton tarkoituksenmukaisuus biologis-psykologisella pohjalla, ruumiin dynaaminen kokonaisliikunta, ruumiillis-sielullinen ilmaisun elävyys ja täten liikunnasta itsestään syntyvä luonnollinen kauneus.¹

¹ Jalkanen 1930, 10

6. Nainen suomalaisessa liikuntakulttuurissa

Tutkimuksen kohteena oleva seura, Hyvinkään Voimistelu ja Liikunta sekä sen kattojärjestö, Suomen Voimistelu ja Liikuntaseurat ry, ovat olleet ja valtaosin yhä säilyneetkin molemmat jäsenistöltään ja hallinnolliselta henkilöstöltään naisvaltaisina. Siksi tässä kappaleessa käsitellään naisen historiaa liikuntakulttuurissa. Kerrotaan miten nainen on historian kuluessa tullut mukaan liikuntaan, ja mitkä lajit on katsottu hänelle sopiviksi. Edelleen kerrotaan, mitkä aatteet ovat olleet vallalla ja miten ne ovat vuosien kuluessa muuttuneet. Sekä mikä on naisen asema seuratoiminnassa ja valtakunnallisissa järjestöissä.

6.1 Nainen vapautuu liikkumaan

Liikunta on aina kuulunut luonnostaan naisväen jokapäiväiseen elämään. Vielä 1700-luvulla esiäidit tyydyttivät liikunnantarpeensa kotiaskareissa, promenadeilla tai tanssilla. Työnteko maaseudulla oli ainaista liikkumista. Karjan perässä juokseminen ja lypsy sekä kehrääminen iltapuhteena kävivät voimistelutunnista. Kaskenkaato ja viljankorjuu nostattivat talkoohenkeä. Pitkät välimatkat kuljettiin suksilla.^{1 2}

Kun sitten viime vuosisadalle tultaessa teollisuus rupesi houkuttelemaan maaseudun asukkaita kaupunkeihin, jouduttiin aivan uuden tilanteen eteen. Huoli terveydestä johti järjestettyihin liikuntaharjoituksiin. Vastuu ihmisestä oli tullut entistä selemmäksi. Voimistelun aatteelle antautuneita oli monia, tosin olosuhteet eivät sallineet lajin leviämistä. Tiloja, välineitä ja opettajia sekä tietoa kaivattiin lisää. Esteistä huolimatta suomalainen naisliikunta saa kiittää sisukkaita naisia, jotka eivät ole jääneet miesten varjoon. Se saa kiittää aikaisiaan voimanasia, radikaaleja uranuurtajia, jotka muovasivat oman lajinsa.³

¹ Kleemola 1986, 18-19

² Mäkinen 1996, 70

³ Mäkinen 1996, 70

Naisliikunnan historia on myös naisen itsenäistymisen historiaa. Alettiin hyväksyä ja vähitellen antaa arvoa sille, että naisella on kodin ulkopuolinen harrastus. Nainen alkoi liikkua huvikseen. Naisvoimistelu oli syntyessään 1800-luvulla naisia vapauttava voima ja se kehittyi omia uriaan miehisen kilpaurheilun varjossa. Myös naisten parantuneet työ- ja koulutusmahdollisuudet lisäsivät heidän osallistumistarpeitaan kodin ulkopuoliseen toimintaan yleensä. Suomalainen nainen liikkuu työtä tehdessään ja työkseen, levätessään ja levätäkseen, rakastaessaan ja vihatessaan, surressaan ja iloitessaan. Hän on aikojen kuluessa purkanut tuntojaan liikkeeseen.^{1 2 3 4}

6.2 Nainen ja liikunnan aate

Urheilun keskeinen tehtävä 1900-luvun vaihteen jälkeen oli palvella erilaisia yhteiskunnallisia aatteita. Vallalla oli kansallisuusaatetta, maanpuolustusta, raittiusliikettä, nuorisoseuratoimintaa, naisasialiikettä ja työväenliikettä. Aatteiden sijaan urheilu on myöhemmin palvellut enemmänkin yksilön ja yhteiskunnan hyvinvointia ja vahvistanut kansallista kulttuuriamme.⁵

Naisvoimistelijat olivat edelläkävijöitä, jotka ottivat aktiivisesti osaa vuosisadan vaihteen vilkkaaseen aatteelliseen yhdistystoimintaan. He olivat mukana muun muassa raittiusliikkeessä ja naisasialiikkeessä. Naisvoimisteluliikkeen synty sijoittui aatteelliseen murrosvaiheeseen. Suomi etsi kansallista identiteettiään, ja omaa identiteettiään etsivät myös naiset.^{6 7} Johtavassa asemassa olleet naiset kautta Suomen Naisten Liikuntakasvatusliiton historian ovat selkeästi kasvattaneet harrastajia oman arvomaailmansa mukaisesti. Nämä aatteet ovat muotoutuneet ja siirtyneet perintönä sukupolvelta toiselle.

¹ Jallinoja 1987, 70

² Kauranen 1996, 7

³ Laine 1992, 203

⁴ Wuolio 1982, 76-77

⁵ Ilmarinen 1993, 6

⁶ Jallinoja 1987, 68

⁷ Nykänen 1996, 7

Kaarina Karin¹ mukaan naisvoimistelun tavoite on ihminen itse. Seuraavaan aatteelliseen ajatelmaan kiteytyvätkin liikunnan ja terveen elämän käsitys. ”Lopullista päämäärää ei ole; on vain se, että voimme hyvin, olemme sitä, mitä haluamme olla, teemme sitä, mitä haluamme tehdä, elämme iloissa. Meillä on valittavana kestetty elämä tai eletty elämä, pirstoutuneisuus tai eheys; me voimme jättää jälkeemme, niin kuin sukupolvet ennen meitä ovat jättäneet, katkeruuden, uhkauksien ja pelon perinnön tai voimme jättää vähintäänkin muiston omasta iloisesta elämästämme ja tekemisestämme, sellaisen elämän kuvan, jota lapsemme mieluummin jäljittelevät kuin välttelevät.”²

Vuonna 1876 perustetun ensimmäisen naisvoimisteluseuran, Gymnastikföreningen för fruntimmar i Helsingfors:n, ohjaajien oli sinnikkäästi opeteltava järjestökuria ja kanssaihminen huomaamista. Heidän mielestään tieto oli se mahti, joka pitää hengissä liikunnan aatetta. Harrastamiseen oli kuitenkin entistä suurempi tarve, kun naisten koulutus- ja työmahdollisuudet olivat lisääntyneet. Ensimmäisen naisvoimisteluseuran säännöissä sanottiinkin: Yhdistyksen tarkoitus on määrätietoisella ruumiinharjoituksella kehittää jäsentensä ruumiin- ja sielunvoimia sekä levittää voimisteluharrastusta koko maassa, edistää tervettä ja reipasta elämää naisten keskuudessa.

Valtakunnallisen liiton toiminnan tarkoitus oli kehottaa voimisteliijoita liittymään yhteen, järjestää juhlia, keskustella voimistelun kysymyksistä sekä pitää luentoja ja julkaista kirjasia. Suomen Naisten Liikuntakasvatusliitto (SNLL), joka perustettiin vuonna 1896, lähti itsenäiselle taipaleelleen pitkälti samoja päämääriä tavoitellen. Tarkoitus oli myös toimeenpanna kursseja ja retkiä, levittää aatetta sanomalehtien välityksellä sekä työskennellä voimistelutilojen, leikki- ja urheilukenttien ja kesä- ja talvisiirtoloiden aikaansaamiseksi. Jokaisella oli myös oikeus johtokunnan kautta ehdottaa uusia toimintamuotoja.³

Nyky aikaistuvan yhteiskunnan uudet aatteet ja pyrkimykset löysivät urheilusta ja voimistelustakin hyvän kanavan ja yhteistyökumppanin tarkoitustensa toteuttamiseksi.

¹ Kleemola 1988

² Aromaa 1990, 188

³ Kleemola 1996, 18-19

Aatteellisuus on ollut tunnusomaista liikuntaseurojen toiminnalle. Aatteet ovat toimineet kannusteina ja voimanlähteinä sekä antaneet toiminnalle yhteiskunnallista merkitystä ja arvostusta. Aatteilla on seuroille ainakin symbolinen merkitys niiden identiteetin ja organisaatiokulttuurin rakennusaineina.

Nykyaikana aatteet ovat varsinaisen liikunta- ja urheilutoiminnan kannusteina väljähtyneet ja niiden rinnalle ovat nousseet mahdollisesti liikunnan ja urheilun olemuksesta, monet ihmisen itsekkyydestä johdetut arvomerkitykset kuten päteminen, menestyminen, julkinen arvostus, lihaskunnan säilyttäminen, terveys ja vireys, omien rajojen testaaminen, askeettisuus, ruumiin kauneus, esteettisyys, taidokkuus, liikalihavuuden ennaltaehkäiseminen, jännittävyys, hauskuus ja itsepuolustus.

Lisääntyvät haasteet ja muospaineet kohdistuvat liikuntaseuroihin. Kilpaseurojen haasteena on markkinoiden koveneva kilpailu, jossa menestyminen vaatii lisääntyviä panoksia ja ne nostavat kustannuksia. Liikuntaharrastuksen laajeneminen uusien väestöryhmien pariin merkitsee haastetta seuroille. Haaste kohdistuu niiden ohjelmatarjonnan monipuolisuuteen ja toimintakapasiteetin riittävyteen.¹ Arvojen muuttuminen on pakottanut myös HyVoLi:n monipuolistamaan ohjelmatarjontaansa vuosien varrella. Uusiin haasteisiin on pystytty vastaamaan, mutta se on edellyttänyt uudistushalua ja jatkuvaa kehitystä myös ohjaaja puolella.

6.3 Naisten ja miesten lajit, onko niitä?

Naisurheilu on yhteiskunnallisesta järjestelmästä riippumatta melko tiukasti sidoksissa kulttuuritraditioihin ja rooliodotuksiin. On olemassa naisten lajeja, joiden harrastaminen ei johda roolikonflikteihin. Voimistelu tarjosi naisille matalan kynnyksen liikuntaharrastukseen siksi, että siinä naisten roolikäsitykset eivät joutuneet ristiriitaan vallitsevien käsitysten kanssa.² Rooliodotuksia kuvastaa myös naisten osallistuminen urheilun järjestötoimintaan vetäytyvinä taustahahmoina. 1960-luvulla naisten urheilu ja

¹ Heinilä & Koski 1991

² Wuolio 1982, 76-77

kilpaurheilu yleistyivät siinä määrin, että ilmiöstä voidaan puhua naisurheilun vallankumouksena. Viime vuosikymmeninä voimistunut naisten historian tutkimus on vauhdittanut naisurheilun historian liikkeelle lähtöä.¹

Naisten ja miesten motiivit liikunnan harrastamiseen eroavat toisistaan. Naisilla motiivit ovat yleensä rentoutuminen, miellyttävät tuntemukset ja esteettiset elämykset, kun taas miesten motiivit ovat useimmiten halu ponnistella ja rasittaa itseään. Motiivit heijastuvat myös lajivalintoihin.^{2 3} Erityisesti vanhemmassa ulkomaisessa kirjallisuudessa on esitetty, että naiset valitsevat tarkoituksella lajeja, joissa he voivat säilyttää oman naisellisuutensa.⁴

Kilpaurheilu ja sen muotojen värittäjä liikuntakulttuuri on perusteiltaan miessukupuolen ehdoin kehitelty. Liikuntakulttuurin päävirtaukset ovat muotoutuneet miehisisistä lähtökohdista.⁵ Jako tyttöjen ja poikien urheiluun syntyi jo varhain. Pojille oli varattu tulosurheilun maailma, tytöille suloliikunta, oman kehon ylösrakennus. Siinä tavoiteltiin hoikkuutta, kiinteyttä ja kauneutta sekä moraalista hyvyttä.⁶

6.4 Nainen seuratoiminnassa

Urheiluliittojen ja urheiluseurojen vaikutus jäseniinsä ei rajoitu vain siihen ikäkauteen ja aikaan, jolloin ihmiset kuuluvat jäsenistöön. Se ulottuu paljon pidemmälle. Urheilujärjestöissä saaduilla vaikutteilla on useassa tapauksessa aivan ratkaiseva merkitys urheiluväen riveistä poistuneisiin kansalaisiin, heidän elämäntapoihinsa, velvollisuudentuntoonsa ja työtehoonsa. Urheilu vaikuttaa koko kansaamme ja vaikutus voi olla myös negatiivista. Sen pitäisi kuitenkin olla terveitä elämäntapoja, kansamme sisäistä ja ulkonaista ryhdikkyyttä edistävää.⁷

¹ Laine 1985, 66-71

² Karisto 1988, 53

³ Telama 1986, 157-159

⁴ Delray 1978, 107-108

⁵ Koski 1995

⁶ Aromaa 1990, 178

⁷ Vartia 1947, 60

On yleisesti tunnustettu tosiasia, että urheilu on miesten maailma. Yhteiskunnan näkökulmasta katsottuna liikunta- ja muun kulttuurin sukupuolenmukaisella eriytymisellä on merkitystä nykyisenlaisen liikuntakulttuurin säilyttämiselle tai muuttamiselle. Vallitseva näkyvä liikuntakulttuuri, jota tuetaan taloudellisesti ja joka hallitsee tiedotusvälineissä, toimii miehisten kilpailuun perustuvien arvojen mukaisesti. Meillä Suomessa urheiluseuratoimintaa harjoitetaan karkeasti ottaen sukupuolijaon mukaan. Naiset voivat olla avustavissa, mutta toiminnalle välttämättömissä tehtävissä, ilman vaikutusmahdollisuuksia suurempiin asioihin. Miehisen kulttuurin sisällä valtaa saaneet naiset voivat myös sisäistää miesten maailman arvot.

Perinteisen ajattelutavan tuloksena on muodostunut kaksi ominaispiirrettä, jotka esitetään usein naisten liikunnanharrastusta koskevina. Ensiksikin naisen osallistumisen ensimmäisenä esteenä mainitaan perhe ja lapset. Toiseksi naista on syytetty passiiviseksi urheiluseuraosallistumisessa.^{1 2} Ainakin vielä 1980-luvulla naiset olivat seuran jäsenistöissä vähemmistönä. Vuonna 1986 naisia oli seurojen jäsenistä 38 prosenttia. Naisten osuus vaihteli sen mukaan, oliko kyseessä kilpaseura (31 %), kuntoseura (47 %) vai monialaseura (37 %).³

Naisten edustus seurahallinnossa on selvästi kasvanut 1970-luvulta. Vuonna 1986 seurojen johtokunnissa oli naisia 36 prosenttia, lisäksi naisia oli erilaisissa jaostoissa ja valiokunnissa. Seuran puheenjohtajana nainen on edelleen harvinaisuus. Naisia on seurojen puheenjohtajista vain 13 prosenttia. Erityisesti kilpa- ja monialaseuroissa puheenjohtaja on lähes poikkeuksetta mies. Kuntoseuroissa, joihin on luettu mukaan myös naisvoimisteluseurat, on naisia puheenjohtajista 27 prosenttia. Naisvoimisteluseurojen johtokunnat ovat naisvaltaisia.^{4 5}

Liikunnan järjestöhallinnossa johtotehtävät ovat painottuneet miehille. Naisten asemasta suomalaisessa liikuntakulttuurissa voidaan tehdä joitakin johtopäätöksiä. Ensinnäkin,

¹ Kosonen 1985, 72-75

² Pyykkönen 1987, 8

³ Heinilä & Koski 1991, 53

⁴ Koski & Heinilä 1988, 47

⁵ Heinilä & Koski 1991, 73

mitä arvostetumpi tehtävä on kyseessä, sitä pienemmät mahdollisuudet naisilla on tulla valituksi, ja toiseksi, mitä lähempänä ollaan kilpailutoimintaa, sitä pienempi on naisten osuus kaikilla toiminnan tasoilla. Selittävinä tekijöinä voidaan nähdä urheilun arvojen ja perusolettamusten miehisyys sekä miesten lajien suurempi määrä. Viime aikoina on ollut havaittavissa, että naisten asema liikuntakulttuurissa on jatkuvasti parantunut kaikilla tasoilla; niin hallinnossa kuin naisten lajikirjon laajenemisenakin.¹

Naisten pitäisi saada itse määritellä oma suhteensa liikuntaan ja liikuntakulttuuriin. Heillä tulisi olla mahdollisuus toteuttaa liikuntaa omista lähtökohdistaan. Kyse on hallitsevan miehisen urheiluperinteen muuttamisesta ja naisellisten arvojen näkyviksi tekemisestä. Suomalainen naisvoimistelu on ominaisuuksiltaan monessa mielessä vallitsevan kilpaurheilukulttuurin vastakohta. Naisvoimistelu on joutunut pakostakin eristäytymään. Näissä asemissa sen on vaikea vaikuttaa liikuntakulttuurimme sisällön muuttamiseen, siitä on tullut arvo sinänsä. Samalla se kuitenkin tarjoaa tuhansille naisille väylän heitä tyydyttävään liikuntaharrastukseen. Myllerryksestä huolimatta on naisvoimistelu on säilyttämässä asemaansa liikunnallisten tuotteiden rinnalla. Suomen Voimistelu ja Liikuntaseurat ry kuuluu maamme suurimpiin lajiliittoihin liikuttaen vuosittain 150 000 jäsentä viidessäsadassa seurassa.²

¹ Koski 1995

² Kosonen 1985, 72-75

7. SNLL:stä SVoLi:iin - suomalaisen naisvoimistelun historia tiivistetysti

Tutkimuksen kohteena oleva seura Hyvinkään Voimistelu ja Liikunta on yksi Suomen Voimistelu ja Liikuntaseurat ry:n alaisena toimivista voimisteluseuroista. SVoLi:n historiasta käsitellään tässä niitä toimintamuotoja ja tapahtumia, jotka ovat olleet HyVoLi:n historiassa merkittäviä. Tapahtumat ja muutokset valtakunnallisella tasolla ovat vuosien varrella vaikuttaneet seuran toimintaan.

7.1 Seuratoiminnan alkutaipaleet meillä ja muualla

Järjestäytynyt seura- ja järjestötoiminta on tehnyt mahdolliseksi naisvoimistelun harrastamisen myös Hyvinkäällä. Tämän kappaleen aluksi selvitetään sitä, miten seuratoiminta kehittyi Euroopassa ja edelleen Suomessa. Sen jälkeen tarkastellaan lähemmin naisvoimisteluseurojen ja järjestötoiminnan alkutaipaleita.

Uudenaikaisen seuratoiminnan katsotaan alkaneen Euroopassa 1700-luvulla klubien ja salaisiksi tarkoitettujen vapaamuurarijärjestöjen toiminnasta. Vaikka näillä seuroilla oli alunperin aatteellinenkin tavoite, niiden merkitys rajoittui lähinnä ajanvietteeseen. Suomessa ensimmäisenä seurana voidaan pitää vuonna 1770 Turussa perustettua Aurora-seuraa, mutta vuonna 1856 perustettua Porin purjehdusseuraa pidetään ensimmäisenä varsinaisena liikunta-alan seurana. Vaikka seurojen aatteellinen pohja epäilemättä säilyikin muutamien vuosikymmenten ajan, toiminnan näytös- ja kilpailuluonne pyrkivät jatkuvasti korostumaan. Lajien määrän kasvaessa erikoistumiseen kiinnitettiin enemmän huomiota ja sen myötä myös koulutus- ja talouskysymykset nousivat yhä enemmän esille.¹

¹ Wuolio 1982, 63-64, 72

7.2 Naiset järjestäytyvät voimistelussa

Seitsemäntoistavuotiaat ystävykset Elin Waenerberg ja Betty Sahlsten kutsuivat Helsingfors Aftonbladetissa 16.9.1876 koolle naishenkilöitä, jotka halusivat liittyä perustettavaan naisvoimisteluseuraan. Määrättyyn aikaan mennessä paikalle ilmoittautui kolmekymmentä voimistelijaa. Koko Skandinavian ensimmäinen naisvoimisteluseura sai alkunsa. Se sai nimekseen Gymnastikföreningen för Fruntimmer i Helsingfors.¹

Voimisteluharrastuksen kohottamiseksi ja toiminnan turvaamiseksi tehtiin esitys valtakunnallisen naisvoimistelijain liiton perustamiseksi. Kesäkuussa 1896 Keisarillinen Suomen Senaatti hyväksyi liiton, jonka nimeksi tuli Finska Kvinnors Gymnastikförbund - Suomen Naisten Voimisteluliitto. Uutta liittoa oli Turun, Porin, Oulun ja Helsingin ruotsinkielisten naisvoimisteluseurojen lisäksi perustamassa ensimmäinen suomenkielinen seura Kuopiosta. Liiton tarkoituksena oli: ”kehottaa ennen syntyneitä voimisteluyhdistyksiä liittymään yhteen ja vaikuttaa uusien perustamiseen, toimeenpanna liiton keskuudessa yksinkertaisia voimistelujuhlia ja niiden ohella keskustelua voimistelua koskevista asioista sekä pitää luentoja ja julkaista kirjasia”. Jäseniä uudessa liitossa oli 700.^{2 3 4}

Liiton ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin Elin Kallio. Suomen naisliikunnan kiistaton taustahahmo, Suomen naisvoimistelun äidiksikin nimitetty, "Mamma Kallio" piti alusta alkaen kiinni siitä, että johdettiin naisten voimin. Tavoitteen mukaisesti uusi keskusjärjestö kehittyikin alkuvaiheessaan määrätietoisesti ja yhtenäisesti. Tähän aikaan oli naisten muuten toimittavakin järjestössään omillaan, koska miesten voimisteluliitto sai alkunsa vasta vuonna 1906.^{5 6}

¹ Kleemola 1976, 17

² Wuolio 1982, 77

³ Kleemola 1976, 17-25

⁴ Koivusalo 1982, 58

⁵ Wuolio 1982, 77

⁶ Kleemola 1976, 25

7.3 Valtakunnalliset juhlat ja kurssitoiminnan alku

Suomen Naisten Voimisteluliiton perustavassa kokouksessa esitettiin, että paras keino liikuntakasvatusaatteen kehittämiseksi olisivat koko maata käsittävät voimistelujuhlat. Uskottiin, että juuri voimistelujuhlat antaisivat virikettä toimintaan. Ne palvelisivat voimistelunopettajien tarpeita ja olisivat hyvä keino viedä voimistelua ”kaikkien säätyjen naisten” keskuuteen. Varhaisimpien aikojen voimistelujuhlissa vallitsi kodikas tunnelma. Juhliin tultiin saamaan virikkeitä, opastusta ja neuvoja, joiden avulla jatkettiin innostuneina toimintaa omilla paikkakunnilla. Ensimmäiset voimistelujuhlat järjestettiin Porissa vuonna 1897 ja sen jälkeen kahden vuoden välein. Myöhemmin voimistelijoiden määrän kasvaessa suurjuhlia alettiin järjestää harvemmin, koska onnistuakseen hyvin ne vaativat yhä enemmän järjestelyä ja työtä.¹

Voimistelujuhlien yhteydessä oli tapana järjestää kursseja, joilla aluksi opetettiin pääasiassa erilaisia leikkejä. Voimistelunjohtajien puutteen vuoksi tultiin siihen tulokseen, että toiminnan tehostamiseksi oli alettava itse järjestää lyhyitä kursseja, joilla opetettiin voimistelunopetuksen alkeita. Elin Kallion toimesta kesäkurssitoiminta sai alkunsa Jämsän, Seppolassa 1904. Mamma Kallio johtikin naisvoimistelukurssseja aina vuoteen 1926 asti.² Tästä sai alkunsa yhä edelleen laajeneva ja kehittyvä koulutustoiminta, joka tänäkin päivänä on yksi liiton tärkeimmistä toimintamuodoista. Johtajakurssit ovat taanneet yhdistysten toiminnan jatkumisen.

Kesäkurssitoiminnan myötä heräsi ajatus vakituisen kurssipaikan perustamisesta. Tampereella Varalassa pidettiin ensimmäinen voimistelujohtajien kurssi kesällä 1909. Tampereen Pyynikillä sijaitsevasta Varalasta tulikin säännöllinen kurssipaikka naisvoimistelun koulutukseen. SNLL:n kurssityön lisääntyessä liiton hallituksessa iti pitkään ajatus saada oma opisto, jossa kurssityötä voisi järjestää ympärivuotisesti, ei vain kesäisin. Uudelle opistolle alettiin etsiä paikkaa ja sopiva löytyikin Sipoon Karhusaaresta. Nimeksi valittiin Kisakallio, jossa ensimmäinen kolmen kuukauden

¹ Kleemola 1996, 28-30

² Wuolio 1982, 80

mittainen liikunnanohjaajan kurssi pidettiin elokuussa 1949. Vuonna 1964 Kisakallio siirrettiin uudelle paikalle Lohjan kuntaan, Maikkalanjärven rannalle, missä se toimii yhä edelleen tärkeänä kurssipaikkana.¹ Kisakallio on tuttu kurssipaikka myös hyvinkääläisille ohjaajille. Liiton ohjaajakursseilta on vuosien mittaan saatu ideoita ja ammattitaitoa ja tämän myötä pystytty tarjoamaan seuran jäsenille asiantuntevaa ja monipuolista valmennusta ja ohjausta.

7.4 SNLL saa oman lehden

Vanhin suomalainen naisten liikuntakasvatuslehti Kisakenttä alkoi ilmestyä vuonna 1911. Kisakentän tarkoituksena oli kykyjensä mukaan seurata sitä työtä, jota meillä ja muualla tehdään ruumiillisen kasvatuksen kohottamiseksi. Lehden luvattiin kertovan voimistelusta, urheilusta, leikeistä ja terveydenhoidosta.²

Anni Collan, joka on tunnettu myös ahkerana naisten urheiluoppaiden kirjoittajana aloitti lehden toimittamisen yksin. Päätoimittajan mielestä lehti oli alusta alkaen saatava mahdollisimman monipuoliseksi ja aikansa liikuntakasvatusaatteita kuvastavaksi. Voimistelulaitoksen opiskelijoiden kirjoitusten lisäksi tiedotuksia ja kuulumisia saatiin ulkomailta saakka. Päätoimittajana Anni Collan oli vuoteen 1936 asti. Anni Collanin ansioihin kuuluu myös Suomen Urheilukirjaston perustaminen. Aluksi se toimi yksityistiloissa, mutta myöhemmin hän lahjoitti sen Suomen urheilumuseosäätiölle.^{3 4}

Tänä vuonna ilmestyvä Kisakenttä on 87. vuosikerta. Päätoimittajana toimii Leila Suomaa. Myös historiikin kohde, hyvinkääläinen naisvoimisteluseura, on sen historian aikana noteerattu lehdessä näytösten, kilpailujen ja esiintymismatkojen yhteydessä useaan otteeseen.

¹ Kleemola 1996, 45-49, 96-98, 245-246

² Kleemola 1996, 56-58

³ Kleemola 1996, 10, 158

⁴ Koivusalo 1982, 62

7.5 Naisvoimistelupäivä

Suomen Naisten Liikuntakasvatusliiton hallitus päätti 1923 ryhtyä viettämään erityistä naisvoimistelulle omistettua päivää. Ensimmäisen naisvoimistelupäiväjuhlan järjestivät Helsingin Naisvoimistelijat, Naisvoimisteluseura Säkenet, Naisylioppilasvoimistelijat ja Suomalainen Naisvoimisteluseura. Juhlan tuotto päätettiin sijoittaa Elin Kallion nimelle omistettuun Naisvoimistelupäivärahaan. Apurahoja mm. kurssien pitoa varten, liikuntakasvatustyöhön ja kunnia-palkintoihin ryhdyttiin jakamaan rahastosta vuonna 1929. Myöhemmin Naisvoimistelupäiväraha säätiöitiin ja nimeksi tuli Suomen Naisten Liikuntakasvatussäätiö.

Naisvoimistelupäiväjuhlasta tuli perinteinen tapahtuma kerran vuodessa, ja siinä seurat saivat näyttää osaamistaan. Paikaksi vakiintui Kansallisteatteri Helsingissä.¹ Merkittävä tämä vuotuinen näytös on ollut myös HyVoli:n voimistelijoille. Rytmisen kilpavoimistelun ja joukkuevoimistelun edustajat ovat päässeet hyvän menestyksen myötä esiintymään Kansallisteatterin lavalle.

Naisvoimistelupäiväjuhlaa vietettiin yhtäjaksoisesti joka vuosi Kansallisteatterissa vuoteen 1994 asti. Esiintyjät näytökseen kutsuttiin edellisen vuoden menestyksen ja näkyvyyden perusteella. Joten perinteisessä, marraskuun toisena sunnuntaina järjestetyssä Naisvoimistelupäivän näytöksessä esiintyminen oli monelle pienelle ja isommallekin voimistelijalle kunniatehtävä.

Liitojen yhdentymisen jälkeen, vuonna 1994 Naisvoimistelupäivän näytöksen perinne on hiipunut eikä sitä enää vietetä perinteisessä muodossa. Samantapaisia valtakunnallisia näytöspaikkoja on kuitenkin esimerkiksi liiton syyskokousten yhteydessä järjestettävät liikuntanäytökset ympäri Suomea. Syksyllä 1998 syyskokous on Tampereella ja sen yhteydessä järjestetään voimistelunäytös.

¹ Kleemola 1996, 150-157

7.6 Katseet Eurooppaan ja maailmalle

Vuosi 1929 oli erityisen merkittävä SNLL:n historiassa. Oli aika suunnata katseet Eurooppaan ja maailmalle ja tuoda suomalaista naisvoimistelua tunnetuksi omien rajojen ulkopuolellakin. Kesäkuussa 1929 järjestettiin ensimmäiset kansainväliset voimistelujuhlat Helsingissä. Ulkomaisia joukkueita ja vieraita tuli mm. Tanskasta, Ruotsista, Virosta ja Norjasta. Juhlat aukaisivat tien Eurooppaan ja saivat eurooppalaiset alan harrastajat huomaamaan myös suomalaiset voimistelijat.¹

SNLL alkoi saada entistä enemmän kutsuja esittämään suomalaista naisvoimistelua eri puolille maailmaa. Päätettiin perustaa liiton oma edustusjoukkue, jolla olisi taitoa ja näyttävyyttä vaativimpiinkin tilaisuuksiin. Vuonna 1959 perustetun joukkueen nimeksi tuli Suomi-tytöt. Joukkue niitti mainetta sekä Euroopassa että Euroopan ulkopuolellakin. Suomi-tytöt toimi vuoteen 1968 saakka, jonka jälkeen Suomea maailmalla on edustettu lähinnä seurajoukkueiden voimin.² HyVoLi:n perustamisesta lähtien on tehty lukuisia ulkomaanmatkoja. Liiton edustajana ja seuran omilla matkoilla ollaan käyty Japanissa ja Yhdysvalloissa asti.

Yksi tärkeä näihinkin päiviin asti säilynyt kansainvälinen tapahtuma on Gymnaestrada, jota ensimmäisen kerran vietettiin Rotterdamissa, Hollanissa vuonna 1953. Ensimmäiseen tapahtumaan osallistui yhteensä 5400 osanottajaa 14 eri maasta. Hyvinkäältä ensimmäisen kerran Gymnaestradaan matkattiin vuonna 1969, jolloin voimistelujuhla vietettiin Saksassa, Baselissa. Gymnaestrada onkin ollut seuran historiassa ohjaajille, koreografeille ja voimistelijoille merkittävä tapahtuma.

Gymnaestradan tarkoituksena on tuoda esiin voimistelun arvo liikuntakasvatuksessa ja tukea sen leviämistä maailmassa. Juhlat järjestetään joka neljäs vuosi Kansainvälisen Voimisteluliiton FIG:n suojeluksessa. Näissä juhlissa ei ole tarkoitus kilpailla vaan tapahtuman on tarkoitus olla eri maailman kolkilta tulevien ohjaajien ja voimistelijoiden

¹ Kleemola 1996, 114-123

² Kleemola 1996, 13

kohtaamisjuhla. Näkemällä ja opiskelemalla liikunnallisia oloja muissa maissa ohjaajat saavat ideoita ja inspiraatiota kehittääkseen oman maansa traditionaalista voimistelua. Suomalaiset ovat olleet mukana ensimmäisistä kisoista lähtien suurilla joukkueilla. Seuraava Gymnaestrada järjestetään Göteborgissa, Ruotsissa kesällä 1999.¹

7.7 SNLL liittyy valtakunnalliseen voimistelu- ja urheiluliittoon

Pitkän pohdinnan jälkeen joulukuussa 1947 Suomen Naisten Liikuntakasvatusliitto liittyi Suomen Voimistelu- ja Urheiluliittoon (SVUL). Liittymisehtoihin kuului, että SNLL saa jatkaa täysin itsenäisesti samoin kuin muutkin SVUL:n erikoisliitot. SNLL:n siirtymistä piiritoimintaan oli suunniteltu jo ennen 1939 alkaneita sotia, mutta vasta syksyllä 1947 siirryttiin piiritoimintaan, jossa yhdistysten jakaminen piireiksi toimitettiin SVUL:n piirijakoa seuraten. Siirtyminen tähän uuteen järjestelmään helpotti työtä, sillä piirin toiminta joutui niiden käsiin, jotka tunsivat läheltä kentän olot ja näin SNLL pystyi keskittymään järjestö- ja koulutustyöhön.² Muiden seurojen tavoin myös HyVoLi on ollut aktiivisesti mukana Uudenmaan piirin järjestämissä piirikisoissa ja kesäiset piirileirit ovat olleet suosittuja. Seurasta on vuosien varrella ollut edustajia myös piirin hallinnollisissa tehtävissä.

Ajatus kiltatoiminnan aloittamisesta heräsi tarpeesta kokoontua yhteen muistelemaan vuosien varrella koettuja tapahtumia. Nimi saatiin keskiaikaisesta kiltalaitoksesta ja tarkoituksena oli siis koota yhdistyksen jäsenet ”uskolliseksi sisarpiiriksi”, yhdistyksen vireyden ja ystävyiden ylläpitäjäksi sekä yhdistyksen ja sen toiminnan tueksi. Killan viralliset säännöt julkaistiin kesällä 1951. Vuosien mittaan on tullut tarve uusista sääntöjä, ja viimeinen säännöstö on vuodelta 1990. Killan voi perustaa 10 vuotta liittoon kuulunut yhdistys ja killan jäseneksi voi liittyä 10 vuotta seuraan kuulunut 25-vuotias jäsen. Hyvinkäällä kiltatoiminta alkoi vuonna 1985. Se oli liiton järjestyksessä numero 66. Siitä asti kiltaryhmä on kokoontunut vähintään kahdesti vuodessa ja seuran oman

¹ Kleemola 1996, 128

² Kleemola 1996, 87-90

toiminnan lisäksi kiltalaiset ovat ottaneet osaa sekä valtakunnallisiin että kansainvälisiin tapahtumiin. Vuoden 1995 lopussa SVoLi:lla oli kiltia 105 seurassa.¹

7.8 Suomen suurkisat ja kilpailutoiminnan käynnistyminen

Suurkisojen järjestämisessä Suomen Naisten Liikuntakasvatusliitto ja Suomen Voimisteluliitto olivat aloitteentekijöitä. Pyrkimyksenä oli saada aikaan jotain sellaista, mitä tässä maassa ei ollut ennen nähty. Saatiin idea suurkisojen laajentamisesta voimistelusta kaikkiin SVUL:n urheilumuotoihin. Päätettiin myös, että SVUL ryhtyisi kokonaisuudessaan hanketta toteuttamaan. Helsingissä pidettiin ensimmäiset Suomen suurkisat vuonna 1947. Kisoihin osallistui pääjärjestäjien SVUL:n ja SNLL:n lisäksi 49 muuta liikuntakasvatusjärjestöä ja liittoa, joista 36 järjesti kilpailuja, näytöksiä ja juhlia. Muut antoivat kisoille aatteellista tukea.

SNLL:n varsinainen kilpailutoiminta alkoi, kun Helsingissä järjestettiin ensimmäiset telinevoimistelukilpailut marraskuussa 1950. Laji oli tullut ohjelmaan lähestyvien olympialaisten innoittamana ja vuonna 1952 Helsingin olympialaisissa SNLL:llä oli kaksi edustajaa naisten telinevoimistelussa. SNLL:n ensimmäiset joukkuevoimistelukilpailut pidettiin vuonna 1951. Suhtautuminen kilpailutoimintaan muuttui 1980-luvulla, kun SNLL julistautui huippu-urheilujärjestöksi ja aloitti määrätietoisen valmentajakoulutuksen ja kilpavalmennuksen. Ensimmäiset yhdessä TUL:n ja FSG:n kanssa järjestetyt joukkuevoimistelun SM-kilpailut pidettiin Turussa toukokuussa 1991.²

1970-luvulle tultaessa Suomen Naisten Liikuntakasvatusliitto oli vahva liikuntajärjestö. Vuosikymmentä voidaan nimittää koulutuksen ja seuravoimistelun kehittämisen ajaksi. Jäsenmäärä oli ennen uuteen vuosikymmeneen siirtymistä noin 75 000. Tutkimuksen kohteena olevassa seurassa jäsenmäärän kehitys oli niinkään voimakkainta 70- ja 80-luvuilla. (kuvio 3)

¹ Kleemola 1996, 107-114

² Kleemola 1996, 144

Vuosikymmenen loppupuolella tuli ajankohtaiseksi uusia koko koulutusjärjestelmä. Kurseja ja seminaareja alettiin pitää eri puolilla Suomea seurojen ulottuvilla. Koulutuksessa erityistä huomiota kiinnitettiin järjestökoulutukseen. Huomattava merkkipaalu liiton historiassa oli vuosi 1986, jolloin vietettiin monin juhlallisuuksin SNLL:n 90-vuotisjuhlia ja vuosi oli merkittävä myös siksi, että jäsenmäärä ylitti tuolloin 100 000:n rajan.¹ Juhlavuoden vaikutus tuntui myös hyvinkääläisseurassa. Korkein jäsenmäärä saavutettiin vuonna 1986, jolloin jäseniä oli 868.

7.9 Muutoksen tuulet puhaltavat

Uusi urheilujärjestö, Suomen Liikunta ja Urheilu (SLU), Finlands Idrott (FI) perustettiin marraskuussa 1993. Suomen Naisten Liikuntakasvatusliitto 93:n muun valtakunnallisen liikuntajärjestön kanssa allekirjoitti perustamisasiakirjan. SLU:n toiminta käynnistyi tammikuussa 1994 ja sen ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin Martin Saarikangas. Rakenneuudistusta olivat vauhdittamassa SVUL:n taloudelliset vaikeudet ja kulttuuriministeriksi vuonna 1991 valittu Tytti Isohookana-Asunmaa, joka puuttui liikuntajärjestöjen valtioneapumenettelyyn painottaen, että keskusjärjestötilanne vei liikaa voimavaroja hallinnointiin ja keskinäiseen kilpailuun.²

Vuoden 1990 suurkisojen jälkeen käynnistettiin keskustelut SNLL:n ja SVL:n yhdistymisestä. Voimistelujärjestöjen yhdistyminen ei ollut uusi ajatus, sillä SVL:n ja SNLL:n johtohenkilöt keskustelivat siitä jo 1930-luvulla. Järjestöjen yhdentymishanke kuitenkin kariutui silloin kuten myös 90-luvullakin, kovasta yrityksestä ja lukuisista neuvotteluista huolimatta.

Pitkäjänteinen työ voimisteluliikunnan yhdistymiseksi tuotti tulosta, kun 13.11.1994 perustettiin uusi liitto Suomen Voimistelu- ja Liikunta seurat SVoLi ry. - Finlands Gymnastikföreningar FGF rf. Tähän liittoon liittyivät SNLL, FSG ja TUL:n

¹ Kleemola 1996, 13-15

² Kleemola 1996, 318-320

naistoimikunta sekä rytmisen kilpavoimistelun jaosto. Yhdentymisprosessi oli pitkä ja monivaiheinen.

Liiton toiminta-ajatus tiivistettiin seuraavaan muotoon: ”Voimisteluliikunnan liitto on innostava ja vahva voimisteluliikunnan palvelujärjestö, kehittäjä ja edunvalvoja Suomessa. Se edistää monipuolista voimistelun harrastusta toimialoinaan lasten ja nuorten liikunta, harraste- ja kuntoliikunta ja kilpa- ja huippu-urheilu”. Päämäärä muotoiltiin seuraavanlaiseksi: ”SVoLi toimii yhdessä seurojensa kanssa päämääränä monipuoliset ja laadukkaat voimistelumahdollisuudet”. Yhteistyö SVL:n kanssa ei yhdistymishankkeen kariutumisesta huolimatta loppunut, kaikki SM-tasoinen ja kansainvälinen kilpavoimisteluhan kuului nimenomaan SVL:lle. Syksyllä 1994 käytyjen keskustelujen jälkeen päädyttiin siihen, että SVoLi jatkaa omaa kilpailu- ja valmennustoimintaansa. Kansallisen ja kansainvälisen tason kilpailijat ja heidän seuransa liittyvät kaksoisjäseninä SVL:oon, lukuun ottamatta aerobikiä, jossa SVoLi:lla on kansainväliset oikeudet.¹

Hyvinkäällä liittojen yhentyminen näkyi konkreettisimmin nimen vaihtumisena. Hyvinkään Naisvoimistelijoiden (HyNv) uusi nimi Hyvinkään Voimistelu- ja Liikunta ry (HyVoli) otettiin virallisesti käyttöön 23.2.1995 yhdysrekisteriltä saadun päätöksen mukaan.²

Seuran sääntöjen viidettä pykälää muutettiin seuraavaan muotoon: ”Yhdistys kuuluu jäsenenä Suomen Voimistelu- ja Liikuntaseurat ry:hyn, jota näissä säännöissä sanotaan liitoksi”.³

Voimistelukentän yhdistymisen eri vaiheet syksyllä 1994 saattoivat hämmentää yksittäisiä voimisteluseuroja ja välillä osittain ristiriitainen informaatio aiheutti kysymyksiä. Liittojen yhdistyminen ei ole ollut helppoa, sillä vanhoista ennakkoluuloista ja asenteista luopuminen ei käy yhtä helposti kuin sopimuksen allekirjoittaminen. Seuroissa saatetaan kokea vääryytenä se, että SNLL on lakkautettu ja

¹ Vilenius 1996, 316-353

² Toimintakertomus vuodelta 1995

³ Pöytäkirja 04/95

TUL on edelleen olemassa, vain sen osa yhdistyi liittoon. Asiassa on vielä ”kivi kengässä”. Asia on hämmentänyt seurojen johtoa, massatapahtumien järjestämistä ja joukkuevoimistelukilpailut ovat sisältäneet erimielisyyttä. Kohti todellista yhteistyötä ollaan kuitenkin pääsemässä niin seuroissa kuin yleisimmilläkin tasoilla. Uuden liiton synnyn myötä myös monet seurat alkoivat uudistaa imagoaan, mistä näkyvin piirre oli seurojen nimen vaihtuminen.

7.10 Tämän päivän SVoLi

SVoLi syntyi SNLL:n perustalle. Syntyminen merkitsi käytännössä sitä, että SNLL sai uuden nimen, toimintaorganisaation ja uudet seurat. Liitto vahvistui sekä määrällisesti että toiminnallisesti. SVoLin järjestörakenteet luotiin tukemaan jäsenseurojen elinvoimaisuutta ja itsenäisyyttä. Ne pyrittiin luomaan joustaviksi sekä kevyiksi ja niille on olennaista palveluajattelu.¹

Toimintaorganisaatiossa on lähdetty ajatuksesta, jossa samanlainen organisatorinen rakenne toistuu sekä seuroissa, alueilla että liitossa. Varsinaisen liikuntatoiminnan lisäksi kaikilla tasoilla tarvitaan tukitoimintoja, joita ovat hallinto ja talous, kehittäminen ja seurapalvelu, viestintä- ja asiakaspalvelu sekä aluetoiminta.

Varsinainen toiminta on jakautunut kolmeen toimialaan, jotka ovat: lasten- ja nuortenliikunta, harraste- ja kuntoliikunta sekä kilpailu- ja valmennustoiminta. Kilpailu- ja valmennustoiminnan lajeina ovat joukkuevoimistelu, aerobik, rytminen kilpaveimistelu ja teliveimistelu.

Kaikilla tasoilla organisaation keskipisteenä on luottamusmieselin: seuroissa johtokunta, alueilla aluejaosto ja liitossa hallitus. Nämä luottamushenkilöelimet vastaavat yhteydenpidosta seurojen, alueiden ja liiton välillä. SVoLin luottamusmiesorganisaatio koostui vuonna 1997 hallituksesta, neuvottelukunnasta sekä erilaisista valiokunnista,

¹ Vilenius 1996, 316

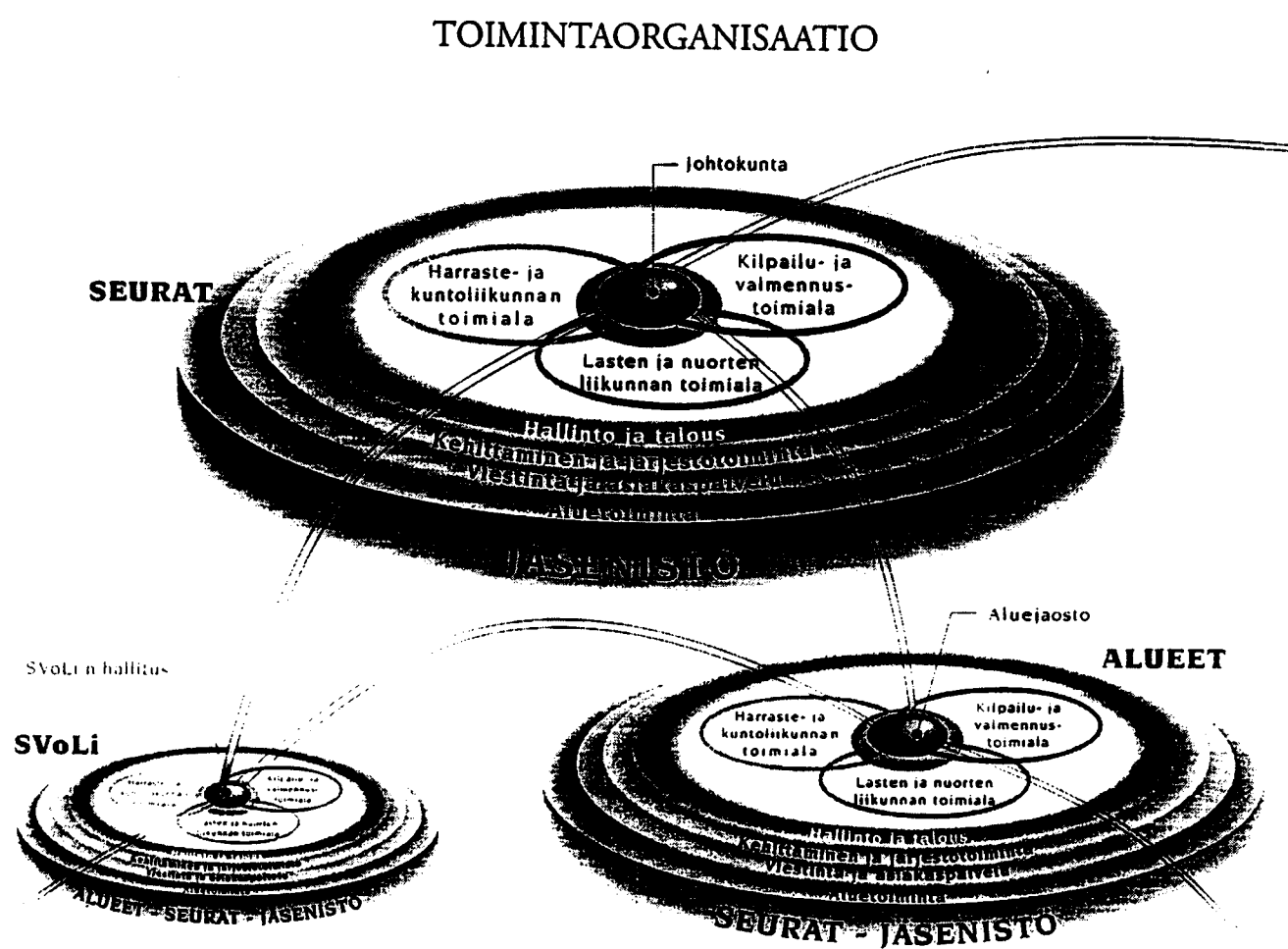
työryhmistä ja foorumeista. Ylintä päätäntävaltaa käyttää liiton jäsenistö vuosikokouksessa.¹

SVoLi oli kolmanneksi suurin lasten ja nuorten liikuntajärjestö Suomessa vuonna 1996. SVoLin seuroissa liikkui 73 367 alle 19-vuotiasta lasta ja nuorta. Toimiala työskentelee visioaan ”Voimisteluliikunnalla lasten ja nuorten Suomi on turvallinen ja iloinen paikka kasvaa”. SVoLin nuorisotoimintaan kuuluu perinteisten perusjumpan, satuvoimistelun ja joukkuevoimistelun lisäksi myös telinevoimistelua ja temppuilua, liikuntaleikkikoulua, tanssia, rytmistä kilpavoimistelua, MixTreeniä ja aerobikia.

Harraste- ja kuntoliikunnassa SVoLi on liikuntajärjestöistä selkeä ykkönen. Naisia ja miehiä SVoLin jäseninä oli vuonna 1996 peräti 110 952. Tämän toimialan visio puolestaan on ”Voimisteluliikunnalla aikuinen Suomi voi hyvin. Riittävän hyvä kunto ja terveys sekä sosiaaliset kontaktit ja viihtyminen luovat pohjaa hyvinvoinnille”. Harraste- ja kuntoliikunnan saralla harrastajille tarjotaan kuntojumpan, aerobikin, voimistelun tanssin ja terveystiikunnan lisäksi myös selkeitä liikuntatuotteita kuten KiintoNainen ry-, Kuntotrimmi- ja Senioriitta -ohjelmia. Näihin palveluihin liitto kouluttaa asiantuntevaa väkeä seuroihin, jotka tarjoavat sitten omalla paikkakunnallaan omaa asiantuntemustaan.²

¹ Kleemola 1996, 235

² SvoLin toimintakertomus 1996, 15-17

Kuvio 1. SVoLi ry:n organisaatiokaavio¹

¹ SVoLi 1994

8. Hyvinkään Naisvoimistelijoiden perustaminen

” Riennä joukkoon voimistelijain
 heillä mieli kuin päivä on ain.
 Jos ruumis paksu ja muodoton lie,
 kohta huomaat: käy muotihin tie.
 Ja sääresi väärät, jos kuinkakin ois,
 pian todeta saat: on kierous pois.
 Monet taudit ja tuskat myös karkoittaa,
 mitä paras tohtori konsanaan ei saa.
 Siis innolla mukahan joutuos vaan,
 vanha sekä nuori voimistelemaan.”

Näillä iskevillä sanoilla kutsuttiin vuoden 1927 syksyllä Hyvinkään reippaita voimistelunhaluisia naisia perustamaan omaa voimisteluseuraa. Tätä kutsua noudatettiin ja näin syntyi Hyvinkään Naisvoimistelijat. Perustetun seuran puheenjohtajaksi valittiin kansakoulunopettaja Laura Lönnroth, joka oli myös tämän kehotusrunon tekijä ja voimistelutoiminnan alullepanija. Sihteeriksi valittiin Taija Ilpola ja rahastonhoitajaksi Kerttu Finell.

Voimistelu aloitettiin välittömästi Asemankoulun vanhassa puurakennuksessa. Ohjaajana toimi opettaja Impi Nurmi ja säästyksestä huolehti viulisti Hannes Lehtonen. Seura toimi virkeästi järjestäen omia juhlia ja esiintyen erilaisissa tilaisuuksissa. Tätä kaikkea jatkui aikansa, mutta kolmessa vuodessa toiminta tyrehtyi ja seura unohtui. Toiminnan raukeaminen sai alkunsa ohjaajana toimineen opettaja Nurmen muutettua paikkakunnalta.¹

Lähes 40 vuotta myöhemmin seura syntyi uudelleen ja 27.10.1964 pidettiin Hyvinkään Naisvoimistelijoiden perustava kokous. Kun yhdistys lähetettiin Helsinkiin rekisteröitäväksi, saatiin yllätykseksi kuulla, ettei tämännimistä yhdistystä voida perustaa koska sellainen on jo entuudestaan olemassa. Elvytetyssä seurassa jatkettiin naisvoimistelun perinteitä ja seudun naisten liikuntaharrastus alkoi uudelleen.

¹ HyNv:n 60-vuotis tiedote 1987

Hyvinkään Sanomat kirjoittaa lokakuussa 1964: ” Hyvinkään kaupunki on saanut uuden urheilun erikoisseuran, Hyvinkään Naisvoimistelijat. Seura päätettiin perustaa Suomen Naisten Liikuntakasvatusliiton alaosastoksi. Seuran syntysanat lausuttiin uudella Yhteiskoululla, jossa oli läsnä kymmenkunta naisvoimistelun ystävää.”¹
Nämä kymmenen perustajajäsentä muodostivat johtokunnan (liite 3).

Työ voimistelun parissa aloitettiin neljän ryhmän voimin. Nämä olivat satuvoimisteluryhmä, tyttöryhmä, harjoitusosasto sekä valioryhmä, jotka aloittivat Yhteiskoululla ohjaajiensa, voimistelunopettajien Hagströmin, Äärysen, Kopposen ja Tommilan johdolla. Säestäjänä toimi musiikinopettaja Sirkka Varmanen Riihimäeltä. Johtokunta päätti asettaa syyskauden jäsenmaksuksi aikuisilta viisi markkaa, lapsilta kaksi markkaa ja kirjasinmaksuksi viisikymmentä penniä.

Seura oli jo alussa siinä onnellisessa asemassa, että sillä oli harvinaisen pätevät ja innostuneet ohjaajat. Ensimmäisen harjoitusillan jälkeen seuraan oli ilmoittautunut jo yli 100 jäsentä ja näin oli työ liikunnan hyväksi saanut erinomaisen alkuvauhdin. Seura herättikin kaupungissa varsin vilkasta mielenkiintoa ja alkoi kehittyä yhdeksi maamme johtavista seuroista alallaan.

Seuran toiminta-ajatus on mukaillut kattojärjestöjensä SVUL:n ja oman lajiliiton SNLL:n tarkoitusta. Seuran tulee myös mukautua liiton sääntöihin. SNLL:n tarkoituksena on olla mm. aatteellisena järjestönä ja yhdyssiteenä, levittää eri liikuntakasvatusmuotoja ensisijaisesti kansanurheilun periaatteiden mukaisesti, syventää liikunnan harrastusta sen eri muodoissa ja kasvattaa Suomen naisia ja tyttöjä yhteiskunnallisesti valveutuneiksi sekä elämäntavoiltaan terveiksi ja raittiiksi.²

¹ Hyvinkään Sanomat 15.10.1964

² Toimintakertomus vuodelta 1964

9. Satuvoimistelusta Chi-Kungiin – seuran jäsenmäärä ja lajitarjonta

Vapaaehtoisorganisaation keskeisin toimintapotentiaali on jäsenistössä. Yksi näiden organisaatioiden leimaa-antavista piirteistä on niiden sisäisessä kannustavassa luonteessa, joka motivoi yksilöitä liittymään ja pysymään jäsenyydessä. Klassista on, että jäsen jatkaa jäsenyyttään vain niin kauan, kun hän katsoo saavansa organisaatiolta enemmän tai ainakin yhtä paljon kuin hän sille antaa. Jotta tietylle ryhmälle muodostuisi oma kulttuurinsa, siihen vaaditaan pitkällinen yhteinen historia.¹

Jäsenmäärän nousu ja ylläpito edellyttävät naisvoimisteluseuralta vireyttä ja pitkäjänteistä työtä. Perinteisen naisvoimistelun vaaliminen ja kehittäminen on ollut Hyvinkään Naisvoimistelijoille tärkeää. Muutoksiakaan ei ole pelätty, sillä seurassa on haluttu rohkeasti kokeilla myös uusia lajeja. Seuran toiminta onkin ollut valtakunnallisesti ajatellen esimerkillisen virkeätä. Monipuolisuuden on mahdollistanut runsas joukko hyviä ohjaajia.

Kun seura perustettiin vuonna 1927, oli parilla ohjaajalla ohjattavanaan 30 jäsentä.

Vuonna 1964 toiminnan käynnistyttyä uudelleen, jäsenmäärä oli 119.

Kolmenkymmenen vuoden kuluttua vuonna 1995 jäsenmäärä oli 475. Seuraavana vuonna jäsenmäärä nousi 710:een, mutta laski 70-vuotis juhlavuonna 540:een. Korkein jäsenmäärä seuran historiassa saavutettiin naisvoimistelun 90-vuotisjuhlavuonna 1986, jolloin HyNv:n jäseniä oli kaikkiaan 868. Tällöin HyNv kuului Suomeen Naisten Liikuntakasvatusliiton (SNLL) suurimpien seurojen joukkoon. (kuvio 3)

Suurin kasvu tapahtui 1970-luvun puolesta välistä 1980-luvun puoleen väliin. Kasvu oli määrällisesti korkeimmillaan lähes 200 jäsentä vuodessa. (kuvio 3) Hyvinkään Sanomat (1978):” Seuran toiminta on vuoden aikana laajentunut voimakkaasti ja sen jäsenmäärä on kasvanut. Esteenä toiminnan edelleen laajentumiselle on huutava salipula.”

Jäsenmäärän lisäys pakotti perustamaan uusia osastoja ja lisäämään salivuoroja. Uusien ryhmien perustamisen on tehnyt mahdolliseksi ohjaajakoulutus. Ohjaajia oli vuonna

¹ Koski 1994

1964 kuusi ja vuonna 1997 heitä oli 28. Parhaimmillaan seurassa toimi vuonna 1991 yhtä aikaa 39 ohjaajaa.^{1 2}

Seurassa on runsaasti nuoria, ja se on tyttövaltainen. (kuvio 3) Seuralla on ollut erilaisia edustustehtäviä, mikä on lisännyt kiinnostusta sitä kohtaan. Mainetta on saavuttanut pääasiassa valioryhmä. Perinteisen naisvoimistelun lisäksi HyNv:ssa on harrastettu voimistelunomaista liikuntaa laajemminkin, ja näin on vastattu kulloisenkin ajan haasteisiin ja osallistuttu erilaisiin projekteihin. Välillä on esimerkiksi ylitetty lajin rajat ja annettu jäsenistölle mahdollisuus tenniskurssiin Koskelan perheen ohjauksessa. 1960-luvun lopulla johtokunnan päätöksellä kutsuttiin lehtori Helka Ristolainen pujottelun opettajaksi. Talvella harrastettiin myös kaunoluistelua, opettajana Aili Glingel. Seuran toiminnan alussa harrastettiin kansallisurheiluamme pesäpalloa ja järjestettiin voimistelijoille hiihtoretkillä talvista perusliikuntaa.

HyNv:ssa on vuodesta 1976 toiminut telinevoimisteluryhmä Outi Korpjärven aloitteesta. Seuralla on aina ollut vahva osaaminen välinevoimistelussa.

Ennakkoluulottomuus ja rohkeus kuvaavat tapaa, jolla Päivi Koskela innostui ottamaan rytmisen kilpavoimistelun osaksi seuran ohjelmaa. Tämä tapahtui vuonna 1981.

Rytmisessä menestyminen antoi haasteen jatkaa. HyNv onkin niitä harvoja seuroja, joilla rytmisen kilpavoimistelu on pysynyt ohjelmistossa tähän päivään saakka. Samana vuonna uutena ja ikärakennetta laajentavana lajina tulivat valikoimaan äiti-lapsi- ryhmä sekä jytäjumppa.

1985 päätettiin ikärakennetta kasvattaa toisestakin päästä ja HyNv perusti uskollisuuden killan. Tämä kiltaryhmä oli liiton järjestyksessä nro 66. Perustamiskokouksessa paikalla oli 16 seuran jäsentä. Kiltaryhmä muistuttaa uskollisuuden lisäksi perinteistä, viisaudesta, rakkaudesta ja ymmärtämyksestä. Killan tarkoituksena on kehittää jäsentensä henkistä vireyttä ja ystävyyttä. Killan jäseneksi pääsee, kun on ollut vähintään kymmenen vuotta mukana voimisteluseuran toiminnassa. Killan

¹ Vuositilastot vuosilta 1965-1997

² Hyvinkään Sanomat 18.2.1978

pyrkimyksenä ei ole varsinainen jäsenmäärän kasvattaminen vaan yhdessäolo ja vanhojen voimistelujuttujen muistelu. Uskollisuuden kiltta on osa emäseuraa vaikkakin toimii hyvin itsenäisesti. Killan johtokunnan jäsenillä on erityiset nimet ja tehtävät: kiltamuori, kiltääiti, kilttaemäntä, muistiinmerkitsijä, raha-arkun vartija ja jäsenkortiston hoitaja. Hyvinkään kiltalaiset kokoontuvat ”kokoustamaan” vähintään kahdesti vuodessa. Tämän lisäksi on monenlaista toimintaa niin paikallisesti kuin valtakunnallisestikin.¹

Kiinalainen aamuvoimistelu, Chi Kung, on antanut Päivi Koskelalle energiaa, ja vuonna 1989 hän otti sen seuran ohjelmistoon ja ryhtyi opettamaan tätä kiinalaisten energiaharjoituslajien perusharjoitusta laajemminkin. Liikuntamuodolle tärkeitä asioita ovat hengitys ja mielikuvat sekä yhteys luontoon. Voimistelun kanssa yhteisiä pyrkimyksiä ovat ainakin liikkeiden puhtaus sekä mielen ja kehon yhteys.

SNLL:n tavoitteisiin kuului vuonna 1993 poikien ja miesten jäsenhankinta. Tällöin oli HyNv:n erikoisuutena ollut poikien esiintyvä ryhmä jo parin vuoden ajan. ”Puskaradio” ja erilaiset ”haalimiskeinot” kokosivat yhteen kiinteän ryhmän poikia, jotka nauttivat musiikin ja liikunnan lisäksi esiintymisestä lähinnä tanssien. Vuonna 1997 seurassa oli 53 poikaa. (kuvio 3) Tämä on kymmenen prosenttia koko jäsenmäärästä, erinomainen saavutus puhtaasti naisvoimistelulla aloittaneelle seuralle. Myöhemmin SNLL:n muututtua Suomen Voimistelu ja Liikunta (SVoLi) ry:ksi ja HyNv:n nimen muututtua Hyvinkään Voimistelu ja Liikunta (HyVoLi) ry:ksi on seuraan perustettu aktiivisesti toimiva miesten ryhmä, jossa toimi vuonna 1997 kaksitoista miestä.

”Kunnonmiehet unohtavat vaikeat askelkuviot ja koreografiat, tavoitteena on parantaa yleiskuntoa, pudottaa muutama liikakilo, vahvistaa heikkoja lihasryhmiä, venytellä ja pelaila yhdessä.”² Kisakentän (1998) haastattelussa miesryhmänohjaaja, fysioterapeutti Anu Koskinen kertoo huumorin auttavan miehiä vaikean paikan yli. Tärkeää on, että lähdetään helposta vaikeaan, ja liikkeiden on oltava yksinkertaisia mutta tehokkaita.

¹ Kleemola 1996, 141

² Hyvinkään Sanomat 15.11.1998

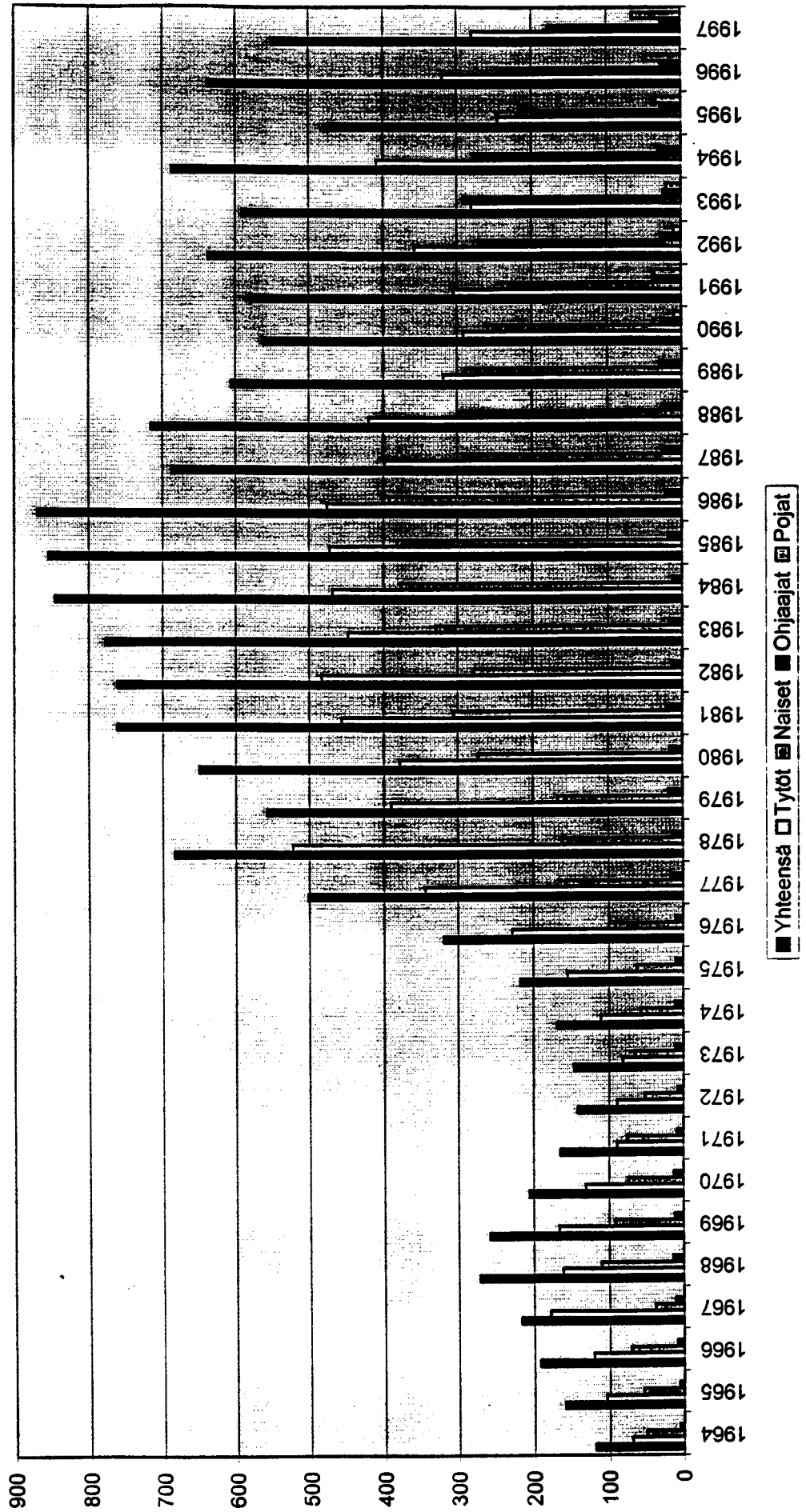
Miehen on myös tärkeä oppia kuuntelemaan kehoaan, ettei kaikkea tehdä veren maku suussa.¹

Naisliikunnan satavuotisjuhlavuosi oli osaltaan vaikuttamassa jäsenmäärän nousuun 1980-luvun tasolle, yli seitsemäänsataan jäseneseen. Ohjelmatarjontaan otettiin liiton uusi toimintamuoto Lasten liikuntaleikkikoulu, jonka ohjaajat liitto velvoittaa erillisen ohjaajakoulutuksen. Lisäksi syyskaudella 1996 houkuteltiin nuorisoa Mix-treenin pariin.

Hyvinkää on pitkään ollut tärkeä paikka Suomen naisvoimistelun kartalla. Tämä kertoo kovasta työstä ja rakkaudesta liikuntaa kohtaan.

¹ Kisakenttä 1998, 392

HyVoLi:n jäsenmäärän kehitys 1964-95

Kuvio 3. Jäsenmäärän kehitys (kuvion aineisto liite 4)

10. Tapahtumat kotimaassa ja ulkomailla

10.1 Keväinen liikuntanäytös ja lastenjuhlat muodostuvat perinteiksi

1966-1967

Seuran toiminnan uudelleen käynnistymisen jälkeen ensimmäinen valtakunnallinen massatapahtuma, johon seura osallistui oli suurkisat Helsingissä vuonna 1966. Seura osallistui tapahtumaan seitsemänkymmenen voimistelijan voimin. Stadionilla esitetyn valio-ohjelman oli suunnitellut seuran puheenjohtaja Pirkko Tommila, ja siinä osallistui oman seuran tyttöjä. Samana vuonna seuran valioryhmä esiintyi Naisvoimistelupäiväjuhlassa Kansallisteatterissa.¹

Vuosi 1967 oli seuran 40-vuotis juhlavuosi. Varsinaisia juhlallisuuksia ei ollut, ja merkkipäivää vietettiin vuotuisen liikuntajuhlan muodossa. Tästä liikuntajuhlasta muodostui kestävä keväinen perinne seurassa. Juhannuksena seura edusti SNLL:a traditionaalisilla kulttuuri- ja liikuntapäivillä Kielissä. Ohjelmisto koottiin vanne-, lautas-, hypinnaru- ja rytmiohjelmista. Vapaaliikeohjelmina esitettiin ”Puut” ja ”Meri”.²

1969

Hyvinkään Naisvoimistelijat on vuosien mittaan tehnyt useita ulkomaanmatkoja, jotka on esitelty taulukossa 1.

Vuonna 1969 seuran edustusjoukkue matkasi jälleen SNLL:n lähettämänä esiintymään Kiel-viikolle. Onnistuneen vientiohjelmiston jälkeen Liisa Orko lausui: ”Kiitos tytöt, hyvin suoriuduite, eheä kokonaisuus!”³

Kesällä 1969 lähdettiin matkalle Sveitsiin, jossa osallistuttiin kansainväliseen voimistelukatselmukseen Gymnaestradaan. Baselissa sai Pirkko Tommilan pallo-

¹ Toimintakertomus vuodelta 1966

² Toimintakertomus vuodelta 1967

³ Kisakenttä 1969, 232-233

ohjelma myönteistä huomiota ja ohjelma nähtiin myös myöhemmin Kansallisteatterin näytöksessä ja se pääsi myös televisioon.¹

1971

Vuonna 1971 vietettiin seuran omia Lasten juhlia, joista tuli myös perinne. Näytösohjelmana oli H.C.Andersenin satu Pieni merenneito. Vuoden mittavin valtakunnallinen tapahtuma oli nuorten suurkisat. Tampereella oli mukana 21 voimistelijaa. Suomen urheiluopistolle, Vierumäelle retkeiltiin myös runsaalla joukolla.²

1974-1975

Vuonna 1974 vierailtiin Tampereella Varalan urheiluopistossa. Kevään liikuntajuhlissa sai kantaesityksensä Tommilan ja Helmisen ohjelma ”Kaareva viiva”. Vuoden päätapahtumassa Lahdessa osallistuttiin kenttäohjelmiin. Viidenkymmenen hengen voimin osallistuttiin suurkisoihin Helsingissä kesäkuussa 1975. Tällöin oltiin mukana kenttänäytöksissä sekä yksityisnäytöksissä Kansallisteatterissa. Kuukautta myöhemmin lähdettiin kansainväliseen voimistelujuhlaan Gymnaestradaan Berliiniin. Seuran tyttöjä osallistui myös SNLL:n Uudenmaan piirin liikuntaleirille Kankaanpäässä.³

1977-1979

Seuran 50-vuotis juhlaa viettiin keväällä 1977 liikuntanäytöksen merkeissä. Näytös oli edustava katsaus seuran suunnittelijoiden, ohjaajien ja voimistelijoiden taidoista. Juhlavuonna osallistui tyttöjä Vierumäen urheiluopiston retkeen. Seura järjesti Hyvinkäällä uudenmuotoisen liikuntakatselmuksen, Musiikista liikkumaan tapahtuman.⁴

Kesällä ryhmä valiotyttöjä oli valittu yhtenä ryhmistä edustamaan Suomea saksalaiseen liikuntatapahtumaan Hannoverissa. Kisakenttä (1978) kirjoittaa snelliläisten esiintymisien Hannoverissa olleen erittäin tyylikkäitä, linjakkaita ja ehjiä kokonaisuuksia. Hyvinkääläiset esittivät Helmisen kehärumpu- ja vapaaohjelman

¹ Toimintakertomus vuodelta 1969

² Toimintakertomus vuodelta 1971

³ Toimintakertomukset vuosilta 1974-1975

⁴ Toimintakertomus vuodelta 1977

”Kaaria ja silmukoita” sekä Koskelan vanneohjelman. Suomalaisten yhteisesityksenä nähtiin Helmisen suunnittelema kilpailuohjelma.¹

Vuonna 1979 pääsi kymmenen valiotyön ryhmä jälleen osallistumaan Kielviikolle Anja Helmisen johdolla. Helminen oli myös kutsuttu Kielin voimisteluakatemiaan. Uutuutena tyttöjen ohjelmistossa oli Helmisen nauhaohjelma ja Outi Snällströmin vapaaohjelma ”Ihminen ei ole kone”. Syksyllä esiinnyttiin Kansallisteatterin Naisvoimistelupäivillä. Hyvinkääläisten kehärumpuohjelma noteerattiin myös valtakunnallisessa lehdistössä Uusi Suomi kirjoittaa: ”HyNv:n kehärumputyöt todistivat, että voimistelu ja sen esittäminen ovat iloinen asia. Ja niinhän se onkin, jos osaa asiansa.”^{2 3}

10.2 Arvostusta kotimaassa ja haasteita ulkomailla

1980-1982

Vuoden 1980 päätavoite olivat Tampereella järjestetyt Suurkisat. Siellä 150 innokkaan voimistelijan ryhmä osallistui kenttäohjelmiin. Alle 12-vuotiaiden kenttäohjelman, ”sateenvarjotytöt”, olivat laatineet Päivi Koskela ja Pirkko Westerholm. Ohjelma sai erittäin innostuneen vastaanoton ja sitä kovasti kiiteltiin. Välinettä pidettiin onnistuneena, sillä voitiin pitää milloin sauvana tai koukkuna ja aukinaisena se oli varjo tai vaikkapa sieni.⁴ Päivi Koskela kertoo kenttäohjelman teon parhaimmillaan tuoneen suuria elämyksiä. ”En ikinä unohda, kun 2500 tyttöä oli vihdoon vaivoin saatu kentälle omille paikkamerkeilleen. Sirkka Varmanen alkoi soittaa ja tytöt heiluttaa sateenvarjojaan - sehän toimii! Just niin kuin me ollaan ajateltu. Otin Pirkkoa kädestä kiinni ja se oli sanoinkuvaamaton tunne!”⁵

Valiotytöt osallistuivat kentällä Raija Riikkalan ohjelmaan, joka päättyi hulmuavaan Suomen lippuun yleisön laulaessa maamme laulua. Suomen Urheilulehdessä kirjoitettiin seuraavaa: ”Sinisissä ja valkoisessa asuissa vihreällä nurmella esiintyneet valionaiset olivat todisteena voimasta ja taidosta, jolla suomalaiset naiset ovat osaltaan viemässä

¹ Kisakenttä 1978, 272-275

² Kisakenttä 1979, 246-247

³ Uusi Suomi 13.11.1978

⁴ Helsingin Sanomat 12.6.1980

⁵ Päivi Koskelan haastattelu 10.6.1998

liikuntakulttuuria eteenpäin.”¹ Seuran kuntonaiset olivat ensikertalaisina kenttäohjelmassa. Kutsuvierasnäytöksessä valioryhmä esitti Helmisen ohjelman ”Kesäheinä”, jonka musiikin tekijänä Sirkka Varmanen. Vuoden 1981 Naisvoimistelupäiväjuhlassa Kansallisteatterissa esitettiin Musiikista liikkumaan tapahtumasta tuttu ”Bakteerien aamuvoimistelu”.²

Vuonna 1982 tehtiin kaksi ulkomaanmatkaa. Toinen edustusmatka tehtiin Hyvinkään kummikaupunkiin Kostromaan. Neuvostoliittoon matkasi viisi voimistelijaa Anja Helmisen johdolla. Matka oli hieno kokemus osallistujille ja isäntäkaupunkilaiset olivat kiinnostuneina seuraamassa voimisteluesityksiä. Joukkueen nuorimpiin kuuluva Johanna Aaltonen kertoo Hyvinkään Sanomissa (1982) matkakokemuksistaan: ”Tämä oli ensimmäinen matkani Neuvostoliittoon. Paljon on nähtävää, hienoja historiallisia rakennuksia ja muistomerkkejä. Erilaista on kuin Suomessa.”³ Heinäkuussa oli jälleen Gymnastradan aika. Voimistelutapahtumaan Zurichiin lähti seurasta viisi jäsentä.⁴

1983-1984

SVUL:n Uudenmaan piiri vietti 50-vuotisjuhliiaan kesällä 1983. Seurasta oli mukana 150 voimistelijaa kenttäohjelmissa. Kesäleiri järjestettiin Hyvinkäällä. Seuran 18 voimistelijaa lähti edustusmatkalle Frankfurtiin ja tuliaisina joukko toi melkoisesti virikkeitä tulevan toiminnan varalle ja erittäin hyvän mielen, sillä ahkera harjoittelu ja tukijoitten työ eivät olleet menneet hukkaan.

Kesällä 1983 19 valiovoimistelijaa esiintyi yleisurheilun MM-kisojen avajais- ja loppunäytöksissä Helsingissä. Valtakunnallisten ja kansainvälisten esiintymisten lisäksi esiintymisiä on vuosittain erilaisissa kotikaupungin tilaisuuksissa, joista mainittakoon Kone Oy:n perhejoulujuhlat. Tänäkin vuonna seura pääsi esiintymään Naisvoimistelupäivänjuhlaan Helsingin Kansallisteatteriin.⁵

¹ Suomen Urheilulehti 11.6.1980

² Toimintakertomukset vuosilta 1980-1981

³ Hyvinkään Sanomat 15.6.1982

⁴ Toimintakertomus vuodelta 1982

⁵ Toimintakertomus vuodelta 1983

Joukkuevoimistelumestaruuskilpailujen yhteydessä järjestettiin Kuopion jäähallissa liikunnanäytös, jossa Hyvinkäältä esiintyvät Päivi Koskelan pallotytöt. Kisakentässä kirjoitettiin seuraavasti: ”Koskelan ohjelmassa edustivat pallonkäsittelytaidoillaan ja nuorten tyttöjen luontaisen notkeuden näyttämässä sellaista nautittavaa voimistelutasoa, jota katsellessa usein unohtaa, kuinka vaikeata hyvä välinevoimistelu onkaan.”¹

Vuoden 1984 kohokohtana oli kutsu esiintymään Portugaliin, jonne piirinsä vuoden kasvattajaseura lähetti yhdeksän tyttöä Päivi Koskelan johdolla. Kesällä seuran tytöt esiintyivät Kuopio Tanssii ja Soi -tapahtumassa. Hyvinkään tytöt valittiin esiintymään Jyväskylän Teatterissa pidettyyn näytökseen Talvisuurkisojen yhteydessä helmikuussa 1985. Hyvinkään Sanomissa kirjoitettiinkin Helmisen ryhmästä seuraavaa: ”Anja Helmisen voimistelijatytöt esiintyivät lavalla niin upeasti, että heidät valittiin myös numerollaan päänäytökseen.” Samaisena vuotena päästiin myös arvokkaalle areenalle Kansallisteatteriin. Loppuvuodesta oli esiintymisiä kotipaikkakunnalla mm. Koneen pikkujoulussa ja Tahkon 75-vuotisjuhlassa.^{2 3}

1986-1988

Vuosi 1986 toi mukanaan SNLL:n 90-vuotisjuhlat. Niitä juhlittiin sekä kesäkuussa Lahdessa että myöhemmin Helsingissä Finlandia-talossa, jossa hyvinkääläiset esittivät Koskelan keilaohjelman. Esityksestä kirjoitettiin Kisakentässä (1986) seuraavasti: ”Heino Kasken musiikin inspiroimana ohjelmassa oli paljon hyppyjä, upeita jalannostoja, jotka tasainen ryhmä teki niin vaivattomasti, että se kieli huolellisista harjoitustunneista.” Lahteen seurasta osallistui 155 henkeä. Mukana oltiin suurhallin juhlanäytöksessä, valioiden yhteisesityksessä ”Virtaavat vedet” ja kuntonaiset osallistuivat piirin yhteisesitykseen ”Sihteerin tuolijumppa”. Voimisteliijoita oli myös teatterin näytöksissä sekä luonnollisesti kenttäohjelmissa. Samaan kesään mahtuivat vielä edustus Koskelan johdolla FSG:n 90-vuotisjuhlissa Hangossa sekä 24 voimistelijan matka Koskelan ja Helmisen johdolla Tanskaan Voimistelu- ja

¹ Kisakenttä 1984, 264

² Toimintakertomukset vuosilta 1984-1985

³ Hyvinkään Sanomat 25.2.1988

urheiluliiton 125-vuotisjuhlille. Juhlavuoden Kansallisteatterinäytöksessä esiintyneistä tytöistä ja ohjelmasta kommentoitiin SNLL:n äänenkannattajassa: ”Musiikki oli Helmisen vanneohjelmassa jännittävän espanjalainen, epävannemainen. Tämä vastakohtaisuus antoi vanteen käytölle uutta ilmettä. Lopputuloksena oli taidokas esitys niin koreografilta kuin upeasti voimistelleilta tytöiltäkin.”^{1 2}

Vuoden 1987 Gymnaestrada järjestettiin Tanskan Herningissä, ja sen päätösjuhlissa esitettiin mm. edelliskesän Koskelan ja Helmisen yhteistä käsialaa oleva kenttäohjelma. Loppuvuodesta juhlittiin seuran 60-vuotistaivalta. Seuran oma lippu, jonka oli suunnitellut seuran jäsen Sirkka Peltonen, vihittiin käyttöön. Hyvinkään Sanomat (1987) kirjoittaa juhlallisuuksista: ”HyNv juhli viikonvaihteessa näyttävästi ja moneen otteeseen. Seuraa keuhuttiin juhlapuheissa kypsään ikään ehtineeksi, mutta lukuista ohjelmanumerot osoittivat, että uutta liikunnanhaluista nuorta polvea on runsaasti kasvamassa ja kehittymässä 60-vuotiaan helmoissa. SNLL:n varapuheenjohtaja Pirjo-Liisa Vilenius oli kutsuttu pääjuhlaan juhlapuhujaksi. Hän vertasi seuraa perheeseen, jossa eri-ikäisillä on omat tarpeelliset tehtävänsä.”

Kesäkuussa 1988 esiinnyttiin Uudenmaan- ja Helsingin piirin kesäkisoissa Helsingissä. Anja Helmisen johdolla Hyvinkään tytöt vierailivat liiton edustajina Japanissa asti. Voimistelujuhlla Anja Helminen opetti suomalaista naisvoimistelua Tsuguban yliopistossa ja tytöt esiintyivät eri tilaisuuksissa.^{3 4}

10.3 Suosio kotipaikkakunnalla säilyy

1989-1990

Seuran perinteinen liikuntajuhla päätettiin siirtää uuteen Hyvinkää-saliin vuonna 1989. Ratkaisuun oltiin tyytyväisiä, ja tilaisuus keräsi paljon innokasta yleisöä.

¹ Kisakenttä 1986, 377. 387

² Toimintakertomus vuodelta 1986

³ Toimintakertomukset vuosilta 1987-1988

⁴ Hyvinkään Sanomat 2.11.1987

Valtakunnallinen Musiikista Liikkumaan -tapahtuma järjestettiin Hyvinkäällä vuonna 1989. Sarjassa 13-16-vuotiaat hyvinkääläiset palkittiin parhaina Sombrero tanssillaan. Samainen esitys nähtiin myös Kansallisteatterissa marraskuussa. Tällöin käytiin keskustelua tapahtuman kilpailullisuudesta sillä alkuperäisen idean mukaan sen piti olla mahdollisuus myös niille voimistelijoille, jotka halusivat esiintyä pääsemättä seuransa kirkkaimpaan kilpailujoukkueeseen.¹

Yhdeksän tyttöä vastasi Yhdysvalloista tulleeseen kutsuun. Matkakassa ei ollut tällä kertaa turvattu ulkopuolisin avuin, joten sitä kartutettiin mitä moninaisimmin keinoin. Päivi Koskelan johtama matka koostui näytöksistä, opetustilaisuuksista ja tutustumisesta Michiganin osavaltiossa sijaitsevaan Freelandin High Schooliin. Tyttöjen mukaan matka oli työntäyteinen, rankka, antoisa, hauska ja itsetuntoa kohottava kokemus.²

Perinteinen retki suuntautui tällä kertaa Kisakallion urheiluopistoon. Vuoden 1990 mieliinpainuvin tapahtuma lienevät kesäiset Suurkisat Helsingissä. Seura osallistui tapahtumaan sadan hengen voimalla. Kaikki voimistelijat olivat mukana stadionin yhteisnäytöksessä. Kenttänäytöksen ”Kevään touhuja” - osa oli Reetta Raution laatima. Hyvinkääläiset esiintyivät myös SNLL:n yksityisnäytöksissä. ”Loistavaisessa” nähtiin Koskelan ”Virvatulet”, ”Maailmaisessa” Carita Kytömäen ”Hämähäkit” sekä ”Erilaisessa” Koskelan humoristinen ”Pulp”. Jäähallissa järjestettiin ”Liikunnainen” - näytös, jossa esitettiin rytminen ”Ilotulitus”. Seura kokeili myös paikallista yhteistoimintaa mieslaulajien kanssa järjestämällä iltamat: ”Naukujaiset täyden kuun aikaan”.³

1991-1994

SNLL:n hallitus valitsi Päivi Koskelan valiorytöt edustamaan liittoa Japaniin Osakan voimistelujuhille lokakuussa 1991. Matkaan lähti 11 voimistelijaa Päivi Koskelan ja Pirkko Wirtzeniuksen luotsatessa ryhmää. Voimisteluesitysten lisäksi Koskela ohjasi Suomalaista naisvoimistelua sadoille innokkaille japanilaisille ohjaajille. Päivi Koskela:

¹ Helsingin Sanomat 15.5.1989

² Kisakenttä 1989, 268-269

³ Toimintakertomus vuodelta 1990

”Tervetuliaisvastaanotosta alkoi ylenpalttinen vieraanvaraisuus, josta saimme nauttia koko Osakassa olon ajan. Vaikka olimme kuulleet aiemmista matkoista, oma matkamme osoittautui vieläkin riemukkaammaksi seikkailuksi japanilaiseen kulttuuriin.”¹ Päivi Koskela pitääkin tätä matkaa ”kruununna” omalle ryhmälleen.

Heinäkuussa oli Amsterdamin vuoro järjestää Gymnaestrada. Matkaan lähti 20 voimistelijaa ja kolme ohjaajaa. Kansainvälisen voimisteluliiton FIG:n gaalaan oli Anja Helminen suunnitellut ja ohjannut ”Jääkiteet”- ohjelman. Hyvinkääläiset esittivät Koskelan ohjelman ”Fenix-lintu” Kansallisteatterin näytöksessä. Kisakentässä kirjoitettiin: ”SM- kilpailujen voittajajoukkue esitti taitavasti monipuolisen ja kauniin ohjelman, erityisen upeita olivat tyttöjen hyyt. Ohjelma oli laadukas päätös näytökselle.”²

Vilkkaan ulkomaanmatkailun jälkeen olikin vuoro keskittyä kotimaan esiintymisiin. Perinteisen lastenjuhlan ja kevätnäytöksen lisäksi esiinnyttiin Savoy Teatterissa naisvoimistelun Tuki ry:n juhlassa sekä Suomi-75 -juhlallisuuksissa Helsingissä ja Hyvinkäällä. Perinteisessä Kansallisteatterin Naisvoimistelupäivän näytöksessä esiintyi Koskelan joukkue kilpailuohjelmallaan, josta myös Kisakentässä kirjoitettiin: ”HyNv toi näytökseen upean vapaaliikeohjelman, jonka on suunnitellut ja ohjannut Päivi Koskela. Yleisö sai ihastella illan tyylikkääntä ryhmää, ohjelman tyylikkääntä, pieniä käsiliikkeitä ja sujuvia kuvioratkaisuja.”³

Joulukuussa 1993 todellinen suurmenestys oli ”Peukaloliisa”- liikunnallinen satunäytelmä. Toteutuksesta vastasivat Carita Kytömäki ja Reija Häivälä. Elokuussa 1994 seurasta osallistui 32 jäsentä Malmössä pidettyihin Baltiska Gymnastikspelen - tapahtumaan. Perinteisen lastenjuhlan ja kevätnäytöksen lisäksi jo kolmannen kerran pidettiin Hyvinkää-salissa Joulusatunäytös, jonka aiheena oli Liisa Ihmemaassa. Näytös sai salin täyteen kiinnostuneita katsojia. Berliinissä pidettävään Gymnaestradaan lähti kesäkuumalla seurasta kahdeksan osallistujaa. Kansallisteatterin Naisvoimistelupäivän

¹ Kisakenttä 1991, 28-29

² Kisakenttä 1991, 469

³ Kisakenttä 1992, 435

näytöksessä rytmisen taitojaan esittelivät Veera Turkki ja 12-14-vuotiaiden kilpailuryhmä.¹

10.4 Juhlahumua

1996-1997

Vuosi 1996 käynnistyi valtakunnallisen jumppaviikon vietolla, ja tällöin seuralla on mahdollisuus mainostaa itseään avoimin ovin.

Vuonna 1996 suomalainen järjestäytynyt naisliikunta täytti sata vuotta ja myös seurojen toiminta painottui tämän teeman ympärille. Juhlavuoden päätapahtuma järjestettiin kesäkuussa Helsingissä. Seurasta osallistui tapahtumaan hiukan yli sata jäsentä. Avajais- ja päätösjuhlanäytöstä varten Suomi oli jaettu kahteen osaan. Etelä-Suomen ja täten myös Hyvinkään osaksi tuli esiintyä avajaisnäytöksessä ”Naisen liike on ikuinen”. Pääkoreografina toimi Päivi Koskela ja avustajana Anja Helminen ja Sannamari Koskela olivat myös HyVoLista. Lisäksi seuran puheenjohtaja Reija Häivälä toimi lasten ja nuorten SYKE 100 –tapahtuman projektipäällikkönä SVoLi:ssa.

Seuran Street Dance-pojat ja rytmisen voimistelija Veera Turkki esiintyivät SYKE 100-televisiomainoksessa. Valtakunnallisella kanavalla esiintyi myös Sannamari Koskelan 14-16-vuotiaiden joukkue koulu TV:n MixTreeni -opetusohjelmassa. Voimistelijoiden lisäksi tapahtumaan lähti huoltajia ja ohjaajia. Tulevan 70-vuotisjuhlan alla koottiin seuran historiasta ja toiminnasta kertova ilmaisjakelulehti. Perinteitä vaalien kevätpuolella järjestettiin sekä näytös että lastenjuhla. Vuoden 1997 päätapahtuma oli seuran 70-vuotisjuhla. Tätä vietettiin monin eri tavoin maaliskuisella juhlaviikolla. Viikon aikana kaupunkilaisille tarjottiin ilmaiseksi seuran palveluja, järjestettiin naisten hemmotteluilta sekä muisteloilta päivällisineen. Viikko huipentui Hyvinkää-salissa pidettyyn pääjuhlaan, jossa saatiin nauttia vanhojen ohjelmien kavalkadi. Myöhemmin keväällä lapset saivat jälleen oman juhlaansa. Smurffijuhlaa vietettiin tällä kertaa Martin liikuntahallissa. Pikkujoulu vietettiin liikuntasadun ”Nalle Puh juhlaestarinäytöksellä”

¹ Toimintakertomukset 1993-1995

merkeissä. Paikallisesti seura esiintyi Yhden yön jutussa ja osallistui syysstarttiin ja jumppaviikkoon¹

TAULUKKO 1. Ulkomaanmatkat vuosina 1969-1995

Aika	Paikka	Tapahtuma
1969	Kiel, Saksa	Kiel-viikot
1969	Basel, Sveitsi	Gymnaestrada
1975	Berlin, Saksa	Gymnaestrada
1978	Hannover, Saksa	Saksalainen liik.tapahtuma
1982	Kostroma, Neuvostoliitto	Kummikaupunki-vierailu
1982	Zurich, Sveitsi	Gymnaestrada
1983	Frankfurt, Saksa	Deutsches Turnfest
1984	Almada, Santa Rem ja Setubal, Portugal	Voimistelujuhlat
1986	Vejle, Tanska	Tanskan voimistelu- ja urheiluliiton 125-vuotisjuhlat
1987	Herning, Tanska	Gymnaestrada
1988	Tokio, Japani	Voimistelujuhlat
1989	Michigan, USA	Esiintymismatka Freeland High School:iin
1991	Amsterdam, Hollanti	Gymnaestrada
1991	Osaka, Japani	Gymnastic Festival '91
1994	Malmö, Ruotsi	Baltiska Gymnastikspelen
1995	Berliini, Saksa	Gymnaestrada

¹ Toimintakertomukset vuosilta 1996-1997

11. Valmennus- ja kilpailutoiminta

11.1 Kilpailutoiminta käynnistyy

1968-1974

Vuonna 1968 seuran toiminnan laajetessa lähetettiin tyttövalio-osasto seuraa edustamaan Seinäjoelle pidettyihin voimistelukilpailuihin. Ykkösjoukkue sijoittui kuudenneksi ja kakkosjoukkue yhdeksänneksi. Kilpailuohjelman oli suunnitellut Marja Äärynen ja musiikista vastasi seuran oma säestäjä Sirkka Varmanen. Vuotta myöhemmin joukkuevoimistelukilpailuissa Valkeakoskella oli tyttövalio-osastosta jo kolme joukkuetta edustamassa Hyvinkään Naisvoimistelijoita. Ykkösjoukkue saavutti kunniakkaan toisen sijan ja pääsi myös esiintymään televisioon ja Kansallisteatteriin Naisvoimistelupäiville.

Merja Äärynen-Hitiris oli suunnitellut alle 15-vuotiaiden pakollisen ohjelman joukkuevoimistelumestaruuskilpailuihin Seinäjoella vuonna 1970. Musiikkikin oli hyvinkääläisen käsialaa, sen oli laatinut musiikinopettaja Sirkka Varmanen. Muutaman vuoden tauon jälkeen oli seuralla taas edustajia SNLL:n joukkuevoimistelumestaruuskilpailuissa jotka järjestettiin Seinäjoella ja ajankohta oli 15-17.6.1973. Yli 18-vuotiaiden sarjassa joukkue saavutti hopeaa Päivi Koskelan suunnittelemalla vanneohjelmalla ja 12-15-vuotiaiden sarjassa tyttöjen sijoitus oli 19.

Vuoden 1974 tärkein tapahtuma oli osallistuminen valtakunnallisiin kilpailuihin ja kenttäohjelmiin teemavuoden päätapahtumassa Lahdessa kesäkuussa. Kahden joukkueen voimin osallistuttiin SNLL:n joukkuevoimistelukilpailuihin. Yli 18-vuotiaat saavuttivat jaetun ykköstitilan Pirkko Tommilan ohjelmalla ”Pienet rummut”. Alle 12-vuotiailta sijoitus oli 11. Aikaisemmin järjestetyissä piirikilpailuissa molemmat joukkueet olivat voittaneet oman sarjansa.^{1 2}

¹ Toimintakertomukset vuosilta 1969-1974

² HyNv:n 60-vuotis tiedote 1987

11.2 Joukkuevoimistelua piiri- ja valtakunnallisella tasolla

1976

Kesän 1976 tärkein tapahtuma oli SNLL:n joukkuevoimistelukilpailut Oulussa. Seuraa edusti kolme joukkuetta, joissa voimisteli 20 tyttöä, näistä kaksi alle 15-vuotiaiden ja yksi alle 12-vuotiaiden sarjassa. Aikaisemmin keväällä 12-15-vuotiaiden joukkueet olivat saavuttaneet kaksoisvoiton ja alle 12-vuotiaat neljännen sijan piirikilpailussa Helsingissä. Toukokuussa 1977 Hyvinkään Naisvoimistelijat järjestivät ”Musiikista liikkumaan tyttöjen tapaan” Uudenmaan piirin tapahtuman Keskustan koululla. Kyseessä oli uudenmuotoinen liikuntakatselmus, jonka tarkoituksena on kehittää luovan liikunnan osuutta. Luovan suunnittelun pohjana on tarkoitusta varten sävelletty musiikki, johon tytöt itse suunnittelevat ohjelman. Seurasta oli mukana viisi joukkuetta, joista alle 15-vuotiaiden joukkue oli ensimmäinen ja valittiin edustamaan piiriä valtakunnallisessa tapahtumassa.

1978-1980

Myös vuonna 1978 oli seura aktiivisesti kilpailujen järjestämisessä mukana, Hyvinkäällä järjestettiin Uudenmaan piirin joukkuevoimistelumestaruuskilpailut, joihin seurastamme otti osaa viisi joukkuetta. Kesäkuussa Kokkolassa järjestettyihin valtakunnallisiin kilpailuihin lähdettiin myös isolla joukolla sillä mukana oli 40 voimistelijaa. Parhaiten menestyivät 15-18-vuotiaat saavuttaen 8.sijan.

Harrastajamäärän lisääntyessä myös ohjaajien kouluttaminen koettiin tärkeäksi. Innokkaat nuoret ohjaajat ottivat osaa piirin ohjaajakursseille ja lajitietoutta saatiin SNLL:n järjestämällä lajikursseilla. Vuonna 1979 seura kunnostautui jälleen menestyen ”Musiikista liikkumaan” -tapahtumassa. Piirikilpailussa menestynyt alle 12-vuotiaiden ”Marakatit” -ohjelma valittiin valtakunnalliseen kilpailuun. Vuosi 1980 oli Suurkisavuosi ja myös kurssitoiminnan osalta erittäin vilkas. Ohjaajia osallistui SNLL:n valmentajakurssien lisäksi myös erilaisille virike- ja lajikursseille. Edellisten vuosien tapaan myös joukkuevoimistelu oli näkyvästi mukana toiminnassa. SNLL:n

joukkuevoimistelukilpailuihin Tampereelle lähti neljä joukkuetta, joista parhaiten menestyi 15-18-vuotiaiden joukkue sijoittuen viidenneksi.^{1 2}

11.3 Rytminen kilpavoimistelu saa jalansijaa

1981-1982

1980-luku oli Hyvinkään Naisvoimistelijoille sekä rytmisessä kilpavoimistelussa että joukkuevoimistelussa menestyksen aikaa. Tärkeimmät kilpailut ja niissä menestyminen on esitetty taulukossa 2.

Vuonna 1981 uusi laji, rytminen kilpavoimistelu, otettiin ennakkoluulottomasti mukaan seuran toimintaan. Tuula Luhtanen oli Lahdesta pitämässä kurssia tämän uuden lajin osalta ja jokaviikkoiset harjoitukset aloitettiin keväällä Päivi Koskelan johdolla. Valtakunnallisella tasolla seuran mainetta piti yllä ”Bakteerien aamuvoimistelu” -niminen ohjelma, joka piirin ja valtakunnallisen Musiikista liikkumaan -tapahtuman kautta valittiin esiintymään Naisvoimistelupäivänäytökseen Kansallisteatteriin.

Piirin joukkuevoimistelukilpailussa 1982 seura menestyi erinomaisesti. Alle 12-vuotiaiden I-joukkue voitti kultaa ja kakkosjoukkuekin saavutti jaetun kolmannen sijan. Myös muissa sarjoissa HyNv oli hyvin edustettuna: 12-15-vuotiaat olivat kolmansia, 15-18-vuotiaat saivat hopeaa ja yli 18-vuotiaat voittivat oman sarjansa. Menestys tänä vuonna ei jäänyt ainoastaan piiritasolle, sillä alle 12-vuotiaat ja yli 18-vuotiaat saivat sarjoissaan hopeaa. Ensimmäistä kertaa seurasta oli edustajia myös SNLL:n rytmisen kilpavoimistelun mestaruuskilpailuissa. Tuomisina Kouvolasta oli kaksoisvoitto V-sarjassa.³

1983-1986

Menestys rytmisessä kilpavoimistelussa jatkui. Hyvinkään Sanomat kirjoittaa: ”Hyvinkäällä viime viikonvaihteessa pidetyissä rytmisen kilpavoimistelun juniorien

¹ Toimintakertomukset vuosilta 1976-1980

² HyNv:n 60-vuotis tiedote 1987

³ Toimintakertomukset 1981-1982

SM- kisoissa oli ainakin Hyvinkään Naisvoimistelijoiden joukkueella syytä hymyyn. Ensi yrittämällä alle 15-vuotiaat tytöt ottivat hopeaa.”¹

Vuosina 1984 ja 1986 oli Hyvinkään Naisvoimistelijat näkyvä seura liiton joukkuevoimistelumestaruuskilpailuissa. Anja Helmisen 15-18 -vuotiaat ylsivät kultaan vuonna 1984 ja vuonna 1986 yli 18-vuotiaiden sarjassa niinkään kultaan. Päivi Koskelan 13-15 -vuotiaat tytöt voittivat Kuopiossa 1984 A-sarjan ja sijoituivat B-sarjassa kolmanneksi. Vuotta myöhemmin ”Musiikista liikkumaan” -tapahtumassa joukkue loisti parhaana omassa sarjassaan. Kisakentässä ylistetään ryhmää: ”Kevyt, notkea, osaava ryhmä, jossa rytmisen kilpavoimistelun harrastaminen on osattu oikealla tavalla hyödyntää.”² Kaksi vuotta myöhemmin 15-18-vuotiaiden sarjassa tytöt ottivat hopeaa. Myös Leena Rauramon työ 10-13-vuotiaiden tyttöjen kanssa palkittiin hopeisella mitalilla Lahdessa 1986.

Hyvinkäällä järjestettiin SNLL rytmisen kilpavoimistelun mestaruuskilpailut huhtikuussa 1984. Osallistujia kilpailuissa oli parisataa, ja omastakin seurasta 14 tyttöä näytti taitojaan. Joukkue saavutti kilpailussa neljännen sijan ja Sannamari Koskela sijoittui omassa sarjassaan toiseksi. Kisakentässä pohdittiin hyvinkääläistyttöjen hyvää menestystä: ”Oliko kysymyksessä yllättäjät onkin sitten toinen juttu. Hyvinkäällä innostus on levinnyt kulovalkean tavoin ja työtä tehdään innostuksen tuli palaen. Harrastus seurassa on niin nuorta, että näin hyvät sijoitukset huomataan.”³

Rytmisen harrastajat osallistuivat myös Oulun kansainvälisiin kutsukilpailuihin sekä nuorten SM-kilpailuihin. Vuonna 1985 lähtivät Päivi ja Sannamari Koskela liiton matkalle Kiovaan saamaan oppia rytmisessä kilpavoimistelussa. Ulkomailta saatu oppi tuotti heti tuloksia seuraavissa liiton mestaruuskilpailuissa: Sannamari voitti I-luokan ja Katja Kerttula sijoittui toiselle sijalle III-luokassa. Sannamari sijoittui hienosti junioreiden SM-kilpailuissa Kotkassa, hän oli yhdeksäs maineikkaassa joukossa. Rytmisen kilpavoimistelun menestys ja yhteistyö Hyvinkääläisseura Pontevan kanssa

¹ Hyvinkään Sanomat 2.4.1983

² Kisakenttä 1985, 129

³ Kisakenttä 1984, 180

tuotti tulosta sillä näin saadut uudet tilat ja välineistöt antoivat mahdollisuuden muun muassa suurempien tapahtumien järjestämiseen.^{1 2 3}

1987-1989

Vuoden 1987 SNLL:n mestaruuskilpailuissa Katja Kerttula voitti I-luokan ja Sannamari Koskela oli mestariluokassa toinen. Ullariikka Koskela saavutti II-luokassa kolmannen sijan ja Johanna Sainio oli samassa sarjassa neljäs.⁴

Liiton joukkuevoimistelumestaruuskilpailuissa vuonna 1988 Raumalla sekä 16-18 -vuotiaat että 10-13 -vuotiaat saivat pronssia. Joukkueita valmensivat Päivi Koskela ja Sirkka Kainumaa. Myös Oulussa järjestetyissä SNLL:n rytmisen kilpaveimistelun mestaruuskilpailuissa hyvinkääläiset olivat mitalikannassa kiinni: Sari Kerttula ja Mari Pakkanen tulivat hopealle ja Lotta Sydänmaa sijoittui kolmanneksi.⁵

¹ Toimintakertomukset vuosilta 1981-1982, 1984-1986

² HyNV:n 60- vuotis tiedote 1987

³ Hyvinkään Sanomat 4.12.1985

⁴ Kisakenttä 1987, 226-228

⁵ Toimintakertomus vuodelta 1988

TAULUKKO 2. Tärkeimmät kilpailut 1980- luvulla

Aika ja paikka	Taso	Ikäryhmä	Saavutus
1980 Tampere	SNLL joukkuevoimistelun mestaruuskilpailut	15-18-vuotiaiden joukkue	5. sija
1982 Joensuu	SNLL joukkuevoimistelun mestaruuskilpailut	12-vuotiaat yli 18-vuotiaat	2. sija 2. sija
1982 Kouvola	SNLL rytmisen kilp. voim. mestaruuskilpailut	V-luokka	1. ja 2. sija
1983 Hyvinkää	Rytmisen kilp. voim. nuorten SM-kilpailut	Alle 15-vuotiaat	2. sija
1984 Kouvola	SNLL joukkuevoimistelun mestaruuskilpailut	15-18-vuotiaat 13-15-vuotiaat 13-15-vuotiaat	1. sija 1. sija 3. sija
1984 Hyvinkää	SNLL rytmisen kilp. voim. mestaruuskilpailut	Sannamari Koskela Kirsi Kumpulainen (alle 15v) Pauliina Salo (alle 13v)	2. sija 5. sija 4. sija
1985 Valkeakoski	SNLL rytmisen kilp. voim. mestaruuskilpailut	Sannamari Koskela (IIk) Katja Kerttula (IIIk)	1. sija 2. sija
1986 Lahti	SNLL joukkuevoimistelun mestaruuskilpailut	Yli 18-vuotiaat 15-18-vuotiaat 10-13-vuotiaat	1. sija 1. sija 2. sija
1986 Kotka	SNLL rytmisen kilp. voim. mestaruuskilpailut	Sannamari Koskela (mest.) Carita Kytömäki (IIk)	2. sija 4. sija
1987 Valkeakoski	SNLL rytmisen kilp. voim. mestaruuskilpailut	Katja Kerttula (IIIk) Sannamari Koskela (mest) Ullarikka Koskela (IIIk)	1. sija 2. sija 3. sija
1988 Rauma	SNLL joukkuevoimistelun mestaruuskilpailut	16-18-vuotiaat 10-13-vuotiaat	3. sija 3. sija
1988 Oulu	SNLL rytmisen kilp. voim. mestaruuskilpailut	Sari Kerttula (IIk) Mari Paldanen (IIIk) Eerja Sydänmaa (IIIk)	2. sija 2. sija 3. sija
1989 Jyväskylä	SNLL rytmisen kilp. voim. mestaruuskilpailut	Eerja Sydänmaa (IIk) Kati Rantanen (IVIk)	3. sija 3. sija

11.4 HyNv näyttää mainetta

1990

90-luku alkoi kilpailutoiminnan puolesta vilkkaana: HyNv sai järjestettäväkseen liiton RKV mestaruuskilpailut 24-25.3. Järjestelyt onnistuivat vapaaehtoisvoimin hyvin, vaikka alunperin Kotkaan suunnitellut kisat siirrettiin pikahälytyksenä Hyvinkäälle. Kilpailijoita oli noin sata ja taso asiantuntijoiden mukaan hämmästyttävän korkea. Hyvinkääläisistä rytmisistä parhaiten menestyi Tuuli Pasanen voittaen nelosluokan, Kati Rantanen oli kolmosluokassa kolmas ja Lotta Sydänmaa sijoittui toiseksi korkeimmassa sarjassa, ykkösluokassa, kolmanneksi.

Orkesterimusiikki toi mielenkiintoa ja vaihtelua kilpailijoiden musiikkiin. Aikaisemmin kun oli saanut käyttää vain yhden soittimen instrumenttia. Myös Vehkojan hallin heikko soveltuvuus lajille puhutti. Päivi Koskela kommentoi asiaa Hyvinkään Sanomissa 26.3 seuraavasti: ”Tämä halli harmittaa katosta roikkuvine verhoineen ja palkkeineen. Monet korkealle heittävät tytöt olivat vaikeuksissa koreografioidensa kanssa. Kansainvälisiä tai SM-tason kilpailuita ei täällä voi järjestää.”^{1 2 3}

Lajin jatkuvuudesta valmennuksen saralla pidettiin myös huolta, ja rytmisen kilpavoimistelun tietoutta lähtivät hakemaan Sannamari Koskela ja Carita Kytömäki liiton valmennusleireiltä. Menestyksen perusteella voimistelijoita valittiin myös liiton valmennusrenkasiin, Hyvinkäältä vuonna 1990 valittiin kahdeksan voimistelijaa oppia saamaan.

Myös joukkuevoimistelussa niitettiin mainetta. Keravalla lokakuun 27.päivänä järjestetyissä piirinmestaruuskilpailuissa 13-16-vuotiaiden joukkue saavutti kultaa. Joukkueessa voimistelivat Katja Hytönen, Ullariikka Koskela, Mari Pakkanen, Johanna

¹ Toimintakertomus vuodelta 1990

² Hyvinkään Uutiset 26.3.1990

³ Hyvinkään Sanomat 26.3.1990

Sainio, Lotta Sydänmaa ja Tiina Vuori. Joukkuetta ohjasi Sirkka Kainumaa. HyNv oli muissakin sarjoissa edustettuna, mukana oli 4 joukkuetta.¹

SNLL:n joukkuevoimistelumestaruuskilpailuihin osallistui vuonna 1990 ennätysmääräiset 152 joukkuetta, Hyvinkäältä mukana oli viisi joukkuetta. HyNv menestyi parhaiten kahden ohjelman sarjassa, jossa kilpaillaan sekä pakollisella vapaaohjelmalla että omalla välineohjelmalla. Sekä piirinmestarijoukkue 13-16-vuotiaat että yli 18-vuotiaat saivat sarjoissaan pronssia. Joukkueet onnistuivat erinomaisesti omissa välineohjelmissaan, saaden pisteitä yli yhdeksän, mutta pakolliset vapaaohjelmat pudottivat valitettavasti sijoitusta. Päivi Koskela kertoo: ”En ole ollut niin sinut pakollisten kuin vapaaohjelmien kanssa. Hyvinkääläisten rytmisen tausta on nähty häiritsevänä tekijänä ja se, mitä joku tekee ensimmäisenä on usein vieroksuttavaa.”^{2 3 4}

1991

Vuonna 1991 tehtiin joukkuevoimistelun historiaa liitossa järjestämällä ensimmäiset joukkuevoimistelun SM-kilpailut Turussa ja HyNv:ssä voittamalla nämä kilpailut. Hyvinkääläisten voitto noteerattiin Aamulehdessä 13.5.1991 seuraavasti: ”Ensimmäiset joukkuevoimistelun Suomen mestaruuskilpailut saivat yllättävän lopun, kun viimeisenä voimistellut Hyvinkään Naisvoimistelijoiden joukkue nousi alkukilpailun jälkeiseltä neljänneltä sijalta voittoon. Yllätys oli niin täydellinen, että television pojatkin olivat pakanneet jo vehkeensä, kun hyvinkääläiset tulivat areenalle. Niinpä mestareita ei televisiossa nähty.”

Päivi Koskelan valmentamassa joukkueessa voimistelivat Kirsi Kilpeläinen, Katja Siimestö, Maarit Harlio, Reija Häivälä, Sannamari Koskela, Carita Kytömäki, Katja Kerttula ja Petra Hytönen. Päivi Koskela kertoo lähteneensä ohjelmanteossa kokonaisuudesta ja miettineensä, mihin väliin voisi saumattomasti liittää taito-osia - ilmaisuja osaamisesta. Teemaksi Päivi valitsi tuhkasta nousevan Fenix -linnun. Valmentautumisessa Koskela kertoo hyödyntäneensä huippu-urheilun keinoja

¹ Hyvinkään Sanomat 30.10.1990

² Toimintakertomus vuodelta 1990

³ Hyvinkään Uutiset 27.11.1990

⁴ Päivi Koskelan haastattelu 10.6.1998

psykkisestä valmentautumisesta lähtien. Hän myös korostaa joukkueessa vallinnutta hyvää henkeä ja oikeata asennetta kilpailuun.¹ SM-kilpailujen jälkeen alettiin pohtia sääntöjen tarkistamista seuraavia SM-kilpailuja varten, koska ensimmäiset liittojen yhteiset kilpailut aiheuttivat erimielisyyksiä ohjelmien tulkinnoissa. Hyvinkään kaupunki muisti sekä voimistelijoita että valmentaja Päivi Koskelaa stipendein ja sen lisäksi Päivi valittiin SVUL:n Uudenmaan piirin vuoden valmentajaksi vuonna 1991.^{2 3}

4 5

SM-kullan lisäksi kunnostauduttiin myös ”Musiikista Liikkumaan” -tapahtumassa Joensuussa 25-26.5. Valtakunnalliseen tapahtumaan valittiin Anja Helmisen ohjaama yli 18-vuotiaiden ohjelma ja Sannamari Koskelan ohjaama Street Dance, johon oli pojat saatu houkuteltua mukaan. Street Dance -pojat saivat tunnustusta myös Valtakunnallisessa Taidetapahtumassa, jossa heidät palkittiin tuhannen markan kannustusstipendillä.

Rytmisen kilpavoimistelun puolella osallistuttiin taas runsaslukaisesti liiton RKV-mestaruuskilpailuihin. Parhaiten hyvinkääläisistä menestyivät Kaisa Halme, nelosluokan toinen sija, Tuuli Pasanen, kakkosluokan toinen sija ja Kati Rantanen joka saavutti niinikään kakkosluokassa pronssia.⁶

Seura kunnostautui myös kilpailujen järjestäjänä organisoimalla Hyvinkää Cup-joukkuevoimistelukilpailun 25-26.5.1991. Mukana oli 31 joukkuetta ja tavoitteena oli, että kilpailu muodostuisi jokavuotiseksi perinteeksi.

¹ Kisakenttä 1991, 237

² Toimintakertomus vuodelta 1991

³ Aamulehti 13.5.1991

⁴ Hyvinkään Sanomat 13.5.1991

⁵ Hyvinkään Sanomat 13.5.1991

⁶ Hyvinkään Sanomat 9.4.1991

11.5 Rytmisessä kilpavoimistelussa menestystä, uusi sukupolvi joukkuevoimisteluun

1992-1993

Hallitsevan Suomenmestarijoukkueen taival kohti toista SM- kultaa alkoi lupaavasti voitolla Keravalla pidetyissä SNLL:n mestaruuskilpailuissa, joissa Päivi Koskelan ohjaama ja valmentava joukkue voitti ylivoimaisesti liiton mestaruuden. Päivi Koskela kommentoi kisojen jälkeisiä tunnelmia Hyvinkään Uutisissa: ”Luottavaisina SM-kisoihin tämän jälkeen mennään. Vähintään mitalia sieltä tavoitellaan.” Ja mitalihan sieltä tuli, tosin tänä vuonna pronssinen. Jyväskylässä joukkue olikin enemmänkin yleisön suosikki. Päivi Koskela miettikin kumpi oli palkitsevampi tunne, ollako yleisön vai tuomareiden suosikki.¹

SM-kisojen jälkeen Kisakentän haastattelussa Päivi Koskela pohti TUL:n vahvuuden syitä suhteessa SNLL:n joukkueisiin. Heikoiksi kohdiksi Koskela arvioi mm. sitä, että SNLL:lla ei ole päätoimista valmentajaa kuten TUL:lla on ollut jo viisi vuotta. Ohjaajakoulutukseen tulisi kiinnittää enemmän huomiota. Liiton pitäisi järjestää koreografia-kursseja ja ohjaajien rohkeammin katsella ympärilleen keräten vaikutteita sulautettavaksi suomalaiseen voimisteluun. Myös musiikin kuunteluun ja valintaan tulisi Koskelan mielestä ”snelliläisten” keskittyä enemmän. Uuden valmennusjärjestelmän kantamaa hedelmää saa Koskelan mukaan vielä odottaa pitkään.^{2 3}

Hyvinkää -Cup järjestettiin jo toisen kerran ja nyt kilpailuissa mukana olivat myös rytmiset kilpavoimistelijat. Mitaleita saavutettiin sekä joukkuevoimistelussa että rytmisessä kilpavoimistelussa. Myös SNLL:n rytmisen kilpavoimistelun mestaruuskilpailuissa Espoonlahdella 28.-29.3 1992 oli Hyvinkään Naisvoimistelijat hyvin edustettuina. Kati Rantanen ja Sanna Syvänen olivat kivunneet jo I-luokan voimistelijoina ja menestyivätkin hyvin: Kati sai pronssia ja Sanna oli neljäs.

¹ Hyvinkään Uutiset 13.4.1992

² Toimintakertomus vuodelta 1992

³ Kisakenttä 1992, 242

Kolmosluokassa Kaisa Halme voimisteli kolmanneksi, Mari Juntunen oli viides ja hänen siskonsa Heli Juntunen kahdeksas.¹

Seuran valioryhmän lopetettua oli nuorempien vuoro menestyä joukkuevoimistelun liiton mestaruuskilpailuissa. Pronssimitalia juhlittiinkin kahdesti 13-16-vuotiaiden vapaaohjelmassa ja välinesarjassa. Myös rytmisessä menestystä tuli aikaisempien vuosien tapaan. SNLL:n mestaruuskilpailuissa oli sarjajakoa uudistettu, mikä ei kuitenkaan ollut menestyksen esteenä: Kati Rantanen voitti kultaa alle 14-vuotiaiden sarjassa eikä pienten alle 8-vuotiaidenkaan suorituksia pidä väheksyä: Veera Turkki sai pronssia ja Siri Mankila oli neljäs.

Valmentajien ammattitaidosta pidettiin hyvää huolta. Seurasta oli edustajia sekä tuomarikursseilla että lajitekniikka- ja ohjaajakursseilla.²

1994, 1996-1997

Rytmissen kilpaveimistelun parissa tehtiin hyvän juniorityön lisäksi myös kovasti töitä jo seniori- ja kansainväliselläkin tasolla voimistelevalle Kati Rantasen valmentamisessa. Kati valittiin maaliskuussa 1994 Suomen joukkueeseen edustamaan maataan Pariisiin lajin MM-kisoihin, jossa joukkue sijoittui 15:nneksi. Alle 10-vuotiaiden sarjassa mitaleita useissa vuoden kilpailuissa ”kahmi” Miia Isola ja alle 8-vuotiaiden sarjassa selvä tulevaisuuden lupaus oli Veera Turkki. Tyttöjen valmennuksesta vastasi Carita Kytömäen lisäksi Sanna Syvänen.

Marraskuussa 1994 oli HyNv:llä kova urakka järjestettävänä. SNLL:n joukkuevoimistelun välinemestaruuskilpailut ja Hyvinkää Cup pidettiin Vehkojan palloiluhallissa. Vuoden valtakunnallisissa välinemestaruuskilpailuissa, jotka voimisteltiin Hyvinkäällä, Carita Kytömäen nuori joukkue toi seuralle hopeaa. Kilpailut jäivät historiaan Suomen Naisten Liikuntakasvatusliiton viimeisinä lajissaan.³

¹ Toimintakertomus vuodelta 1992

² Toimintakertomus vuodelta 1993

³ Hyvinkään Sanomat 21.11.1994

Hyvinkää Cupissa syksyllä 1996 seurasta parhaiten menestyivät Veera Turkki sarjavoitollaan ja Miia Isola ollen oman sarjansa kakkonen. SYKE 100- tapahtuman yhteydessä järjestetyissä aerobikin EM- kilpailuissa seuran kasvatti Katja Kerttula saavutti pronssitilan joukkuekilpailussa. Vuosi oli vilkas koulutussaralla, sillä seuran ohjaajat osallistuivat runsaasti liiton järjestämille ideapäiville ja kursseille.¹

Taija Martikkalan ja Petra Hytösen joukkue 10-12-vuotiaiden sarjassa menestyivät seuran juhlavuonna 1997. Tytöt saivat hopeaa joukkuevoimistelun aluekilpailuissa vapaaohjelmallaan ja pronssia pallo-ohjelmallaan. Valtakunnallisessa väliesarjassa tytöt ylsivät neljänteen sijaan. Rytmisistä kilpavoimisteliijoista parhaiten menestyivät nuoret Veera Turkki ja Heidi Kouvo alle 10-vuotiaiden sarjassa, Saara Litovuo alle 12-vuotiaiden sarjassa ja juniori-ikäiset Miia Isola ja Suvi Lehvonen.²

¹ Toimintakertomus vuodelta 1996

² Toimintakertomus vuodelta 1997

12. Seuran vaikuttajanaisisista

HyVoLi:n historian aikana on seurassa toiminut asialleen omistautuneita ja uhrautuvaisia vaikuttajanaisia. Sirkka Varmanen, Pirkko Tommila, Päivi Koskela ja Anja Helminen ovat omalla toiminnallaan voimistelun ja seuratyön parissa jättäneet pysyvän jäljen seuran historiaan.

Hyvinkään Naisvoimistelijoiden säestäjänä on seuran perustamisesta lähtien toiminut Sirkka Varmanen. Hän aloitti musiikillisen uransa 4-5-vuotiaana, juuri kun ensimmäisen kerran ulottui pianon koskettimille. Ensimmäiset sävellykset syntyivät viisivuotiaana. Äiti kirjoitti ne nuottipaperille. Sirkasta tulikin musiikinopettaja. Voimistelunsäestäjä Sirkasta tuli siksi, että hän rakasti liikuntaa. Varmanen on palkittu SNLL:n kultaisella ansiomerkillä vuonna 1977 seuran 50-vuotisjuhlien yhteydessä.

Osa muusikoista on säestäjiä, osa solisteja. Sirkka on kertonut olevansa jotain näiden välimaastosta. Voimistelusäestyksessä Sirkkan ihanteina ovat olleet Aura Lahonen, Elsa Aro ja Toini Jalonen. Mielisäveltäjäkseen hän on maininnut Robert Schumannin. Nuorena hän ei suostunut säestämään voimistelua sen vuoksi, että halusi itse olla lattialla voimistelemassa. Pianon taakse liikkeet siirtyivät ajatuksissa. Ihanteellisinta Sirkkan mielestä on ollut tilanne, jolloin voimisteluohjelma syntyy rinta rinnan musiikin kanssa. Sirkka on kokenut valioryhmien säestämisen kaikkein mielekkäimmäksi tehtäväkseen. Hänen kädestään on syntynyt toinen toistaan ihastuttavampaa voimistelumusiikkisävellystä. Yhdessä valmistauduttiin mm. Kansallisteatterin näytöksiin, ulkomaisille esiintymismatkoille ja kilpailuihin. Riihimäkeläisestä Sirkka Varmasesta on ollut korvaamaton apu ja ilo Hyvinkään Naisvoimistelijoille.¹

Pirkko Tommila aloitti oman voimistelijauransa Kotkan Naisvoimistelijoissa. Valmistuessaan voimistelunopettajaksi hän auskultoi Hyvinkäällä vuosina 1952-54 ja jäi tälle tielle. Vuonna 1960 hän perusti oman liikuntakoulun Hyvinkäälle. Tästä koulusta hän siirsi valmiita valiotyttöjä Hyvinkään Naisvoimistelijoihin ollessaan mukana perustamassa seuraa uudelleen vuonna 1964.

¹ Kisakenttä 1, 1980, 208

Pirkko Tommilalla on voimistelun parissa menestyksellinen ura. Hän on toiminut Hyvinkään Naisvoimistelijoissa puheenjohtajana sekä muissa luottamustehtävissä. Hän on ohjannut valiovoimistelijoita, tehnyt näytöksiin huomion saaneita liikuntasommitelmia ja ollut edustamassa ulkomailla. Hän on myös opiskellut ulkomailla ja käynyt myös esittelemässä suomalaista liikuntakulttuuria. Pirkko on myös ollut SNLL:n kursseilla ja valtakunnallisilla leireillä ohjaajana ja johtajana. Hän on myös tehnyt sommitelmia valtakunnallisiin tapahtumiin. Hänet on myös palkittu ansioistaan ja saavutuksistaan.

Pirkko Tommila on iloinnut siitä, että on saanut tehdä työtä asiasta innostuneiden ihmisten kanssa. Näitä ihmisiä on aina riittänyt, niin kiehtova laji voimistelu on. Kerran naisvoimistelija, on aina naisvoimistelija.

Päivi Koskela on itse ollut valiotason voimistelija. Hän on lähtöisin Porista ja valmistunut opettajaksi Helsingin Voimistelulaitokselta vuonna 1967. Opiskeluaikanaan hänen voimistelujoukkueensa edusti myös maan rajojen ulkopuolella. Nuori voimistelunopettaja sai paikan Hyvinkäältä ja ryhtyi ohjaamaan Hyvinkään Naisvoimistelijoissa 1969. Päivi Koskela on liikunnanopettajan päivätyönsä lisäksi tehnyt työtä tunteja laskematta HyNv:ssa monien vuosien ajan. Hän on toiminut niin kenttätyössä kuin johtotehtävissäkin sekä oman seuransa että SNLL:n tehtävissä. Seurassaan hän on ollut puheenjohtajana vuodesta 1975 vuoteen 1984, johtokunnan jäsenenä, laatinut ja ohjannut näytös- ja kilpailuohjelmia sekä valmentanut joukkueita voitokkaasti. Hänen johdolla on tehty monia edustusmatkoja niin kotimaassa kuin ulkomaillakin.

Päivi Koskela on toiminut SVUL:n Uudenmaan piirin luottamustehtävissä ja valittu piirin vuoden valmentajaksi vuonna 1991. SNLL:n ja nykyisen SVoLi:n tehtäviin Koskela on osallistunut jäsenenä erilaisissa valiokunnissa, kuten näytös- ja kilpailuvaliokunnassa sekä rytmisen kilpavoimistelun valiokunnassa. Päivi Koskela on laatinut valtakunnallisia kenttä- ja kilpailuohjelmia. Liikunta on ollut hänelle sekä työnsä että läheinen harrastus, johon on osallistuttu koko perheen voimin.¹

¹ Päivi Koskelan haastattelu 10.6.1998

Anja Helmisellä on myös takanaan oma voimistelijan ura. Helminen on koulutukseltaan voimistelunopettaja. Hän lähti mukaan seuran toimintaan ohjaajana ja koreografina vuonna 1964. Helminen on laatinut liikuntasommitelmia näytöksiin, valmentanut valioryhmää menestyksekkäästi, ja suunnitellut kenttäohjelmia suur tapahtumiin ja valtakunnallisiin kilpailuihin. Hän on vaikuttanut niin paikallisesti kuin valtakunnallisestikin seurahallinnon lisäksi liiton työryhmien toiminnassa. Helmisen johdolla on lajin tunnettavuutta lisätty myös maan rajojen ulkopuolella.

13. Yhteenveto seuran historiasta

Seuran perustamisesta alkaen jäsenmäärä oli selkeästi kasvujohtoinen. Voimakkainta kasvu oli 70-luvulta vuoteen 1986, jolloin jäseniä oli 868. Kyseisenä vuonna juhlittiinkin naisvoimistelun 90-vuotisjuhlia. 90-luvulla vuosivaihtelut jäsenmäärissä olivat suuret. Yksittäisen urheiluseuran jäsenmäärän vaihteluun vaikuttavat paikkakunnalla tapahtuvat muutokset, kuten muuttoliike, muut liikuntapalvelut, valtakunnalliset liikuntatapahtumat ja vallitsevat arvot. Seuran sisäisiä vaikuttavia tekijöitä ovat muun muassa lajitarjonnan monipuolisuus, ohjaajien määrä ja osaaminen ja asetetut tavoitteet.

Tyypillisen naisvoimisteluseuran tavoin HyVoLi on tyttö- ja naisvaltainen. Hyvinkäällä on edistyksekkäästi huolehdittu myös poikien ja miesten voimistelun harrastuksesta. Seuran täyttyessä 70 vuotta 540:stä jäsenestä oli miehiä 12 ja poikia peräti 53. Lajitarjonta on koko seuran historian ajan ollut monipuolinen. Perinteisten tyttöryhmien, satu- ja kuntovoimistelun lisäksi on vuosittain mahdollisuuksien mukaan pyritty tarjoamaan jotain uutta. Aerobik on noussut naisten suosimaksi kuntoilumuodoksi ja rytminen kilpavoimistelu on suosittua tyttöjen keskuudessa. Ohjaajien kykyjen ja määrän mukaan on Hyvinkäällä harrastettu telinevoimistelua, jazztanssia, street dancea ja rentouduttu kiinalaisen aamuvoimistelun avulla.

Seuran toiminnan jatkumisen jälkeen vuonna 1964 ovat hyvinkääläisvoimistelijat tulleet tutuiksi kotimaan tapahtumissa ja kilpailuissa sekä edustaneet Suomea ulkomailla. Hyvinkään Voimistelu ja Liikunta ry on paikkakunnallaan tunnettu laadukkaista voimistelunäytöksistään ja tasokkaista esiintymisistä erilaisissa tilaisuuksissa. Hyvinkää on luotettava valtakunnallisten tapahtumien järjestäjä muun muassa ahkeran talkooväkönsä ansiosta.

Ulkomaanmatkat ovat motivoineet voimistelijoita harjoittelemaan säännöllisesti. Neljännesvuosittain järjestettävä kansainvälinen Gymnaestrada on antanut muillekin kuin valiovoimistelijoille mahdollisuuden esiintyä ulkomailla. Sekä

joukkuevoimistelussa että rytmisessä kilpavoimistelussa on menestytty valtakunnallisesti. Joukkuevoimistelussa voitettu SM-kulta vuonna 1991 on seuran 70-vuotisessa historiassa arvokkain saavutus. Tämä kertoo pitkäjänteisestä ja uhrautuvasta työstä lajin parissa. Saavutukset rytmisessä kilpavoimistelussa on palkittu osallistumismahdollisuudella liiton valmennusrenkaaseen.

14. Pohdinta

”Historiaa kirjoitetaan siksi, että menneisyyttä ymmärretään paremmin ja tullaan sitä kautta yhteiskunnan isänniksi.”

-Edward Hallet Carr-

Tämän tutkimuksen päätarkoituksena oli kuvailla Hyvinkään Voimistelu ja Liikunta ry:n historiaa. Keskeisinä tutkimusalueina olivat seuran perustaminen, jäsenmäärän kehitys, lajitarjonta, seuran toiminta, seuran asema toimintaympäristössään ja seurassa pitkään vaikuttaneiden henkilöiden kuvaus. Tämä työ on historiikki, joka on muotoutunut naisvoimisteluseuran historiaa tutkittaessa. Aiheen valintaan vaikuttivat oma voimistelutausta ja uudentyyppinen näkökulma lähestyä omaa harrastusta.

Aihetta lähestyttiin historiantutkimukselle ominaisia menetelmiä käyttäen, mikä vaati tarkempaa perehtymistä historiantutkimuksen kirjallisuuteen, mutta oli ehdoton edellytys tutkimuksen onnistumiselle. Historiantutkimusmenetelmät olivat meille entuudestaan vieraita, joten tutustuminen alan kirjallisuuteen oli aikaavievää ja tiedon soveltaminen omaan työhön oli alkuun vaikeaa. Historiantutkimuksen analyysimenetelmistä valitsimme kuvailevan menetelmän, jossa käytetään tarkkaa kerrontaa. Tapahtumien runsauden vuoksi tekstissä joudutaan paikoittain turvautumaan luettelomaisuuteen, jolloin yhtenäinen kehityskuva kärsi. Analyytinen menetelmä olisi tässä mielessä ollut parempi. Työssä haluttiin kuitenkin antaa kattava kuvaus seuran monivuotisesta aktiivisuudesta eikä asettaa tapahtumia arvojärjestykseen.

Tutkimussuunnitelman laatiminen ja ongelmien muotoilu selkeytti tutkimuksen tekemistä ja helpotti lähdemateriaalin läpikäymistä. Aineiston lukemisessa auttoi myös se, että materiaali oli helposti saatavilla ja lajiteltu aikajärjestykseen. Lähteiden läpikäyminen oli tutkimuksen mielenkiintoisin vaihe, vaikka relevanttien tapahtumien erottaminen olikin työlästä ja tietoa jouduttiin hakemaan useasta lähteestä, koska esitystavaksi tutkimukseen valittiin aihealueittain kronologisesti etenevä tapa. Muistiinpanojen tekeminen analysointivaiheessa helpotti varsinaista kirjoitustyötä ja

kun etukäteen oli päätetty mitkä aiheet otetaan tutkimuksen mukaan kirjoitusprosessi eteni vaivattomasti.

Historiantutkimustyö tähtää kokonaisuuksien selvittämiseen. Historian tapahtumat eivät ole irrallisia vaan osa suurempia kokonaisuuksia. Myös historian aikasidonnaisuus tulee huomioida. Tutkimuksen kohteena oleva liikuntaseura on vuorovaikutuksessa ulkoisen ympäristön kanssa ja sen historiaan vaikuttaa suomalaisen liikuntakulttuurin kehitys. Oli vaikeaa rajata, mitkä asiat otetaan tutkimukseen mukaan ja mitkä jätetään turhina pois. Tarkempi tutustuminen naisvoimistelun historiaan ja naisen asemaan liikuntakulttuurissa selkeyttivät näkökulmaa ja helpotti tärkeimpien asioiden valintaprosessia. Uudenlainen ja moniulotteinen näkökulma naisvoimisteluun toi mielenkiintoa tutkimuksen tekemiseen ja asetti itselle läheisen aiheen uuteen valoon.

HyVoLi:n historiaan vaikuttanut kattojärjestön SVoLi:ssa tapahtuneet muutokset ja naisvoimistelun kehitys. Jäsenmäärän vaihtelut kattojärjestössä ja valtakunnalliset tapahtumat ovat vaikuttaneet myös hyvinkääläisseuran jäsenmäärän vaihteluihin. Perinteinen naisvoimistelu on vuosien varrella muuttunut, uudistunut ja saanut vaikutteita muista lajeista. Muutosten myötä SVoLi on uudistanut lajitarjontaansa ja sitä myötä pystynyt taistelemaan harrastajista muiden lajiliittojen kanssa. Myös HyVoLi on monipuolistunut ja pystynyt paikkakunnallaan säilyttäneet suosionsa.

Historiallinen aihe kaikessa mielenkiintoisuudessaan ja vaikuttavuudessaan ei ollut helppo eikä liikuntahistoriallinen tutkimus ole ollut tavallista liikuntatieteellisen tiedekunnan pro gradu -tutkielmissa.

Tämä työ on ensisijaisesti pro gradu -tutkielma mutta toivomme, että nämä rivit antaisivat aihetta muisteluihin ja voisivat olla avuksi kirjoitustyöhön ryhtyvälle. Koska liikuntapedagogiikan laitoksella vastaavanlaisia töitä on vähän, tämä työ voisi toimia kannustimena muillekin historiikin tekoon.

Ongelmallista oli valita esitystapa, jossa yksittäisistä tapahtumista koostuu toimiva kertomus, eikä se jää sirpaleiseksi.

15. Lopuksi

Koski (1994) kuvaa seuran kehityskaarta tavalla, joka sopii myös kuvaamaan tutkimaamme naisvoimisteluseuran taivalta. Ensimmäinen vaihe nimetään innostuksen vaiheeksi. Suunnittelua on vähän, mutta ideoita ja halua paljon. Toinen vaihe on kollektiivisuuden vaihe. Jäsenistön sitoutuminen on voimakasta, päämääriin uskotaan. Tässä vaiheessa organisaatiot kasvavat. Kolmas vaihe on kontrollivaihe. Rakenteet ja säännöt muotoutuvat, korostetaan tehokkuutta. Neljäs vaihe on joko tai vaihe. Tämä on tuihtumisen tai uusiutumisen vaihe. Seuran elämänkaari poikkeaa ihmisen vastaavasta pituudellaan, siksi, että se voi lakata toimimasta, käydä tyhjäkäyntiä ja herätä henkiin. Useilla seuroilla kyse on aallokosta. Nousukaudet, laskukaudet ja tasanteet seuraavat toisiaan ennustamattomassa järjestyksessä. Usein liikuntaseuraa pyörittävät samat ihmiset vuosikausia, uusia ideoita ei enää synny.¹

Hyvinkään Voimistelu ja Liikunta elää tällä hetkellä murroskautta. Sukupolven vaihtuessa valiotason kilpailujoukkuetta ei ole. Pidemmälle edennyt rytminen kilpavoimistelu taantuu, ja pieni piiri aktiivisia ihmisiä alkaa väsyä. Joukkuevoimistelukilpailut kovenevat, valmentautumiseen kaivattaisiin ammattimaisempaa otetta.

Liikuntaseurat toimivat hyvin pitkälti vapaaehtoistyön voimalla, näin tapahtuu myös Hyvinkäällä. Tämä ei enää välttämättä riitä, vaan seuraan tarvittaisiin puolipäiväinen työntekijä, mikä ei maanlaajuisesti vielä ole yleistä. Resurssien vähetessä vanhempien ja perheen taustatuki on tarpeen. Paikkakunnallaan tunnetun, yhteistyötä ympäristönsä kanssa tekevän seuran täytyisi kuitenkin sinnitellä ja panostaa nuorempiin.

Tulevaisuuden haasteisiin vastaaminen ja uusien toimintamuotojen löytyminen toisivat seuraan jäseniä myös tulevaisuudessa. SNLL:n pitkäaikainen puheenjohtaja Liisa Orko onkin sanonut: ”Liikunnan idea ei ole koskaan valmis vaan jokainen sukupolvi hioo sitä omaa aikaansa palvelemaan.” Uudistumisista huolimatta seura pyrkii luomaan nuorille

¹ Koski 1994

pohjan perusvoimistelun kautta. Seura on aina ollut paitsi liikunnan järjestäjä myös sosiaalinen kohtaamispaikka. Seurahengen säilymistä pidetään tärkeänä.

Naisvoimistelijoilla Hyvinkäällä on takanaan pitkä tie vuoden 1927 muutamasta naisesta nykyisiin mittoihinsa. Muutokset heijastuvat seuraan, sillä se ei voi elää tyhjiössä. Ympäristön haasteisiin vastaaminen näyttäisi olevan tärkeää tulevaisuudessa. Onnea tarvitaan uudelle vuosituhannelekin, että seura olisi vireä, monipuolinen ja haasteita vastaanottava yhteisö, jolla on tyytyväinen jäsenistö. Naisvoimistelulla on tänään ja tulevaisuudessa paljon puolustettavaa.

Hyvinkään Voimistelu ja Liikunta ry:n pitkäaikainen puheenjohtaja, ohjaaja ja valtakunnallinen vaikuttaja Päivi Koskela kertoo haastattelussa vihkiytymisestään voimistelulle: ”Jumpan fantastisen Amerikan-matkan jälkeen koin velvollisuudekseni viedä tätä eteenpäin ja antaa muillekin mahdollisuuden kokea jotain samanlaista. Mä olenkin aina ottanut sen paikan, mitä on tarvittu, oli se sitten hurja hyppy rytmiseen tai pikkutyöille huoltaja. SYKE 100 -tapahtuman jälkeen ajattelin vetäytyä. Ostinkin jo Japanista kultaisen, laiskan apinan ja ajattelin, että rupeen vetään lonkkaa, mutta ei kai sitä pääse eikä osaa olla pois, kyllä sitä jollain tasolla on mukana...”¹

¹ Päivi Koskelan haastattelu 10.6.1998

LÄHTEET

Painetut lähteet ja kirjallisuus

- Ahtiainen, P. & Tervonen, J. 1990. Historiantiede oman aikansa tulkkina. Teoksessa P. Ahtiainen (toim.) *Historia nyt*. Juva: WSOY, 11-38.
- Aromaa, V. 1990. Tyttöikä ja tuulen pyörre ja tosipaikka. Teoksessa K. Immonen (toim.) *Naisen elämä*. Keuruu: Otava, 91-205.
- Dahl, O. 1971. *Historiantutkimuksen metodiopin peruspiirteitä*. Tapiola: OY Weilin+Göös Ab.
- Delray, 1978. *The Apologetic and Women in Sport*. Teoksessa A. Oblesgy (ed.) *Women and Sport from Myth to Reality*. London: Henry Kimpton Publishers, 105-120.
- Farge, A. 1992. *Method and Effects of Women's History*. Teoksessa M. Perrot (ed.) *Writing Women's History*. London: T.J.Press Ltd, 10-24.
- Haapala, P. 1990. *Sosiaalhistorian lupaus*. Teoksessa P. Ahtiainen (toim.) *Historia nyt*. Juva: WSOY, 67-93.
- Heikkinen, A. 1980. *Historiantutkimuksen päämäärät ja menetelmät*. Tampere: Tammer- Paino OY.
- Heikkinen, A. 1996. *Menneisyyttä rakentamassa*. Helsinki: Yliopistopaino.
- Heinilä, K. & Koski, P. 1991. *Suomalainen liikuntaseura*. Liikuntatieteellisen Seuran julkaisu n:o 125. Helsinki: Hakapaino OY
- Huizinga, J. 1967. *Historian olemus*. Porvoo: WSOY.
- Ilmarinen, K. 1993. *Kunnianosoitus ihmisvartalolle ja liikkeelle*. *Liikunta&Tiede* 30 (3), 18-19.
- Jalkanen, H. 1930. *Uusi naisvoimistelu*. Helsinki: Otava.
- Jalkanen, H. 1967. *Voimistelujärjestelmä*. Helsinki: Weilin+Göös.
- Jallinoja, R. 1987. *Mitä naisnäkökulma on?* Teoksessa T. Pyykkönen (toim.) *Liikkuva nainen*. Liikuntatieteellisen seuran julkaisu nro 109. Lappeenranta: Etelä-Saimaan Kustannus Oy, 68-75.
- Kalela, J. 1976. *Historian tutkimusprosessi. Metodinen opas oman ajan historiaa tutkivalle*. Jyväskylä: K.J.Gummerus.

- Karisto, A. 1988. Liikunta ja elämäntyylit. Teoksessa E. Sironen (toim.) Uuteen liikuntakulttuuriin. Jyväskylä: Gummerus Oy, Kirjapaino, 43-77
- Katajala, K. 1990. Historiikin kirjoittajan opas. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino OY.
- Kauranen, A. 1996. Nainen on ikiliikkuja. ET-lehti 23 (5), 6-10.
- Kleemola, I. 1976. SNLL:n historia 1896-1975. Joensuu: Pohjois-Karjalan Kirjapaino OY.
- Kleemola, I. 1986. SNLL:n vaikuttajanaisia. Seuratyöntekijöitä ja vaikuttajia. 1896-1986. Joensuu: P-Karjalan Kirjapaino OY.
- Kleemola, I. 1988. Kaarina Kari - Liikuntaa koko elämä. Juva: WSOY:n Graafiset laitokset.
- Kleemola, I. 1996. Naisliikuntaa 100 vuotta. Keuruu: Otava.
- Kodin suuri tietosanakirja. 1981. Espoo: Weilin&Göös.
- Koivusalo, I. 1982. Voimistelu maamme oppikoulujen oppiaineena vuosina 1917-1943. Licensiaattityö. Jyväskylän yliopisto.
- Korppi-Tommola, A. 1984. Nainen historiassa. Turku: Yliopiston offset-paino.
- Kosonen, U. 1985. Sukupuolenmukainen liikuntakulttuuri- nainen urheiluseurassa. Liikunta & tiede 22 (2), 72-75.
- Koski, P. 1994. Liikuntaseura toimintaympäristössään. Tohtorin väitöskirja. Jyväskylän yliopisto.
- Koski, P. (toim.)1995. Piikkareilla pintaa syvemältä. Helsinki: Opetusministeriö.
- Koski, P. & Heinilä, K. 1988. Liikuntaseura. Valtakunnallinen peruskartoitus raportti 1. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino.
- Laine, L. 1985. Naisurheilun historiaa ja tutkimusta. Liikunta & tiede 22 (2), 66-71.
- Laine, L. 1992. Ruumiinharjoitusten monet muodot. Teoksessa T. Pyykkönen (toim.) Suomi uskoi urheiluun. Suomen liikuntatieteellisen seuran julkaisu nro 131. Helsinki: VAPK- kustannus, 183-212.
- Mäkinen, E. 1996. Sadan vuoden syke. Kotilääkäri 21 (6-7), 70-72.
- Nykänen, A-S. 1996. Naisen vapauttava liike. Liikunta & tiede 33 (3), 4-14.
- Orko, L. 1956. SNLL, juhlaa ja arkea 60-vuotistaipaleelta. Helsinki: Kirja-Mono OY.
- Pyykkönen, T. (toim.) 1987. Liikkuva nainen. Liikuntatieteellisen seuran julkaisu nro 109. Lappeenranta: Etelä-Saimaan Kustannus Oy.

- Rasila, V. 1977. Tilastolliset menetelmät historiantutkimuksessa. Keuruu: Otava.
- Rasilainen, A. 1995. Lähdekritiikki ja todistusharkinta. Teoksessa T. Soikkanen (toim.)
Lähihistoria, teoriaan, metodologiaan ja lähteisiin liittyviä ongelmia. Turun
yliopiston Poliittisen historian tutkimuksia I. Turku, 60-80.
- Rasmus, T. 1988. Suomalainen naisvoimistelu. Teoksessa H. Jaakkola (toim.)
Naisvoimistelu liikunnan iloa. Jyväskylä: Gummerus. OY, 97-107.
- Renvall, P. 1983. Nykyajan historiantutkimus. Juva: WSOY.
- Setälä, P. 1984. Naisen historia - toisarvoisuudesta enemmistön historiaksi. Teoksessa
P. Setälä (toim.) Mies- nainen- ihminen. Helsinki: Valtion painatuskeskus, 75-85.
- Setälä, P. 1988. Naishistorian sanoma. Teoksessa P. Setälä (toim.) Akanvirtaan.
Helsinki: Yliopistopaino, 139-159.
- Struna, N. 1996. Historical Research. Teoksessa J. Thomas & J. Nelson (ed.) Research
Methods in Physical Activity. Champaign: Human Kinetics, 220-227.
- SvoLi. 1994. Toiminta- ja taloussuunnitelma 1995.
- SvoLi. 1996. Toimintakertomus vuodelta 1996. Joensuu: Punamusta.
- Telama, R. 1986. Mikä liikunnassa kiinnostaa - liikuntamotivaatio. Teoksessa P.
Vuolle, R. Telama, & L. Laakso, Näin suomalaiset liikkuvat. Helsinki: Valtion
painatuskeskus, 149-174.
- Tuomisto, T. 1985. Kyllä ennen urheiltiin. Liikuntatieteellisen Seuran julkaisu n:o 104.
Lappeenranta: Etelä-Saimaan kustannus.
- Utrio, K. 1985. Eevan tyttäret, eurooppalaisen naisen, lapsen ja perheen historia.
Helsinki: Tammi.
- Vartia, A. 1947. Urheilun aateluus. Helsinki: Raittiuskansan Kirjapaino OY.
- Vasunta, M. 1988. Rytmi ja liikunta. Porvoo: WSOY.
- Vilenius, P-L. 1996. Valtakunnalliset voimistelujärjestöt yhdistyvät 1991-1994.
Teoksessa I. Kleemola (toim.) Naisliikuntaa 100 vuotta. Helsinki: Otava, 316-355.
- Wuolio, E-L. 1982. Suomen liikuntahistoria. Helsinki: Valtion painatuskeskus.

Lehdet

Aamulehti 13.5.1991

Hyvinkään Sanomat vuosilta 1964-1998.

Hyvinkään Uutiset vuosilta 1964-1997.

Helsingin Sanomat 12.6.1980, 15.5.1989

Kisakentät vuosilta 1964-1998.

Suomen Urheilulehti 11.6.1980

Uusi Suomi 13.11.1978

Painamattomat lähteet

HyNv:n 60-vuotis tiedote 1987

Johtokunnan kokousten pöytäkirjat vuosilta 1927, 1964-1997

Toimintasuunnitelmat vuosilta 1964-1997

Toimintakertomukset vuosilta 1927, 1964-1997

SNLL:n ja SVoLi:n tiedotteet vuosilta 1964-1997

Uudenmaan piirin tiedotteet vuosilta 1964-1997

Seuran vuositilastot jäsenmääristä, toimihenkilöistä, ohjaajista, harrastajista, harjoituskerroista ja seurassa kunakin vuonna toimineista ryhmistä vuosilta 1927, 1964-1997

Päivi Koskelan haastattelu 10.6.1998

LIITE 1

Painamatonta lähdemateriaalia seuran toiminnan ajalta

HyNv:n 60-vuotis tiedote

Johtokunnan kokousten pöytäkirjat vuosilta 1927, 1964-1997

Toimintasuunnitelmat vuosilta 1964-1997

Toimintakertomukset vuosilta 1927, 1964-1997

SNLL:n ja SVoLi:n tiedotteet vuosilta 1964-1997

Uudenmaan piirin tiedotteet vuosilta 1964-1997

Seuran vuositilastot jäsenmääristä, toimihenkilöistä, ohjaajista, harrastajista, harjoituskerroista ja seurassa kunakin vuonna toimineista ryhmistä vuosilta 1927, 1964-1997

LIITE 2

Päivi Koskelan haastattelu 10.6.1998

Haastattelurunko

1. Seura toimintaympäristössään.
 - lähiympäristö
 - valtakunnallinen toiminta
 - suhdetoiminta, yhteistyö, tunnettavuus
 - naisvaltaisuus, hyöty vai ongelma?

2. Seuran ominaispiirteitä naisvoimisteluseurana.

3. Liittojen yhdistyminen. Miten se koettiin Hyvinkäällä? Miten Päivi Koskela itse koki yhdistymisen?

4. Mikä urallasi on ollut kaikkein antoisinta?
 - voimistelijana
 - ohjaajana
 - koreografina

5. Päivi Koskelan uraan vaikuttaneet henkilöt?

6. Mitä tekisit toisin?

7. Ajatuksia naisvoimistelun ja oman seuran tulevaisuudesta.
 - henkilökohtaiset suunnitelmat

LIITE 3

JOHTOKUNNAT VUOSINA 1927

JA 1964-1997

1927

Laura Lönnroth pj
Tajja Ilpola siht.
Kerttu Finell rh

1964

Elsa Kallio pj
Raija Kemppi vpj
Anja Heiskala siht.
Taimi Tamminen rh
Liisa Koppanen
Pirkko Tommila
Teresia Koivuniemi
Elina Saario
Nanna Koivuniemi
Rva Kivinen

1965

Pirkko Tommila pj
Raija Kemppi vpj
Taimi Tamminen rh
Elina Saario
Aili Salo
Teresia Koivuniemi
Leila Honkavaara

1966

Pirkko Tommila pj
Raija Kemppi vpj
Anja Salo siht.
Taimi Tamminen rh
Elina Saario
Maija Koho
Teresia Koivuniemi
Leila Honkavaara

1967

Pirkko Tommila pj
Raija Kemppi vpj
Anja Salo siht.
Taimi Tamminen rh
Elina Saario
Maija Koho
Teresia Koivuniemi
Leila Honkavaara

1969

Pirkko Tommila pj
Raija Kemppi vpj
Elina Saario siht.
Ritva Jusslin rh
Aili Salo
Teresia Koivuniemi
Leila Honkavaara
Anja Salo
Taimi Tamminen

1970

Anja Salo pj
Elina Saario siht.
Ritva Jusslin rh
Aili Salo
Raija Kemppi
Taimi Tamminen
Teresia Koivuniemi
Leila Honkavaara
Pirkko Tommila

1971-1973

Anja Salo pj
Raija Kemppi vpj
Elina Saario siht.
Ellen Kurki rh
Ritva Jusslin
Pirkko Wirtzenius
Taimi Tamminen
Leila Honkavaara

1974

Anja Salo pj
Raija Kemppi vpj
Elina Saario siht.
Ellen Kurki rh
Ritva Jusslin
Pirkko Wirtzenius
Taimi Tamminen
Helena Koski

1975

Anja Salo pj
Elina Saario siht.
Ellen Kurki rh
Ritva Jusslin
Pirkko Wirtzenius
Helena Koski
Ritva Jakoaho

1976

Päivi Koskela pj
Anja Salo vpj
Sirkka Simola siht.
Ritva Lindfors rh
Pirkko Tommila
Elina Saario
Helena Koski
Ritva Jakoaho
Pirkko Wirtzenius

1977

Päivi Koskela pj
Pirkko Tommila vpj
Sirkka Simola siht.
Ritva Lindfors rh
Helena Koski
Elina Saario
Ritva Jakoaho
Pirkko Wirtzenius

1978

Päivi Koskela pj
Pirkko Tommila vpj
Sirkka Simola siht.
Ritva Lindfors rh
Tuula Kolehmainen
Elina Saario

Ritva Jakoaho
Pirkko Wirtzenius

1979

Päivi Koskela pj
Pirkko Tommila vpj
Sirkka Simola siht.
Marja Saarinen rh
Tuula Kolehmainen
Ritva Jakoaho
Pirkko Wirtzenius
Juulia Salmela

1980

Päivi Koskela pj
Sirkka Simola siht.
Ritva Lindfors rh
Ritva Jakoaho
Tuula Kolehmainen
Juulia Salmela
Leila Sylvelin

1981

Päivi Koskela pj
Leila Sylvelin vpj
Sirkka Simola siht.
Ritva Lindfors rh
Ritva Jakoaho
Tuula Kolehmainen
Juulia Salmela

1982

Päivi Koskela pj
Leila Sylvelin vpj
Sirkka Simola siht.
Ritva Lindfors rh
Ritva Jakoaho
Tuula Kolehmainen
Juulia Salmela
Pirkko Wirtzenius
Sirkka Peltonen

1983

Päivi Koskela pj
Leila Sylvelin vpj
Sirkka Simola siht.
Ritva Lindfors rh

Tuula Kolehmainen
Juulia Salmela
Pirkko Wirtzenius, Sirkka Peltonen

1984

Maila Salonen pj
Päivi Koskela vpj
Sirkka Simola siht.
Leena Kasurinen rh
Leila Sylvelin
Tuula Kolehmainen
Juulia Salmela
Pirkko Wirtzenius
Sirkka Peltonen

1985

Maila Salonen pj
Tuula Kolehmainen vpj
Sirkka Simola siht.
Leena Kasurinen rh
Juulia Salmela
Sirkka Peltonen
Pirkko Wirtzenius
Riitta Palmqvist

1986

Maila Salonen pj
Tuula Kolehmainen vpj
Sirkka Simola siht.
Leena Kasurinen rh
Juulia Salmela
Sirkka Peltonen
Pirkko Wirtzenius
Riitta Palmqvist
Salme Ampuja

1987

Maila Salonen pj
Tuula Kolehmainen vpj
Sirkka Simola siht.
Leena Kasurinen rh
Juulia Salmela
Sirkka Peltonen
Pirkko Wirtzenius
Riitta Palmqvist
Salme Ampuja

1988

Maila Salonen pj
Kirsti Kilpeläinen vpj
Pirkko Wirtzenius siht.
Leena Kasurinen rh
Juulia Salmela
Sirkka Peltonen
Paula Rimpiläinen
Riitta Palmqvist
Salme Ampuja

1989

Maila Salonen pj
Kirsti Kilpeläinen vpj
Pirkko Wirtzenius siht.
Leena Kasurinen rh
Sirkka Peltonen

Paula Rimpiläinen
Riitta Palmqvist
Salme Ampuja
Riitta Jokinen

1990

Maila Salonen pj
Kirsti Kilpeläinen vpj
Pirkko Wirtzenius siht.
Leena Kasurinen rh
Sirkka Peltonen
Paula Rimpiläinen
Riitta Palmqvist
Sirkka Kainumaa
Riitta Jokinen

1991

Johanna Luukkonen pj
Kirsti Kilpeläinen vpj
Pirkko Wirtzenius siht.
Leena Kasurinen rh
Paula Rimpiläinen
Aune Martikkala
Marja-Terttu Talikka
Päivi Koskela
Sirkka Kainumaa

1992

Johanna Luukkonen pj
Johanna Pyyhtiä vpj
Eeva Juntunen siht.
Leena Kasurinen rh
Anne Kolehmainen
Paula Rimpiläinen
Aune Martikkala
Päivi Koskela
Reija Häivälä

1993

Johanna Luukkonen pj
Johanna Pyyhtiä vpj
Eeva Juntunen siht.
Reija Häivälä rh
Anne Kolehmainen
Paula Rimpiläinen
Päivi Koskela
Carita Kytömäki

1994

Johanna Pyyhtiä pj
Marjo Kytömäki siht.
Reija Häivälä rh
Anne Kolehmainen
Paula Rimpiläinen
Aune Martikkala
Päivi Koskela
Carita Kytömäki

1995

Johanna Pyyhtiä pj
Marjo Kytömäki siht.
Reija Häivälä rh
Anne Kolehmainen
Reetta Rautio
Aune Martikkala
Kirsi Koivula
Päivi Koskela
Carita Kytömäki

1996

Reija Häivälä pj
Kirsi Koivula vpj
Johanna Haikonen siht.

Johanna Pyyhtiä rh

Anne Öhman
Aune Martikkala
Reetta Rautio
Mari Kiviniemi
Päivi Koskela

1997

Reija Häivälä pj
Päivi Koskela vpj
Johanna Haikonen siht.
Johanna Pyyhtiä rh
Sari Pyykkönen
Reetta Rautio
Anne Öhman
Mari Kiviniemi
Aino Pekko

LIITE 4**HNV**

	Yhteensä	Tytöt	Naiset	Ohjaajat	Pojat
1964	119	69	50	5	
1965	158	104	54	6	
1966	191	121	70	9	
1967	216	178	38	11	
1968	271	161	110	14	
1969	257	166	91	12	
1970	205	131	74	13	
1971	164	89	75	9	
1972	141	89	52	8	
1973	146	81	65	11	
1974	168	111	57	11	
1975	217	155	62	10	
1976	319	228	91	10	
1977	501	344	157	17	
1978	683	522	161	14	
1979	557	390	167	19	
1980	650	378	272	17	
1981	762	457	305	22	
1982	761	483	278	14	
1983	777	448	329	18	
1984	845	469	376	13	
1985	854	473	381	19	
1986	868	476	392	22	
1987	687	398	289	26	
1988	715	420	295	27	
1989	605	318	287	30	
1990	559	291	258	28	10
1991	578	304	238	39	36
1992	637	357	270	28	10
1993	590	280	290	24	20
1994	687	409	278	31	0
1995	475	245	196	28	34
1996	638	319	245	28	46
1997	550	279	178	28	65